

**Univerzita Karlova v Praze
1. lékařská fakulta
Ústav teorie a praxe ošetrovatelství**

**Navazující magisterské studium
učitelství zdravotnických předmětů pro střední školy**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Historie a současnost Profesní a odborové unie zdravotnických
pracovníků Čech, Moravy a Slezska**

2006/2007

Bc. Zdeňka Dobešová

Vedoucí práce: Mgr. Jana Mlýnková

Poděkování

Děkuji Mgr. Janě Mlýnkové za cenné rady a odborné vedení diplomové práce. Dále děkuji náměstkyni pro ošetrovatelskou péči Fakultní nemocnice Brno Erně Mičudové za umožnění provedení výzkumu, předsedkyni PO UZP ČMS Bc. Janě Dezortové za poskytování informací a všem předsedkyním základních organizací, které mi pomohly při sběru informací. Chtěla bych také poděkovat mé rodině, přátelům a kolegyním za poskytnutou pomoc.

Obhajoba diplomové práce dne:

Jméno oponenta:

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Jany Mlýnkové a použila při její realizaci jen těch pramenů, které jsou uvedeny v seznamu literatur.

V Brně dne 21. dubna 2007

vlastnoruční podpis autora

Základní údaje

Jméno a příjmení autora:	Zdeňka Dobešová
Název diplomové práce:	Historie a současnost Profesní a odborové unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska
Katedra:	Ústav teorie a praxe ošetrovatelství
Vedoucí diplomové práce:	Mgr. Jana Mlýnková
Rok obhajoby:	2007
Počet stran:	147
Počet tabulek:	27
Počet grafů:	14
Počet obrázků:	6
Počet příloh:	11
Počet titulů použité literatury:	70

Anotace

Diplomové práce podává ucelený přehled o vzniku a vývoji Profesní a odborové unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska zasazený do historického vývoje odborů v českých zemích. Práce se zabývá strukturou, organizačním členěním odborů, popisem činností odborných sekcí a základních organizací a spoluprací s dalšími odborovými organizacemi a popisem související legislativy. Práce také zkoumá informovanost nelékařských zdravotnických pracovníků o základních organizacích a jejich činnosti ve zdravotnickém zařízení, v němž jsou zaměstnáni.

Klíčová slova

Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska, PO UZP ČMS, vývoj odborů, činnost odborů, odborová legislativa, základní odborová organizace, odborná odborová sekce, nelékařský pracovník, zdravotnictví

Basic information

Name and surname:	Zdeňka Dobešová
Title work:	Historie a současnost Profesní a odborové unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska
Faculty:	Ústav teorie a praxe ošetrovatelství
Supervisor:	Mgr. Jana Mlýnková
Year of dissertation defend:	2007
Number as regards:	147
Number tables:	27
Number graphs:	14
Number figures:	6
Number supplements:	11
Number titles used literature:	70

Annotation

The goal of the submitted thesis is to analyze the formation and the evolution of the labor union "Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska", which associates medical auxiliary staff in Czech Republic in the historical context of the unions development. The thesis describes the structure, organization, activities of expert sections and basic departments and cooperation with other unions. It analyze unions related law acts. The thesis also investigates the level of the knowledgeable of medical workers about activities and purpose of the basic trade union department in the hospital they are working.

Key words

Profesní a odborové unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska, PO UZP ČMS, evolution of labor unions, activities of labor unions, labors law, basic trade union department, union expert section, medical auxiliary staff, health service

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Historický vývoj odborů	12
2.1 Historické příčiny vzniku odborů a odborových svazů.....	12
2.2 Počátky utváření odborového jednání koncem 19. století.....	12
2.3 Persekuce dělnictva a stávek v 19. století, koaliční zákon.....	13
2.4 Odborové sdružení československé	14
2.5 Hospodářská krize a její řešení počátkem 20. století	16
2.6 Kritické období během I. světové války.....	17
2.7 Poválečné znovuobnovování odborových organizací.....	17
2.8 Založení Rudých odborů	18
2.9 Meziválečné období a Velká hospodářská krize.....	19
2.10 Odbory v období Protektorátu Čechy a Morava, ilegální odborové organizace ..	20
2.11 Odbory po roce 1945.....	22
2.12 Znárodnění a zkonfiskování majetku	23
2.13 Úloha závodních výborů.....	24
2.14 Odborová politika v letech 1948 - 1968.....	25
2.15 Revoluční odborové hnutí	27
2.16 Vývoj po roce 1968.....	28
2.17 Pád komunistického režimu a období po listopadu roku 1989.....	29
2.18 Vznik Československé konfederace odborových svazů.....	30
3. Vznik a vývoj PO UZP ČMS	32
4. Vymezení činnosti PO UZP ČMS.....	36
4.1 Poslání, význam a hlavní cíle PO UZP ČMS	36
4.2 Počet členů, podmínky vzniku a zániku členství PO UZP ČMS.....	37
4.3 Práva a povinnosti členů PO UZP ČMS a disciplinární opatření.....	38
4.4 Majetek a hospodaření PO UZP ČMS	39
4.5 Struktura vedení PO UZP ČMS.....	41

5. Základní organizace a jejich orgány	46
5.1 Popis činnosti vybraných základních organizací	46
5.1.1 Základní organizace PO UZP ČMS Fakultní nemocnice Brno	46
5.1.2 Základní organizace PO UZP ČMS Nemocnice s poliklinikou Přerov	50
5.1.3 Základní organizace PO UZP ČMS Nemocnice s poliklinikou Karviná Ráj	51
5.1.4 Základní organizace PO UZP ČMS Uherskohradištská nemocnice	52
5.1.5 Základní organizace PO UZP ČMS Nemocnice Havlíčkův Brod	53
6. Vzdělávací a poradenské středisko.....	54
6.1 Odborné sekce.....	55
6.2 Edukační centra.....	58
6.3 Seznam edukačních center.....	59
7. Akreditované kvalifikační kurzy pořádané PO UZP ČMS.....	60
7.1 Akreditovaný kvalifikační kurz Ošetřovatel.....	60
7.2 Akreditovaný kvalifikační kurz Autoptický laborant	61
8. Spolupráce s jinými organizacemi.....	63
9. Odborová legislativa	67
9.1 Změna odborové legislativy po roce 1989	67
9.2 Ústavní podpora odborových práv v ČR.....	68
9.3 Mezinárodně právní dokumenty	69
9.4 Zákony o činnosti odborových organizací	72
9.5 Kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy	74
9.6 Nejdůležitější předpisy pro potřeby odborových organizací.....	75
10. Výzkumné šetření.....	76
10.1 Volba výzkumných metod.....	77
10.2 Zjišťované údaje v dotazníku	77
10.3 Statistické metody	78
10.4 Organizace výzkumu.....	78
10.5 Charakteristika výzkumného vzorku.....	78
10.6 Interpretace výsledků dle jednotlivých hypotéz	87

11. Diskuze	103
12. Terminologie užívaných pojmů	108
13. Závěr.....	112
14. Seznam zkratek	114
15. Seznam použité literatury a pramenů	116
16. Seznam příloh.....	123

1. Úvod

Diplomová práce představuje kvalitativní výzkum zaměřený na Profesní a odborovou unii zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska (PO UZP ČMS) jakožto nejvýraznější sdružení v oblasti odborového působení nelékařského zdravotnického personálu v České republice. V době, kdy odbory zaujímají stále významnější postavení v pracovně právních vztazích, považují za účelné, začít dokumentovat vznik, vývoj a činnost odborů působících ve zdravotnictví.

Prvním cílem diplomové práce je vytvořit ucelený přehled vzniku a historického vývoje PO UZP ČMS zasazený do historického kontextu vývoje odborů.

Druhým cílem je charakterizovat strukturu organizace, legislativu související s odborovou problematikou a spolupráci s jinými organizacemi.

Třetím cílem je popis stávající činnosti PO UZP ČMS zahrnující zjištění počtu členů, podmínek členství a výhod z něho plynoucích, popis vzniku a významu edukačních center a odborných sekcí a popis vzdělávacích a poradenských aktivit.

Pro komplexní hodnocení rozsahu činnosti a charakteru odborů pokládám za podstatné, zabývat se nejen činností PO UZP ČMS, ale také všeobecnou historií odborů. Úvodní část práce je proto věnována popisu vzniku a vývoje odborových hnutí v českých zemích od konce 19. století. V samostatné kapitole je popsána legislativa související s odborovou tematikou.

Kapitoly týkající se PO UZP ČMS dokumentují vznik a vývoj odborového sdružení a činnost základních organizací, edukačních center a odborných sekcí. Nejdůležitější článek PO UZP ČMS tvoří základní organizace, pátá kapitola je proto věnována popisu činnosti a úkolů vybraných základních organizací.

Dále se zabývám všeobecným povědomím o informovanosti nelékařských zdravotnických pracovníků o základních organizacích sdružujících nelékařský zdravotnický personál. Teoretické příspěvky jsou doplněny výzkumným šetřením týkajícím se informovanosti nelékařských zdravotnických pracovníků o působení základních organizací PO UZP ČMS ve zdravotnickém zařízení, v němž jsou zaměstnáni.

Problematika novodobého českého odborového hnutí není doposud příliš v české odborné literatuře zpracována. Důvody lze vidět v tom, že jde v našich

podmínkách o relativně nový jev, neboť demokratický systém, který dal vzniknout nezávislým odborům, má zatím velmi krátkou historii.

PO UZP ČMS nemá archivovány oficiální materiály, které by mohly sloužit jako podklady pro výzkumnou činnost v ošetrovatelské oblasti. Tato skutečnost byla významnou překážkou při získávání údajů pro teoretickou část diplomové práce. Množství získaných informací ovlivnil i fakt, že vedení PO UZP ČMS mi vědomě zamezovalo přístup k nosným informacím.

2. Historický vývoj odborů

2.1 Historické příčiny vzniku odborů a odborových svazů

Odbory a odborová sdružení vznikaly od 19. století. Reagovaly na potřeby a zájmy dělníků. V průběhu let se pozice odborů proměňovala v souvislosti s technologickým rozvojem, růstem počtu továren a závodů a s přesunem vesnického obyvatelstva do měst. Rozvoj průmyslu a industrializace byl v posledních dvou stoletích spojený s výraznými změnami politických, sociálních a ekonomických podmínek v českých zemích. Hybateli těchto změn byli především pracující lidé, seskupovaní v různých hnutích, později odborech, a jejich boj za lidská práva. Organizovaná hnutí zaměstnanců vytvářela na zaměstnavatele trvalý tlak, který vedl k postupnému zlepšování pracovních a sociálních podmínek.

Vznik odborů a odborových hnutí byl zapříčiněn sociálními důsledky rozvoje pracovního trhu v období raného kapitalismu. Existence odborů působila jako vyvažující prvek nezbytný při prosazování požadavků na zlepšování pracovních a ekonomických podmínek dělnické třídy. Odbory se také významně podílely na vzniku dnešní demokratické společnosti s ekonomikou a sociálním systémem vycházejícím z potřeb obyvatelstva.

2.2 Počátky utváření odborového jednání koncem 19. století

První pokusy dělníků hájit zájmy na zvýšení mezd a zlepšení pracovních podmínek stávkami lze zaznamenat v Čechách a na Moravě v 90. letech 18. století. Tyto místní a nekoordinované projevy dělnické nespokojenosti však přinesly jen nepatrné úspěchy. Teprve s rozvojem a rozšiřováním výroby a růstem trhu a pracovních příležitostí docházelo ke zvyšování vzdělání a rozvoji sociálního vědomí dělníků. To vedlo k prvním společným snahám o změnu jejich pracovního postavení.

V tomto období vznikaly první **dělnické spolky**, které se postupem času začaly podobat odborovým organizacím. Dělnické spolky dokázaly již v prvním

období zabezpečit pro zaměstnance jisté výhody, např. finanční podporu při úrazu, nemoci nebo nezaměstnanosti, případně vyplácení podpory ve stáří.

Průkopníky odborového hnutí v českých zemích byli typografové. Jejich spolek Typografia, založený roku 1862, se omezil ještě jen na podpůrnou činnost, jeho členové však hledali další možnosti, jak by mohli zvyšovat úroveň tiskařského dělnictva a zastávat jeho zájmy. Roku 1863 založil Josef Mikuláš časopis Veleslavín, jeden z prvních odborných i odborových českých listů.

2.3 Persekuce dělnictva a stávek v 19. století, koaliční zákon

Persekuce stávek vycházela z tradice vzniklé za feudalismu, podle které byly stávky považovány za trestné činy. Teprve vydáním Josefínského zákoníku roku 1787 byla přehodnocena právní kvalifikace trestného činu a nadále byli účastníci stávek stíháni jen jako pachatelé správních deliktů. Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích z roku 1803 stíhá stejný delikt také již jen jako přestupek¹. Skutkovou podstatu tvoří jednání spočívající ve „*střetnutí a srozumění tovaryšů řemeslnických, by si odepřením společným pracováním, aneb jinými prostředky větší mzdu denní nebo týdenní, nebo jiné vejminky od mistrů svých vymohli*“ (MALÝ, 1967).

Trestání byli především organizátoři a podněcovatelé stávky a to vězením od 3 dnů až po 1 týden se zostřeným postupem a káráním nebo bitím. Pokud byli organizátoři považováni za „*cizozemce*“, měli být rovněž „*z kraje neb ze všech zemích dědičných vypuzeni*“. Stanovena byla také intenzita kárání². Muži byli bití holí, ženy a nezletilí byli mrskáni metlou. Tento trest mohl být zostřen, pokud by soud uznal, že jednáním obžalovaného byla dána „*příležitost k povstání veřejnému*“ (MALÝ, 1967). Tato ustanovení se stala základem právní úpravy trestního zákona č. 117 ze dne 27. 5. 1852, který novelizoval zákon z roku 1803. Zákoník z roku 1803 ovlivňoval právní vývoj v našich zemích až do roku 1949 (MALÝ, 1967).

Zákon z roku 1852 stanovil, že přestupku se dopustili ti, kdo „*společným odepřením práce nebo jinými prostředky na davatelích práce vyšší mzdu denní nebo týdenní neb jiné výminky vynutili*“ (MALÝ, 1967). Novým zákonem byla zvýšena

¹ Hlava 11, oddíl, v těžkých řádu městského přestupcích proti bezpečnosti jmění a statku § 229.

² Hlava 2, oddílu o trestech, § 20.

zejména výše trestu, organizátoři stávek byli napříště trestáni vězením od 8 dnů do 3 měsíců. Trest kárání byl zrušen.

Spolkový zákon ze dne 15. 11. 1867 povoloval zakládání spolků v rozsáhlé míře. Podle přijaté legislativy však bylo organizování stávek ilegální a organizátoři měli být nadále trestáni přísným vězením. Sama účast na stávce, pokud vypukla spontánně, resp. se nepodařilo vypátrat, kdo ji připravil, trestná nebyla, avšak např. shromáždění, které se usneslo na zastavení práce, aniž k němu pak skutečně došlo, překročilo zákon.

Trestní zákon z roku 1852 platil až do vydání **koaličního zákona** roku 1870. Tento zákon zrušil trestnost stávek. Dle §2 koaličního zákona byly také prohlášeny za právně neúčinné snahy zaměstnavatelů namířené proti dělníkům nebo úmluvám pracujících „*aby společným zastavením práce na těch, kteří do práce berou, vynucena byla vyšší mzda nebo vůbec nějaké lepší podmínky práce*“ (MALÝ, 1967). Koaliční zákon přinášel dělnické třídě významné výhody. Připouštěl stávky v případech, kdy dělníci chtěli sjednat úmluvu nevybočující z rámce zákona.

Od okamžiku, kdy vstoupil koaliční zákon v platnost, se mohli zaměstnanci legálně sdružovat v odborových organizacích. Proto je 7. duben 1870 považován za den zrodu odborového hnutí v habsburské monarchii. Důsledkem vydání nového zákona byl vznik prvních **odborových spolků**, v jejichž kompetenci byla obhajoba hospodářských a sociálních zájmů členů. Při této obhajobě bylo možno legálně použít i stávku (ŠANOVCOVÁ, 1998).

2.4 Odborové sdružení československé

V letech 1870 až 1873 docházelo v souvislosti s rozrůstající se dělnickou třídou k nárůstu množství stávek. V té době se četné odborové organizace postupně spojovaly ve svazy. Kolem roku 1873 existovalo celkem 64 odborových sdružení v Čechách, na Moravě i ve Slezsku s celkovým počtem 17.000 členů (ŠANOVCOVÁ, 1998).

Se vzrůstající členskou základnou a se stoupajícím vlivem ve vedení rakouských odborů docházelo k národnostním neshodám³ a ke snahám o vznik

³ Češi patřili v habsburské monarchii, stejně jako např. Rusíni nebo Ukrajinci, k tzv. nevládním národům.

samostatné české centrály odborových sdružení. Tyto snahy vyvrcholily dne 31. 1. 1897 ustanovením **Odborového sdružení československého (OSČ)**⁴ na I. sjezdu, konaném v karlínském hostinci U dvou hroznů v Palackého⁵ ulici v Praze. Podnět k ustavení ústředny dali již o rok dříve zaměstnanci kovoprůmyslu nespokojení s postavením, jaké zaujímalí čeští odboráři v rámci rakouských odborů. Do nové centrály se začaly sdružovat odborové spolky převážně z Čech, zatímco odborové organizace z Moravy a Slezska zůstaly organizovány v jednotné Říšské odborové komisi ve Vídni.

V následujících letech došlo v důsledku názorových střetů a diskuzí k vytvoření mnoha protichůdných proudů v OSČ, což oslabilo jednotu odborů a jejich vyjednávací pozici. Tohoto oslabení využily různé společenské a profesní skupiny, jež následně založily vlastní odbory. Jednalo se např. o Českou obec dělnickou, Křesťanské odbory a odborové organizace anarchistů.

Rok 1918 přinesl OSČ nové úkoly. Jeho vedoucí představitelé vznik Československé republiky (ČSR)⁶ jednoznačně podporovali, stavěli se proti sociálnímu i národnostnímu extremismu a snažili se zlepšit sociální postavení zaměstnanců. OSČ se ve 20. a 30. letech významně podílelo na všech zákonodárných iniciativách v oblasti sociální politiky např. na uzákonění osmihodinové pracovní doby.

Na začátku 20. let vliv OSČ oslabil vznik Komunistické strany Československa (KSČ) a Rudých odborů. Počáteční krizové období spojené s odchodem mnoha členů však postupně OSČ překonalo a do roku 1930 přešla většina původního členstva z Rudých odborů zpět do OSČ. V 1937 sdružovala OSČ 742 199 zaměstnanců, tj. 31,4% z celkového počtu 2 387 090 všech odborářů (JAŠÍK, 1988).

V době ohrožení ČSR a zejména v roce 1938 po podepsání Mnichovské dohody dne 29. září a po odstoupení části území Německu, se během existence II. republiky, až do obsazení německými vojsky 15. března 1939, OSČ plně stavělo na odpor proti nacismu a fašismu a vyvíjelo snahy na záchranu míru a demokracie.

⁴ Po vzniku ČSR došlo ke změně názvu na Odborové sdružení československé.

⁵ dnes Křížkově

⁶ K proklamaci Československé republiky došlo 28. října 1918 v Praze. Podnětem bylo zveřejnění nóty rakousko-uherského ministra zahraničí Andrássyho o přijetí Wilsonových podmínek míru Rakousko-Uherskem. Více např. ROČEK, A. P. A KOL. *Dějiny země Koruny české II.* 2.vyd. Praha: Paseka, 1993, s. 155.

OSČ však bylo natolik svázáno s existencí ČSR, kterou pomáhalo budovat a upevňovat, že její konec znamenal i zánik této velké organizace.

Tabulka č. 1 Vývoj počtu členů OSČ (Odborový svaz kovo, 2007)

Rok	Svazů a spolků celkem	Mužů	Žen	Celkem členů	Z toho Němců
1897	68			7102	
1907	59			71101	
1913	51			104574	
1917	50	36260	6468	42728	
1920	53	639410	182150	822561	
1927	71	427268	114369	541637	200183 (tj. 37%)
1933	64	507905	121045	628950	220050 (tj. 35%)
1937	60	603098	139191	742199	206474 (tj. 29%)

2.5 Hospodářská krize a její řešení počátkem 20. století

V letech 1901 až 1903 přišli v krátkém časovém úseku vlivem hospodářských problémů tisíce lidí o zaměstnání. Odborové organizace podporující nezaměstnané dělníky začaly v tomto poprvé vyjednávat s vládou. Po mnoha jednáních bez jasných výsledků vyvrcholila dne 28. 11. 1905 nespokojenost rakouských dělníků organizací první generální stávkou. Stávka byla také reakcí na předešlý politický boj organizovaný sociálními demokraty, radikalizující v roce 1904 dělnictvo požadavkem na všeobecné hlasovací právo. Jiný způsob prosazování dělnických požadavků než stávkou nebyl počátkem 20. století akceptován, proto byla stávka, především při prosazování mzdových požadavků dělníků, využívána velmi často. Mzdové požadavky vynucené zaměstnanci byly nově začleňovány do kolektivních smluv.

Pro počátek 20. století byly, v důsledku růstu dělnického a odborového hnutí, charakteristické snahy o sdružování odborů a spolků ve větší celky. Pro zvýšení efektivity stávek a nátlaku na vedení továren se jako významná ukázala nutnost

spolupráce různých, dříve nesjednocených odborů. Po roce 1910 probíhala dokonce řada jednání o sdružení všech odborů na území Rakouska, Čech a Moravy v jedinou organizaci. Zatímco však pražská ústředna požadovala více autonomie, vídeňská centrála prosazovala v rámci monarchie větší centralizaci. S ohledem na tento fakt nevedla jednání až do vypuknutí I. světové války roku 1914 k úspěchu.

2.6 Kritické období během I. světové války

Na začátku I. světové války odešlo mnoho členů a funkcionářů odborů bojovat na frontu, čímž došlo k poklesu aktivity odborových ústředen. Práci odborů komplikovala také činnost vlády, která za války potlačovala veškeré formy odborových protestů. Po zavedení zákonů, jejichž cílem bylo omezení svobody spolčování, docházelo postupně k poklesu aktivity odborů a ztrátě jejich autority.

Ke konci I. světové války (s návratem vojáků z fronty) se stav v dělnickém a odborovém hnutí začal opět proměňovat k lepšímu. Navrátilší se vojáci se začleňovali do pracovních procesů, přijímali dobrovolné funkce organizátorů a propagátorů odborové činnosti a začali řídit stávkové akce a demonstrace.

Před koncem války byl ve dnech 28. 9. – 1. 10. 1918 svolán IV. všeodborový sjezd v Praze, na kterém byl přijat „Manifest míru“. Tento dekret usiloval o zřízení komor práce, jejichž úkolem by byla formulace a legislativní uplatnění specifických požadavků jednotlivých profesí.

2.7 Poválečné znovuoobnovování odborových organizací

Již během přípravy první generální stávky (14. 10. 1918) po rozpadu habsburské monarchie docházelo ke sjednocování odborových spolků a svazů, které podporovaly požadavek vytvoření samostatného státu. Po vzniku ČSR se stala největší odborovou organizací OSČ. Druhým nejpočetnějším svazem byl Německý odborový svaz v ČSR a třetí místo zaujímala Československá obec dělnická (ŠANOVCOVÁ, 1998).

Se vznikem ČSR a vývojem moderního zákonodárství došlo k úplné legalizaci odborové činnosti. V červenci roku 1919 se OSČ stalo na základě

usnesení přijatého na mezinárodní odborové konferenci v Amsterdamu členem **Mezinárodního odborového svazu** (zvaného také Amsterodamská internacionála)⁷. Odbory byly uznány za partnery při jednání se zaměstnavateli (JEČNÝ, 1947).

V roce 1921 byl přijat Zákon o závodních výborech⁸ umožňující ustavovat v závodech nad 30 zaměstnanců výbory jednotlivých odborových směrů: „*Závodní výbor zřizuje se pro každý samostatný závod výdělečně činný, v němž je trvale (celoročně) zaměstnáno aspoň 30 zaměstnanců a jenž trvá aspoň půl roku od zahájení výroby*“ (Zákon ze dne 12. srpna 1921, č. 330 o závodních výborech). Závodní výbory měly právo spolupůsobit se správou závodu při propouštění dělníků, mohly podávat návrhy na zlepšení provozu, pracovních metod apod.

2.8 Založení Rudých odborů

V lednu roku 1921 se přihlásila celá řada sociálně demokratických organizací k tzv. Komunistické internacionále⁹. Tento vývoj vyvrcholil sjezdem ve dnech 14. až 16. května roku 1921 ustanovením¹⁰ Československé komunistické strany (ČKS)¹¹. V červenci 1921 byla v Moskvě jakožto oponent Amsterodamské internacionály založena tzv. **Rudá odborová internacionála** (Profintern). Nevraživost mezi oběma organizacemi lze ilustrovat na jedné z podmínek pro přijetí do III. internacionály schválené na jejím II. světovém kongresu. V bodě 21 se praví: „*Každá strana, patřící ke Komunistické internacionále, je povinna houževnatě bojovat proti Amsterodamské „internacionále“ žlutých odborových svazů. Každá strana musí mezi odborově organizovanými dělníky důrazně propagovat nutnost roztržky se žlutou Amsterodamskou internacionálou. Musí všemožně podporovat*

⁷ Činnost Amsterodamské internacionály byla za války přerušena, k jejímu obnovení došlo až v červenci 1919 v Amsterdamu.

⁸ Navazoval na Zákon o závodních a revírních radách v hornictví z 25. února 1920.

⁹ Ustavující kongres Komunistické internacionály se konal v roce 1919 za přítomnosti zástupců 19 států. O rok později internacionála čítala již 38 komunistických stran. Internacionála se scházela velmi často. Rozpuštěna byla roku 1943. Více např. JEČNÝ, M. a kol. *Světové odborové hnutí*. 1. vyd. Praha: Práce, 1947, s. 23.

¹⁰ ČKS vznikla jako důsledek názorového rozkolu uvnitř české sociální demokracie koncem roku 1919, kdy se sociální demokracie rozdělila na dva proudy – pravicový a početnější levicový inklinující ke komunismu. Výsledkem rozporů bylo založení ČKS o dva roky později v květnu 1921, a následně KSČ v listopadu 1921. Více např. RUPNIK, J.: *Dějiny komunistické strany Československa*, 1. vyd. Praha: Academia, 2003, s. 48-56.

¹¹ ČKS byla později v listopadu 1921 na nátlak Kominterny v listopadu přetransformována na Komunistickou stranu Československa (KSČ).

rodící se mezinárodní sjednocení rudých odborových svazů patřících ke Komunistické internacionále.“ (JUST, 2005).

Přes nátlak mnoha komunistických funkcionářů OSČ potvrdili její členové hlasováním na VII. sjezdu v lednu 1922 další setrvání v Mezinárodním odborovém svazu. Reakce komunistických radikálů na sebe nenechala dlouho čekat. Již v říjnu svolali mimořádný sjezd, kde po sovětském vzoru, za účelem rozkolu v odborovém hnutí, odhlasovali vytvoření nové odborové centrály podléhající stranickému vedení, tzv. Mezinárodního všeodborového svazu zvaného Rudé odbory.

2.9 Meziválečné období a Velká hospodářská krize

Následkem celosvětové hospodářské krize¹² na přelomu 20. a 30. let docházelo k omezení či k úplnému zániku výroby v různých oblastech, což vedlo k růstu nezaměstnanosti a k poklesu mezd. Podle oficiálních údajů se počet nezaměstnaných v českých zemích v roce 1932 pohyboval kolem 1 milionu. Ve skutečnosti je však pravděpodobné, že byl ještě o čtvrtinu větší (ČORNEJ, POKORNÝ, 2000).

Ani v období hospodářské krize se nepodařilo překlenout neshody mezi vedením OSČ a Rudých odborů a proto nikdy nedošlo k jejich jednotnému a koordinovanému postupu. Spolupráce jednotlivých odborových centrál se začala měnit k lepšímu až s nástupem nacismu v Německu počátkem 30. let. Pod vlivem nepříznivé mezinárodní situace ve Střední Evropě začaly odbory usilovat o vytvoření jednotné fronty proti nacismu a fašismu s cílem zamezení vypuknutí válečného konfliktu. I přes veškeré snahy nelze ani v tomto období hovořit o vzniku programově jednotného odborového hnutí.

V letech 1934 až 1936 probíhaly četné demonstrace a stávky. Nespokojenosti zaměstnanců se snažily využít Rudé odbory k ovládnutí svazů s převažujícím sociálně demokratickým zaměřením. I v tom lze spatřovat jeden z důvodů, proč byla řada pokusů o sjednocení odborů neúspěšná.

Myšlenka sjednocení odborového hnutí se však koncem 30. let objevila i mezi funkcionáři Rudých odborů. Je spjatá zejména s osobou Antonína

¹² V Československu se hospodářská krize projevila až v roce 1930 a vrcholu dosáhla v roce 1932. Více v: ČORNEJ, P., POKORNÝ, J. *Dějiny českých zemí do roku 2000 ve zkratce*. 1. vyd. Praha: Práh, 2000, s.51-52.

Zápotockého¹³, který ve 20. a 30. letech působil v komunistickém odborovém hnutí¹⁴. V roce 1928 byl zvolen členem výkonného výboru Rudé odborové internacionály a v letech 1929 až 1939 byl opakovaně potvrzen ve funkci generálního tajemníka. V době vzrůstajícího ohrožení ČSR nacistickou agresí ve druhé polovině třicátých let usiloval o sjednocení českého odborového hnutí. Jeho návrh na kolektivní vstup Rudých odborů do OSČ však nebyl přijat.

V posledních letech před vypuknutím II. světové války sehrály odbory významnou roli v odporu proti fašistickým tendencím zejména v závěrečném období během ústupu vlády ČSR zahraničním i vnitřním nátlakům. Napětí vyvrcholilo dne 23. 9. 1938 vyhlášením všeobecné mobilizace československých ozbrojených sil. Ani v tomto období se nepodařilo sjednotit odborové organizace pod společné vedení.

2.10 Odbory v období Protektorátu Čechy a Morava, ilegální odborové organizace

Dne 15. března 1939 bylo německými vojsky obsazeno zbylé území Čech a Moravy, v jehož hranicích byl zřízen Protektorát Čechy a Morava¹⁵, spadající pod říšskou správu. O den později byl vydán dekret zakazující činnost všech antifašistických organizací. Existující organizace byly rozpuštěny a řada jejich členů, mezi nimi i odborových funkcionářů, byla zatčena. Z nařízení vlády vznikly jednotné státem kontrolované odbory nazývající se **Národní odborová ústředna zaměstnanecká** (NOÚZ). Jejich pravomoci byly během válečného období značně omezeny a jejich role byla degradována na oporu vlády a prezidenta. Tři největší odborové organizace¹⁶ byly přinuceny vstoupit do NOÚZ. Zbylé organizace byly prohlášeny za nelegální¹⁷ a byly rozpuštěny (ŠANOVCOVÁ, 1998).

¹³ Poválečný prezident ČSR.

¹⁴ V 1932 se např. významně podílel na organizaci mostecké stávk.

¹⁵ Protektorát Čechy a Morava ukončil krátké trvání II. republiky (30. 9. 1938 – 16. 3. 1939). Měl sice formálně vlastní autonomii a správu, fakticky však nesměl ohrozit zájmy říše. V tomto období neexistoval parlament, povolena byla jen jedna politická strana (Národní souručenství). V čele protektorátu stál prezident Emil Hácha, opravdová moc však spočívala v rukou říšského protektora. Více např. GEBHART, J., KUKLÍK, J. *Druhá republika 1938-1939*. 1. vyd. Praha a Litomyšl: Paseka, 2004, s. 245 – 250.

¹⁶ Jednalo se o tyto odborové organizace: OSČ, Československou obec dělnickou a o tzv. žluté agrární odbory.

¹⁷ Například Německý odborový svaz v ČR.

Důsledkem protektorátní správy bylo zrušení veškerých odborových práv (stávky, kolektivní smlouvy a volby do závodních rad atd.), což vedlo k výraznému oslabení role odborů a k postupnému úbytku členů. Nicméně i přes tyto zákazy existovaly odborové organizace ilegálního hnutí a další vlastenecké organizace podporované pracujícími. Ilegální odboj byl na území protektorátu důsledně potírán a pronásledován. Během válečného období proto došlo mezi funkcionáři a členy odborů ke značným ztrátám na životech.

Na podzim roku 1941 byl vytvořen společný Odborový výbor Velké Británie a Sovětského svazu, který organizoval pomocné akce pro odboráře evropských zemí bojujících proti fašismu. V létě roku 1943 začaly na území protektorátu v továrnách vznikat ilegální závodní výbory volené dělníky. Koncem roku 1944 došlo k dohodě o vytvoření **Ústřední rady odborového hnutí (ÚRO)** a závodní rady byly přeměněny na revoluční závodní rady.

Začátkem roku 1945 bylo jmenováno předsednictvo ÚRO, které koordinovalo svou činnost s orgány KSČ a s nově vzniklou Českou národní radou (ČNR)¹⁸. Dne 6. května 1945 obdržela ÚRO od ČNR pověření k převzetí všech odborových organizací a spolků v českých zemích. Skutečnost, že ÚRO je právním nástupcem dosavadních odborových organizací, byla právně vyjádřena výnosem Ministerstva vnitra č. IV - 3111 - 19/5 - 45 ze dne 19. 5. 1945.

V dubnu 1945 byl přijat tzv. Košický vládní program¹⁹, který vytyčil zásadu vytváření jednotných odborů.

Dne 5. května 1945 začalo v Praze dlouho připravované ozbrojené povstání, ve kterém odbory sehrály během ústupu německé armády důležitou úlohu při ochraně průmyslových objektů.

¹⁸ Česká národní rada sehrála významnou úlohu během Pražského povstání. Klíčovými osobnostmi byli nestraník Albert Pražák a člen KSČ Josef Smrkovský.

¹⁹ Košický vládní program byl oficiálně vyhlášen 5. 4. 1945 novou československou vládou. Jeho základní náplní bylo úsilí o společenské změny a vytváření systému lidové demokracie. Došlo ke vzniku Národní fronty složené ze sociálních demokratů, národních socialistů, lidovců, slovenských demokratů a komunistů. Pravicové strany Košický vládní program zakázal.

²⁰ Národní fronta bylo sdružení politických stran (později byly do něj přijaty i další organizace), které bylo založeno za účelem převzetí řízení státu po druhé světové válce. Ustanovení Národní fronty se datuje od moskevských porad v březnu 1945 při jednání o Košickém vládním programu. Od začátku měla v Národní frontě rozhodující vliv KSČ, která ji později využila k usnadnění převzetí moci.

2.11 Odbory po roce 1945

Po II. světové válce v krátkém období před Únorem 1948 rostl v Československé republice vliv KSČ. Způsob rozšiřování jejího vlivu se mnohým jevil jako demokratický a odpovídající celospolečenské náladě, nicméně, jak dosvědčují četná svědectví, již v této době používala KSČ metod zastrašování, násilí, ozbrojování dělnických rad apod. ÚRO organizovala vytváření podnikových rad ve všech výrobních závodech, úřadech a školách s počtem zaměstnanců větším než 20, přičemž přednostně byli do vedení voleni členové Národní fronty²⁰.

Pod vedením prvního předsedy ÚRO A. Zápotockého došlo k ustanovení **Revolučního odborového hnutí** (ROH). Z hlediska dalšího vývoje se stal klíčovým I. všeodborový sjezd konaný v dubnu roku 1946. Výsledkem jednání byla dohoda o vzniku 22 odborových svazů z různých odvětví hospodářství a veřejného života sjednocených pod společným vedením ROH (ŠANOVCOVÁ, 1998). Došlo také k definitivnímu sloučení české a slovenské odborové ústředny v ROH, což bylo dne 16. 5. 1946 potvrzeno zákonem č. 144/1946 Sb. o jednotné odborové organizaci. To přispělo k upevnění postavení ROH v politickém a hospodářském životě v Československu.

V zákonu č. 144/1946 Sb. se pro odbory používá již obvyklý název Revoluční odborové hnutí - ÚRO je přitom považováno za jeho právního předchůdce. Podle tohoto zákona přešel veškerý majetek předchozích odborových organizací na ROH.

KSČ prostřednictvím ROH a dělnických rad postupně získávala vliv na dění v průmyslových závodech. Dne 20. února 1948, v okamžiku, kdy podali demisi ministři národně socialistické, lidové a slovenské Demokratické strany²¹, KSČ využila svého vlivu v odborovém hnutí k podpoře politiky a rozhodnutí strany. O dva dny později 22. února 1948 svolala celostátní sjezd národních rad, který podpořil řešení politické krize podle návrhu KSČ. Odbory následně, dne 24. února 1948, vyhlásily manifestační jednodinovou stávkou na podporu nově vzniklé vlády.

²¹ Demisi podali ministři Petr Zenkl, Hubert Ripka, Jaroslav Stránský a Prokop Drtina (nár. soc.), Jan Šrámek, František Hála, Adolf Procházka a Jan Kopecký (lid.), Štefan Kočvara, Ivan Pietor, Mikoláš Franek a Ján Lichner (dem.).

2.12 Znárodnění a zkonfiskování majetku

V závěrečné etapě II. světové války proběhla jednání mezi prezidentem Edvardem Benešem a moskevským vedením KSČ v čele s Klementem Gottwaldem. Výsledkem těchto jednání byla také formulace již zmíněného Košického vládního programu. Ten v ekonomické části zdůrazňoval několik hlavních úkolů, především urychleně obnovit národní hospodářství zpustošené během války, položit základy nové sociální politiky a bezodkladně převést pod národní správu majetek kolaborantů (Košický vládní program, 1945). Vláda dále prohlásila, že je třeba postavit celý peněžní a úvěrový systém, klíčové podniky průmyslové, pojišťovnictví, přírodní a energetické zdroje pod všeobecné státní vedení²².

Obrázek č. 1 Propagační materiál připomínající znárodnění soukromého majetku

V továrnách, jejichž vedení bylo považováno za kolaborantské a jejich majitelé byly označeni za zrádce, se zřizovaly tzv. národní správy. Protože k tomu

²² Požadavek znárodnění nebyl vládním programem výslovně uveden, ale všeobecně se s ním počítalo. O jeho rozsahu mělo být rozhodnuto až po osvobození celého státu. Šlo o požadavek všeobecně přijímaný širokými vrstvami obyvatel, což fakticky znemožňovalo možnost vzniku silné opozice a znesnadňovalo snahy o zachování majetku původním vlastníkům.

docházelo ve většině velkých podniků, byla již několik měsíců před vydáním znárodnovacích dekretů výrazně oslabena pozice buržoazie.

Půda, jejíž majitelé byli považováni za zrádce, byla vyvlastněna v červnu 1945. V polovině roku 1945 se ústředním bodem revolučního pohybu stalo hnutí za znárodnění velkého kapitalistického vlastnictví v nezemědělské sféře. Tento požadavek prosazovaly zejména KSČ a ROH. Velká část majetku pod národní správou byla proto v říjnu 1945 vyvlastněna bez náhrady ve prospěch státu.

Následné všeobecné znárodnění se uskutečnilo na základě čtyř dekretů prezidenta ČSR ze dne 24. října 1945²³. Prvním dekretem byl zestátněn klíčový a velký průmysl, dalšími dekrety potravinářský průmysl, akciové banky a pojišťovny²⁴.

Celkem bylo v průmyslu znárodněno více než 3000 podniků, tj. 67 % celkového počtu průmyslových podniků. Výrobní kapacita znárodněných podniků představovala téměř dvě třetiny československého průmyslu (LHOTA, 1987). Definitivně však zatím nebylo rozhodnuto o té části průmyslových podniků pod národní správou, jejichž velikost nedosahovala hranice stanovené pro znárodnění, a také o majetku, který zůstal nadále v soukromých rukách. Tyto majetky byly vyvlastněny postupně až po Únoru 1948.

2.13 Úloha závodních výborů

V posledních měsících války vznikaly v mnoha továrnách závodní výbory, které spolu se závodními milicemi převzaly po osvobození kontrolu podniků. Úloha závodních rad a jejich vztah k odborům nebyla vyjasněná. Dne 12. května 1945 vydala ÚRO směrnice pro volbu zastupitelů do závodních rad, které měly být zřízeny ve všech podnicích nad 20 zaměstnanců. V menších podnicích měli být zvoleni odvolatelní důvěrníci. Závodní rady tak v první fázi zajistily přechod k normálnímu životu v továrně.

²³ V té době ještě nebylo ustanoveno Národní shromáždění, proto nemohly být vydávány zákony.

²⁴ V průmyslu se znárodnění vztahovalo na všechny podniky s více než 150 zaměstnanci. V několika oborech byla hranice pro znárodnění stanovena podle kapacity výrobního zařízení. Plně znárodněny byly zejména doly, samostatné elektrárny, plynárny, hutě, válcovny, zbrojovky, cementárny, celulóžky a důležité obory chemického průmyslu.

KSČ se od samého začátku snažila omezit roli závodních rad a zapracovat je do odborových struktur a tak je udržet pod kontrolou. Členové KSČ proto vyzvali zaměstnance a dělníky v průmyslových závodech k vytváření a vstupu do závodních organizací odborů. Cílem KSČ bylo zahrnout závodní rady do odborové struktury, podřídit je jejich kontrole a omezit rozsah jejich aktivit.

Dne 24. října spolu s dekrety o znárodnění proto vydal prezident také dekrety přísně omezující sféru činnosti závodních rad. Jejich povinností se staly otázky ekonomických, sociálních a zdravotních zájmů pracujících a v řízení podniků měly nadále jen poradní funkci (Dekret prezidenta o závodních a podnikových radách, 1945). Závodní rady byly zabudovány do struktury odborů, byly voleny tajnou volbou na základě kandidátek navrhovaných jednotnou odborovou organizací, které muselo podpořit alespoň 80% zaměstnanců. KSČ, která se od počátku obávala nezávislého jednání závodních rad, tak dosáhla omezení jejich aktivit a jejich nasměrováním do odborových struktur nad nimi převzala prostřednictvím odborů kontrolu.

2.14 Odborová politika v letech 1948 - 1968

Se silící mocí KSČ se odbory stále více dostávaly do pozice zprostředkovatele stranických požadavků a směrnic vlády zaměstnancům.

V červnu 1948 na kandidátkách parlamentních voleb dominovali kandidáti navržení Národní frontou. Dne 14. června 1948 po podání demise presidenta Dr. Edvarda Beneše stanul v čele státu Klement Gottwald a na místo premiéra byl jmenován odborový vůdce A. Zápotocký. Přijetím nové ústavy dne 9. 5. 1948 byla ROH přidělena funkce kontroly hospodářství.

Na IX. odborovém sjezdu bylo na základě rozhodnutí vlády odborům odepřeno řešení klíčových sociálních otázek. Odbory měly nadále zajišťovat pouze druhořadé problémy, řešit bytovou situaci, otázku zdravotnictví apod. ROH přišlo o právo organizovat stávky a možnost vyjádřit tak nespokojenost se způsobem vedení státních podniků. V následujících letech ROH nehájilo práva zaměstnanců, ale coby člen Národní fronty zajišťovalo straně „kontakt s masami“. Tento kontakt byl poměrně mnohohvrstevnatý, lze zde zmínit možnost zakoupení levné rekreace, účast na sportovních podnicích, ale třeba také rozdávání vánočních kolekcí nebo

pořádání oslav MDŽ. Práce odborů se pomalu přesunula od hájení práv zaměstnanců a prosazování zlepšování pracovních podmínek k podílu na hlavních aspektech ekonomického a společenského života.

Na první odborové konferenci ROH roku 1949 přijalo vedení kvůli možnosti snazší kontroly práce návrh na změnu vnitřní struktury odborů. Rozhodující roli sehrály návrhy na změny organizační struktury, které se snažily překonat předválečnou nejednotnost pomocí centralizace. ROH mělo různé výkonné orgány, klíč k moci ale drželo prezidium, zodpovědné za každodenní fungování ROH, spolu s centrálními komisemi, ze kterých vycházely politické iniciativy. Odborové svazy nebyly nezávislé, ale tvořily neoddělitelnou součást jednotné organizace. Na odborové konferenci došlo k vytvoření krajských, okresních a městských odborových rad. Podnikové závodní rady byly nahrazeny závodními výbory, při kterých vznikly komise za účelem kontroly vykonávání politických záměrů strany.

Obrázek č. 2 Plakát propagující V. všedoborový sjezd

V roce 1953 fungovalo 27 odborových svazů. V letech 1959 – 1967 byl jejich počet zredukován na 12 (ŠANOVCOVÁ, 1998).

2.15 Revoluční odborové hnutí

Na XII. sjezdu KSČ v roce 1962 vedení strany částečně přiznalo rostoucí hospodářské potíže a porušení proporcí v rozvoji národního hospodářství. Vinu připsalo neschopnosti oborů a neplnění přijatých závazků. V reakci na tuto kritiku proběhl v květnu roku 1963 V. všeodborový sjezd, na kterém byly projednávány výtky XII. sjezdu a problém pasivity členské základny ROH. Z postavení a možností ROH v dané době vyplynulo, že i přes kritiku vedení KSČ nemůže ROH téměř vůbec ovlivnit zlepšení hospodářských poměrů.

ROH sledovalo stejnou politickou linii jako KSČ, které bylo nepřímo podřízeno, a mělo také stejně nedemokratickou interní strukturu. Členům nebyly distribuovány žádné předsjezdové dokumenty a na sjezdu neprobíhaly žádné diskuse. Debata byla omezena na čtyři komise - politickou, organizační, volební a mandátovou, které připravily sjezdové dokumenty, jež byly předloženy závěrečný den sjezdu k formálnímu potvrzení. Sjezd, který se konal jen jednou za tři roky, byl pouze propagandistickou událostí, nikoli orgánem pro tvorbu odborové politiky. Z těchto důvodů na V. sjezdu nedošlo a ani nemohlo dojít k odhalení příčin propadu hospodářských ukazatelů a poklesu důvěry v činnost oborů ve společnosti. Mgr. Eva Šanovcová (1998, s. 37) udává, že ani všechna nová opatření „*nedokázala trvale potlačit rostoucí pasivitu členů, kteří stále více pociťovali absenci základních úkolů odborů ve formě důsledné obhajoby svých zaměstnaneckých práv a potřeb. Řada odborových funkcionářů začala vystupovat s kritikou politiky ROH zaměřené pouze na podporu vládnoucí hospodářské a politické garnitury.*“

Na VI. všeodborovém sjezdu v roce 1967 požadovali delegáti změnu mzdového systému, sociální politiky a zřízení samostatných odborových svazů. Snaha o změnu v postavení odborů nebyla úspěšná. Vedení KSČ následně zamítlo sjezdovou linii sledující změny v dosavadní práci ROH. Na sjezdu vystoupil mimo jiné A. Novotný s výstražným varováním před snahami mnohých komunistů „*pod rouškou demokratizace podporovat snahy imperialistů rozdělit československou společnost*“ (ČAPKA, 1999).

Po schůzi ÚRO v březnu 1968 nastaly personální změny ve vedení odborů, díky kterým došlo k uvolňování centralistické struktury. ROH se roztříštilo do 57 odborových svazů (31 českých a 26 slovenských) (ŠANOVCOVÁ, 1998). V době společenského uvolnění šedesátých let se odbory začaly zajímat také

o členství v Mezinárodní konferenci svobodných odborů. Euforie „Pražského jara“ a s ní spojené změny ustaly po vpádu vojsk Varšavské smlouvy²⁵ na území ČSSR v srpnu roku 1968.

Obrázek č. 3 Poštovní známky vydané u příležitosti 40. výročí vzniku Světové odborové federace a IV. všeodborového sjezdu ROH²⁶

2.16 Vývoj po roce 1968

S nástupem Gustava Husáka do vedení strany je spojován útlum demokratizačního procesu a období normalizace. Funkcionáři spojovaní s pokusy o reformy z poloviny 60. let byli odvoláni a podobně jako v KSC započala i v ROH konsolidace pod novým stranickým vedením - tzv. stranická skupina ÚRO započala likvidaci svobodných odborových svazů, spojenou s odsunem jejich představitelů z veřejného života.

Z podnětu vedení KSC se v červnu 1972 konal VIII. všeodborový sjezd, na němž byla odvolána většina usnesení a prohlášení z let 1968 – 1970. Z dobrovolného členství v ROH se stalo nucené členství stvrzené podpisem pracovní smlouvy. Postupně došlo k navýšení počtu členů na 6.5 milionů. ROH se tak stalo na nejmasovější organizací v ČSSR²⁷ (ŠANOVCOVÁ, 1998). Opakovala se situace z konce čtyřicátých let, kdy ROH přišlo opětovně o mnoho odborových práv.

²⁵ Varšavský pakt (11. - 14. 5. 1955) byl vojenský a politický blok států pod sovětským vlivem (Československo, Polsko, Německá demokratická republika, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko a Albánie). Varšavský pakt byl rozpuštěn po rozpadu východního bloku v červenci 1991.

²⁶ Poštovní známky byly vydávány u příležitosti všech významných odborových událostí.

²⁷ Československá socialistická republika (ČSSR) vznikla na základě nové ústavy z roku 1960, v níž bylo konstatováno vybudování socialismu a zakotvena vedoucí úloha KSC. Prvním premiérem ČSSR byl Viliam Široký. Od 1. 1. 1969 mluvíme na základě zákona o federalizaci o Československé federativní republice. V praxi vznikly dvě národní republiky, nejvyšším zákonodárným orgánem bylo Federální shromáždění s dvěma komorami.

2.17 Pád komunistického režimu a období po listopadu roku 1989

Pod vlivem dění v Sovětském svazu²⁸ a v souvislosti s vleklou hospodářskou krizí ve Východním bloku docházelo v 80. letech k masovým vystoupením občanů²⁹ s kritikou a požadavky na změnu režimu. V ČSSR probíhaly významné demonstrace pracujících a studentů, dne 28. 11. 1988, v lednu 1989 k výročí upálení Jana Palacha a zejména 17. 11. 1989. V listopadu 1989 založily opoziční skupiny v Praze a později v celé republice nevládní Občanské fórum (OF)³⁰. OF od počátku požadovalo reformování vlády, odstoupení představitelů KSČ, obnovení demokratických institucí a mechanismů, potrestání viníků za zásahu proti demonstrantům, amnestie pro politické vězně apod.

Základní odborové organizace podpořily OF výzvou ke generální stávce. K demonstrantům se přidávali také řádoví členové ROH, kteří vyčkávání vedení odborů vnímali jako zradu. Z iniciativy členů ROH začaly vznikat na pracovištích tzv. stávkové výbory. Dne 24. 11. 1989 ze zástupců těchto stávkových výborů vzešlo Celostátní sdružení stávkových výborů. Jeho úkolem bylo obnovení demokratických odborů respektujících požadavky a přání zaměstnanců. Začaly se organizovat svobodné volby do odborových orgánů, probíhaly změny stanov aj.

Odborové svazy vzniklé po listopadu roku 1989³¹ navázaly demokratickým pojetím na odborovou tradici I. republiky. Odbory začaly svoji činnost přizpůsobovat změněným celospolečenským podmínkám. V programu odborové činnosti se nově začaly objevovat otázky nezaměstnanosti, řešení pracovně právních otázek a problémy související se sociální sférou. Začal být rovněž patrný zájem odborů zasahovat do politického dění. Svoji činností se začaly podílet na tvorbě zákonů tak, aby výsledky byly přijatelné nejen pro zaměstnavatele, ale také pro členy odborových svazů. Výsledkem bylo vytvoření **tripartity** - tj. takového uspořádání pracovních vztahů, ve kterém se musejí dohodnout tři strany. Ty tvoří zaměstnanci

²⁸ Zvolení Michaila Gorbačova do funkce generálního tajemníka KSSS a zahájení plánu *Přestavby*.

²⁹ Např. v PLR sehrálo odborové hnutí Solidarita klíčovou roli během společenského uvolnění v období od srpna 1980 do prosince 1981. Demokratizační proces byl však násilně přerušen dne 13. prosince 1981 vyhlášením vojenského stavu Wojciech Jaruzelski. Koncem 80. let se však odborové hnutí Solidarita, které do té doby přežívalo v ilegálně zásadním způsobem podílelo na poklidném přechodu k demokracii.

³⁰ OF bylo politické hnutí, které vzniklo dva dny po začátku tzv. „Sametové revoluce“ v Praze jako široká, spontánní platforma občanských nezávislých aktivit.

³¹ Demokratické odbory formující se v Československu po roce 1989 na platformě tehdejšího ROH se staly jeho právním nástupcem, nikoliv však nástupcem politickým. Více: ŠUBRT, B. Historický vývoj odborů. *Bulletin odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR*, 1998, roč.3, č.11, s. 38-48.

reprezentovaní volenými zástupci odborů, zástupci zaměstnavatelů a stát (vláda, samospráva). Cílem jednání tripartity je předejít konfliktům a zajistit sociální smír. Někdy hovoříme o tzv. institucionalizovaném vyjednávání mezi zástupci vlády, zaměstnavatelů a zaměstnanců.

Z hlediska právní subjektivity odbory nezávisle rozhodují o svém vnitřním uspořádání, struktuře, řízení i hospodaření. Změna nastala zejména v oblasti řízení odborových organizací - zatímco ROH mělo trojstupňový systém řízení³², novodobé odborové organizace upustily od mezičlánku, jakým dříve byly krajské a okresní odborové rady. Nyní mají odborové svazy centrální řídicí části a dalším stupněm jsou základní odborové organizace. **Základní organizace** jsou vytvářeny z potřeb zaměstnanců regionálně se sdružovat z cílem řešit lokální problémy a vytvářet podněty pro vedení odborů, které je možné prosazovat na celostátní úrovni.

Odborové organizace se staly politicky, ekonomicky i organizačně nezávislými na státních i hospodářských orgánech, politických stranách a hnutích. Nově získaná nezávislost jim umožňuje hájit profesní i sociální zájmy svých členů a zastupovat je při jednáních s řídicími orgány v oblasti dané profese.

V období po listopadu 1989 vzniklo v Československé republice přes 70 odborových svazů organizovaných na základě profesí (JARKOVSKÝ, 1998).

2.18 Vznik Československé konfederace odborových svazů

Ve dnech 2. až 3. března 1990 proběhl mimořádný všeodborový sjezd, kde bylo rozhodnuto o rozpuštění ROH a o podpoře plurality odborových organizací, které znamenalo rozpad ÚRO, jemuž bylo tehdejších 18 odborových organizací podřízeno. Sjezd ustanovil Majetkovou, správní a delimitační unii odborových svazů jako právního nástupce ROH s pověřením spravovat majetek všech dosavadních odborových organizací.

Rovněž byla přijata Zakládací listina Československé konfederace odborových svazů (ČSKOS) jako jejich dobrovolného odborového sdružení, k němuž se připojilo 41 nově odborových svazů (ČMKOS, 2007). Později přijala konfederace název Česká a Slovenská konfederace odborových svazů (ČSKOS).

³² V původní výstavbě ROH působil z hlediska řízení trojstupňový systém tvořený centrálním (ústředním) článkem, krajskými a okresními odborovými radami a výbory základních organizací.

Dne 5. 4. 1990 byla ustanovena Českomoravská komora ČSKOS. Ta byla v listopadu 1992 přejmenována na **Českomoravskou komoru odborových svazů (ČMKOS)**³³.

Vedle Českomoravské komory odborových svazů vznikaly i menší centrály jako např. Konfederace umění a kultury³⁴, Asociace samostatných odborů³⁵, Odborové sdružení Čech, Moravy a Slezska³⁶, Křesťanská odborovou koalici, Republikánské odborové sdružení, Federaci strojívedců a Federaci vlakových čet.

Některé profesní odborové svazy se nehlásí k žádné odborové centrále. Příkladem je Lékařský odborový klub, Odborový svaz pracovníků vydavatelství, nakladatelství a knižního obchodu nebo Odborový svaz hromadných sdělovacích prostředků.

Na I. sjezdu Českomoravské komory odborového svazu v dubnu 1994 byly formulovány programové cíle, které měly vést k odstranění následků komunistické diktatury. Odboráři, sdružení v ČMKOS, se na sjezdu přihlásili k překonání nešťastných důsledků komunistické diktatury a k obnovení suverenity a demokracie. Současně prostřednictvím programového prohlášení vzdali delegáti sjezdu čest památce všech, kdo jako odboráři zasvětili svůj život nelehkému a často heroickému úsilí o obranu práv lidí práce a demokracie (ČMKOS, 2007).

V roce 1995 bylo v rámci ČMKOS sdruženo 35 nezávislých odborových svazů (JARKOVSKÝ, 1998). Počet členů všech odborových svazů od roku 1989 vytrvale klesá. Úbytek byl způsoben privatizací a rozpadem velikých průmyslových závodů, nárůstem soukromého a živnostenského podnikání, organizační a legislativní složitostí při vytváření odborových organizací na malých pracovištích apod. Odborové svazy vykazovaly ještě v roce 1991 téměř 4.4 milionů členů (JARKOVSKÝ, 1998). V roce 1995 se členská základna pohybovala okolo 2.5 milionu členů³⁷. V současné době každoročně klesá počet členů svazů sdružených v ČMKOS cca o 15 %. (BULLETIN ČMKOS, 2004).

³³ Na druhém sjezdu ČMKOS (roku 1998) došlo k přejmenování Českomoravské komory odborových svazů na Českomoravskou konfederaci odborových svazů.

³⁴ Konfederace umění a kultury spojovala celkem asi dvacet samostatných odborových subjektů z oblasti divadelnictví, kinematografie, knihovnictví, hudby, výtvarnictví aj.

³⁵ Asociace samostatných odborů sdružovala následující odborové svazy: Odborový svaz pracovníků zemědělství, Český odborový svaz severozápadních energetiků a Jednotný svaz soukromých zaměstnanců.

³⁶ Odborové sdružení Čech, Moravy a Slezska se hlásí ke Komunistické straně Čech a Moravy.

³⁷ Počtem svých členů zůstává dodnes největší Odborový svaz KOVO, který v roce 1995 vykazoval 580.000 členů. Přes dvě stě tisíc členů měl v té době Českomoravský odborový svaz pracovníků školství. Mezi jedním až dvěma sty tisíci členy se pohyboval Odborový svaz Stavba ČR, Odborový svaz pracovníků textilního, oděvního a kožedělného průmyslu Čech a Moravy, Odborové hnutí

3. Vznik a vývoj PO UZP ČMS

Vznik PO UZP ČMS je spjatý se změnami, ke kterým došlo v souvislosti s událostmi v období po listopadu roku 1989. V důsledku zhroucení totalitního systému a probíhajících celospolečenských změn došlo k zániku ROH. Od tohoto okamžiku se začalo měnit postavení, organizace, hospodářské a vlastnické poměry nástupnických odborových organizací.

Závodní výbory Odborového svazu ve zdravotnictví a sociální péči sdružovaly bez rozdílu veškerý zdravotnický personál. Takové uspořádání nebylo funkční, neboť výbory neřešily problémy nelékařského zdravotnického personálu. To vedlo k častým sporům týkajících se mzdových a pracovních otázek.

Za této situace došlo ke vzniku Unie zdravotnických pracovníků Moravy a Slezska. Unie byla založena dne 27. 1. 1990 jako **profesní sdružení** s přibližným počtem 500 zástupců. Během 2 měsíců se členská základna rozšířila na 8000 členů a současně byla k 23. březnu zaregistrována na Ministerstvu vnitra České republiky (Stanovy Unie zdravotnických pracovníků pro Moravu a Slezsko, 1990). Vzhledem k velkému zájmu členů účastnit se kolektivního vyjednávání a uplatňovat připomínky k tvorbě zákonů se v krátké době ukázala nutnost transformace statutu profesní organizace na **profesní a odborovou** organizaci (DEZORTOVÁ, 2000).

První kancelář PO UZP ČMS byla zřízena ve Výstavní ulici v Brně, kde po dobu jednoho roku sídlil sekretariát a první předsedkyně Marie Neumanová. V roce 1991 se sekretariát přemístil do Benešovy ulice č. 22 v centru města Brna, kde sídlí dodnes.

Marie Neumanová byla zvolena na dvouleté funkční období, na svůj post však rezignovala již v roce 1991. Druhou předsedkyní PO UZP ČMS byla zvolena vrchní sestra alergologického oddělení Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně Eva Kozubíková, která během roku 1991 dovedla veškerá jednání související se změnou

železničářů, Odborový svaz dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství ČR, Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu. Naopak nejmenší členskou základnu má trvale Odborový svaz námořníků s necelým počtem 500 členů, Unie podnikových právníků Českomoravské konfederace odborových svazů s počtem okolo 600 členů a další odborové svazy, které mají méně jak dva tisíce členů jako např. Odborový svaz zaměstnanců letectví a Odborová organizace pracovníků radiokomunikací. Více: JARKOVSKÝ, J. *Bulletin odborového svazu zdravotnictví a sociální ČR*, 1998, roč. 3, č. 12, s. 30-39.

statutu unie ke zdárnému konci. PO UZP ČMS byla také přijata jako 42. svaz do ČMKOS.

Na druhé Valné hromadě v roce 1991 byl třetím předsedou PO UZP ČMS zvolen rentgenový laborant Slezské nemocnice v Opavě Pavel Skryja. Během jeho předsednictví vzniklo v roce 1992 Vzdělávací a poradenské středisko (viz kap. č. 6).

Pavel Skryja se zasadil o vstup PO UZP ČMS do odborového spolku OASA. Ten sdružoval kromě PO UZP ČMS ještě tři další odborové svazy – Svaz služeb, Svaz pracovníků zahraničního obchodu a Svaz pracovníků v plynárenství. Spoluúcast ve sdružení OASA lze z hlediska PO UZP ČMS hodnotit pozitivně, neboť během krátké doby získala PO UZP ČMS možnost komunikovat s širším okolím prostřednictvím článků publikovaných ve společně vydávaném časopise (nazvaném rovněž OASA) a zároveň mohla PO UZP ČMS a její členové využívat služeb právníků, které spolek ve svých působících poskytoval.

Obrázek č. 4 Původní (vlevo) a nové logo PO UZP ČMS

Odchodem Richarda Falbra z funkce předsedy Svazu služeb do funkce předsedy ČMKOS se změnila příznivá situace, kdy jako tzv. *nedědický svaz*³⁸ odváděla PO UZP ČMS (stejně jako další nedědické svazy) ČMKOS pouze mírné členské poplatky. Po změně stanov ČMKOS byla ustanovení o nedědických svazech zrušena a PO UZP ČMS pozbyla mnoho finančních úlev. V podobné situaci se nacházely také zbývající tři svazy OASA (Svaz služeb, Svaz pracovníků zahraničního obchodu a Svaz pracovníků v plynárenství), které se proto následně rozhodly sloučit v jedinou organizaci. Možnost sloučení vedení PO UZP ČMS odmítlo a v roce 1995 PO UZP ČMS ze sdružení OASA vystoupila. Zbýlé tři svazy

³⁸ Dědický svaz je označení pro organizace sloučené v ROH, mezi které byl rozdělen majetek po zániku ROH. Nedědické organizace vznikaly v pozdějších letech.

se na ustavujícím sjezdu konaném 18. – 19. února 1994 v Hradci Králové sloučily v odborový svaz UNIOS.

Finanční požadavky odborové centrály ČMKOS, které byly považovány za přehnané, vedly v roce 1996 vedení PO UZP ČMS k přehodnocení situace a dne 2. 6. 1996 Rada Unie rozhodla, že z ČMKOS vystoupí. Hlavním důvodem vystoupení byla finanční politika ČMKOS a výše příspěvků, které PO UZP ČMS musela hradit. K upevnění rozhodnutí vystoupit z ČMKOS přispěl také způsob majetkového vypořádání po zaniklé organizaci ROH, kdy PO UZP ČMS nezískala jako nedědický svaz žádný majetek a snaha o změnu této situace na půdě ČMKOS byla neúspěšná (DEZORTOVÁ, 2000).

Důležitým mezníkem v rozvoji PO UZP ČMS se stala Valná hromada konaná v roce 1993, na níž se řada zakládajících členů představenstva rozhodla z osobních nebo zdravotních důvodů odstoupit. Klíčovou roli při tomto jednání sehrála zdravotní sestra J. Dezortová³⁹. V souvislosti s konanou Valnou hromadou se proslavila jako „žena jedné věty“, když během diskuze o budoucnosti PO UZP ČMS pronesla větu: „*Dost bylo Moravy...*“. K rozhodnutí soustředit další činnost a ovlivňovat rozhodování státních orgánů podílejících se na řízení zdravotnictví přímo v Praze ji vedly zkušenosti z předchozích let, kdy se brněnská centrála PO UZP ČMS ocitla v izolaci mimo hlavní centrum politického a zákonodárského dění. Přesvědčením, že k prosazení odborových požadavků a posílení postavení odborů je nutné mít silné zastoupení především v Praze na sebe strhla pozornost a v následujících volbách do předsednictva uspěla s největším počtem hlasů. Byla zvolena čtvrtým předsedou PO UZP ČMS a od roku 1993 byla hlasováním čtyřikrát ve funkci předsedkyně potvrzena. Funkci předsedy vykonává doposud. Pro zvýšení své kvalifikace při řízení PO UZP ČMS absolvovala kombinované bakalářské studium Andragogiky na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy, kde v roce 1998 promovala (FRAŇKOVÁ, 2006).

Během svého předsednictví se Bc. J. Dezortová zúčastnila řady důležitých jednání se zástupci zdravotnických organizací, státních institucí a ministry zdravotnictví. Navázala mnoho kontaktů s krajskými nemocnicemi a podporovala vznik regionálních odborných sekcí a edukačních center. Svým úsilím dosáhla otevření akreditovaných kvalifikačních kurzů Ošetřovatel a Autoptický laborant

³⁹ V té době pracovala v Psychiatrické léčebně v Bohnicích a v Nemocnici s poliklinikou ve Vysočanech jako sestra u lůžka na neurologickém oddělení.

(viz kap. č. 7), na jejichž výuce se sama podílí. Během roku 1998 probíhaly z jejího přičinění na půdě PO UZP ČMS kurzy managementu a počítačové techniky.

Bc. J. Dezortová se v průběhu svých předsednických let opakovaně kriticky vyjadřovala k činnosti Ministerstva zdravotnictví České republiky (MZ ČR), především k nevýhodám plynoucím z fluktuace ministrů zdravotnictví⁴⁰ a častým výměnám jejich náměstků, poněvadž podle jejího názoru vede tato skutečnost ke ztrátě kontinuity a rezignaci na dlouhodobé plány potřebné k restrukturalizaci zdravotnictví, zlepšování úrovně zdravotní péče, postavení zdravotnického personálu a oddalování důležitých rozhodnutí (ŠKUBOVÁ, 1997, DEZORTOVÁ, 1997).

⁴⁰ Od vzniku České republiky v roce 1993 se na postu ministra zdravotnictví vystřídal třináct osob.

4. Vymezení činnosti PO UZP ČMS

4.1 Poslání, význam a hlavní cíle PO UZP ČMS

PO UZP ČMS je právnickou osobou. Je organizována na principu územním (základní organizace⁴¹) a profesním (odborné sekce).

PO UZP ČMS je dobrovolný odborový svaz nelékařských zdravotnických pracovníků. Politicky, ekonomicky i organizačně je nezávislý na politických stranách a orgánech státní moci. Sdružuje nelékařské zdravotnické pracovníky a pracovníky působící v sociálních službách.

Za cíl si klade hájit zájmy svých členů v oblasti ekonomické, pracovně právní, mzdové, profesní i sociální. K prosazování práv využívá zákonné prostředky včetně stávky. Protože je PO UZP ČMS nejen profesní, ale také odborovou organizací, má možnost aktivně se podílet na tvorbě zákonů a formulování zdravotní politiky. Hlavní činností orgánů PO UZP ČMS je vedení kolektivních vyjednávání a předkládání a prosazování společných návrhů a kolektivních smluv vůči zaměstnavatelům, státním a vládním orgánům a jiným organizacím.

Významné postavení v činnosti PO UZP ČMS zaujímá Vzdělávací a poradenské středisko, které vzniklo v roce 1992 jako odezva na potřebu dalšího vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků. Důležitým cílem (viz kap. č 8) PO UZP ČMS je trvalé zvyšování a upevňování společenského a profesního postavení zdravotnických pracovníků (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

⁴¹ Základní organizace jsou nejnižším článkem PO UZP ČMS. Vznikají při jednotlivých zdravotnických zařízeních a jejich působnost je územně omezena. Úlohou základních organizací je obhajovat zájmy svých členů vůči vedení zdravotnického zařízení v němž působí a účastnit se kolektivních vyjednávání (viz kap. č. 5).

4.2 Počet členů, podmínky vzniku a zániku členství PO UZP ČMS

Počet členů

PO UZP ČMS má přibližně 14 000 členů (DEZORTOVÁ, 2006).

Členství v PO UZP ČMS je kolektivní⁴² nebo individuální⁴³. Členem se může stát vyšší, střední, nižší i pomocný zdravotnický pracovník. Rada Unie může přiznat tzv. čestné členství osobě, která má mimořádné zásluhy v oblasti rozvoje zdravotnictví nebo péče o zdraví.

PO UZP ČMS je organizována na principu územním⁴⁴ nebo profesním⁴⁵. Obojí organizační uspořádání je navzájem propojeno. Od roku 1991 vzniklo 39 základních organizací (příloha B). Vedle základních organizací má PO UZP ČMS také členy individuální, kterých je v současné době 15.

Podmínky vzniku členství

Vznik členství je podmíněn dobrovolným podáním přihlášky základní organizaci v místě pracoviště. Na základě usnesení Rady této základní organizace je člen buď přijat a obdrží doklad o členství, nebo je mu členství v organizaci s písemným odůvodněním zamítnuto. Podmínkou členství v PO UZP ČMS je měsíční platba ve výši 1% z čisté mzdy.

Pokud zájemce nesplní podmínky pro vznik členství nebo dopustil-li se jednání neslučitelného s členstvím, pak Rada základní organizace může přihlášku odmítnout. V případě zamítnutí přihlášky se žadatel může odvolat k Radě PO UZP ČMS do 15 dnů ode dne doručení.

⁴² O kolektivním členství hovoříme v případě, pokud jsou členové sdružováni v základních organizacích působících ve zdravotnických zařízeních. Člen základní organizace je kolektivním členem.

⁴³ Jestliže ve zdravotnickém zařízení nepůsobí žádná základní organizace PO UZP ČMS, pak je možné stát se samostatným členem. Zájemce si podává oficiální přihlášku na nejbližší základní organizaci dle místa bydliště nebo na sekretariát PO UZP ČMS.

⁴⁴ Sdružování na základě územního principu znamená, že základní organizace PO UZP ČMS sdružují své členy podle adresy zdravotnického zařízení (nebo stanovené spádové oblasti), ve kterém jsou zaměstnáni.

⁴⁵ Organizování na základě profesním znamená, že odborné sekce sdružují zájemce o jednotlivé profesní oblasti z celé ČR.

Jestliže člen přeruší výkon povolání dočasně (mateřská dovolená, studium) nebo trvale (odchod od důchodu), je oprávněn udržovat si členství zaplacením udržovacího příspěvku. Výši udržovacích příspěvků si určují základní organizace na základě vnitřních stanov (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

Zánik členství

Členství v PO UZP ČMS zaniká, jestliže o to člen požádá. Formálně je ukončeno dnem doručení písemného prohlášení člena o vystoupení Radě základní organizace. Každý člen je povinen uhradit členský příspěvek za celý měsíc, v němž bylo prohlášení podáno.

Rada základní organizace může rozhodnout o zrušení členství nebo vyloučit člena pro neplacení členských příspěvků. O této možnosti musí být člen předem písemně vyrozuměn (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

4.3 Práva a povinnosti členů PO UZP ČMS a disciplinární opatření

Členská práva

Ze členství v PO UZP ČMS vyplývají tato práva:

- účastnit se pořádaných akcí pro členy, zejména valných hromad, vyslovovat zde svobodné názory, náměty, kritické připomínky ve věcech týkajících se poslání PO UZP ČMS
- být informován o činnosti a hospodaření PO UZP ČMS
- uplatňovat aktivní i pasivní volební právo do orgánů PO UZP ČMS
- obracet se se svými požadavky, iniciativními návrhy a stížnostmi na orgány PO UZP ČMS, jež jsou povinny věc projednat a člena o výsledku informovat
- žádat o zajištění právní ochrany ve věcech souvisejících s výkonem povolání
- využívat výhod poskytovaných PO UZP ČMS
- užívat symbol PO UZP ČMS za podmínek stanovených Radou Unie

- žádat o finanční podporu při stávkách organizovaných PO UZP ČMS (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

Členské povinnosti

Členové mají tyto povinnosti:

- podporovat uskutečňování schváleného programu, dodržovat Stanovy PO UZP ČMS a závazná opatření a usnesení orgánů PO UZP ČMS
- dodržovat kázeň v základních věcech společného zájmu
- podávat orgánům PO UZP ČMS na jejich vyzvání informace potřebné pro jejich činnost a hlásit změny osobních dat
- vykonávat funkce i jiné svěřené úkoly a vzdát se jich, jestliže brání výkonu funkce
- platit ve stanoveném termínu členské příspěvky (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

Disciplinární opatření

Disciplinární opatření projednává a rozhoduje příslušná základní organizace. Rada Unie rozhoduje v případě funkcionářů ústředních orgánů. Rada základní organizace nebo Rada Unie má právo uložit sankce (písemnou výtku, pozastavení členství, odvolání z funkce, vyloučení) na základě zjištění opakovaného nebo závažného porušení uložených povinností nebo stanov PO UZP ČMS. Proti tomuto rozhodnutí se člen může odvolat do 15 dnů od doručení rozhodnutí k dozorčí komisi základní organizace (v případě funkcionářů ústředních orgánů k dozorčí komisi PO UZP ČMS).

4.4 Majetek a hospodaření PO UZP ČMS

Majetek ROH se usnesením všeodborového sjezdu konaného 2. 3. 1990 stal vlastnictvím nástupnických odborových organizací. Rozhodnutí o změně vlastníků odborového majetku mělo dopad na systém hospodaření v odborech. Jejich vedení

se muselo v nových podmínkách demokratické společnosti naučit samostatnému řízení a zároveň se muselo vyrovnat se zodpovědností za hospodaření organizací.

PO UZP ČMS není považována za nástupnickou organizaci ROH, protože vznikla až v pozdějším období a tudíž nezískala po rozpadu ROH žádný majetek. V porovnání s jinými odborovými sdruženími měla v tomto ohledu objektivně nejproblematičtější první období své existence, jelikož veškeré zdroje finančního i materiálního zabezpečení mohla získávat pouze prostřednictvím své činnosti a z poplatků prvních členů.

V současné době PO UZP ČMS čerpá podobně jako většina odborových organizací či svazů hlavní část svého finančního a materiálního zabezpečení z výnosů pořádaných akcí (seminářů, symposií apod.), z příjmů z vlastní hospodářské činnosti, z členských příspěvků, dotací a sponzorských darů.

Výše členského příspěvku je stanovena na 1% souhrnu čistého příjmu za uplynulý měsíc. Jednotlivé základní organizace (více kap. č. 5) jsou zodpovědné za převod stanoveného podílu (který navrhuje Rada Unie a schvaluje Valná hromada) na ústřední orgány PO UZP ČMS. V současné době jde o 30% z celkového výnosu členských příspěvků. Zbýlých 70% využívají základní organizace ke své činnosti. Základní organizace samostatně rozhodují o výši příspěvků u osob v důchodu, v nezaměstnanosti a na mateřské dovolené.

Hospodaření PO UZP ČMS se řídí zásadami hospodaření uvedenými ve stanovách organizace. Uskutečňuje se na základě kolektivního rozhodování při dodržování platných právních předpisů. Valná hromada zdravotnické organizace schvaluje její rozpočet. V případě ústředních orgánů jej schvaluje Rada Unie. Tytéž orgány schvalují uzávěrku hospodaření za uplynulý kalendářní rok.

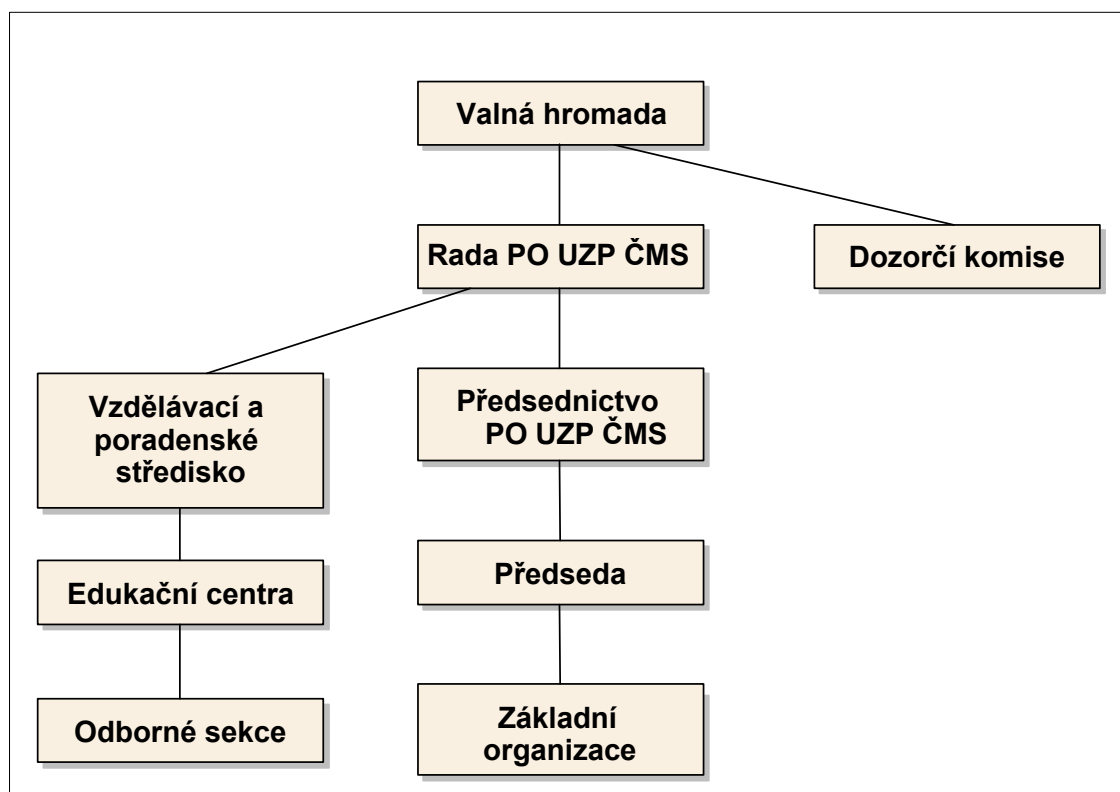
Veškeré finanční prostředky a majetek lze využít k činnosti a poslání PO UZP ČMS, k uspokojování zájmů a potřeb členů PO UZP ČMS, k financování činností základních organizací a orgánů PO UZP ČMS, k humanitárním účelům a k případnému dalšímu rozmnožování prostředků a majetku.

4.5 Struktura vedení PO UZP ČMS

Valná hromada

Nejvyšším orgánem PO UZP ČMS je **Valná hromada**, kterou svolává Rada Unie jednou za 4 roky. V případě mimořádné situace je svolána vyžaduje-li to nejméně třetina všech členů.

Obrázek č. 5 Struktura PO UZP ČMS

Valná hromada je způsobilá usnášet se za přítomnosti alespoň 70% delegátů, kteří jsou vysíláni valnými hromadami základních organizací. K platnosti usnesení je potřeba nadpoloviční většina hlasů přítomných delegátů.

Valná hromada plní tyto úkoly:

- stanovuje program PO UZP ČMS a koncepční linii pro činnost volených orgánů
- hodnotí činnost PO UZP ČMS, Rady Unie a dozorčí komise

- hodnotí výsledky hospodaření za dané období
- rozhoduje o podílech členských příspěvků na činnost ústředních orgánů
- volí Radu Unie a dozorčí komisi
- upravuje stanovy a schvaluje jejich případné změny
- schvaluje jednací a volební řád, na základě kterého se stanovuje počet členů Rady, dozorčí komise a délka funkčního období jednotlivých orgánů (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

Rada Unie

Výkonným a řídicím orgánem PO UZP ČMS je **Rada Unie**, která zabezpečuje činnost PO UZP ČMS mezi jednotlivými valnými hromadami. Radu Unie tvoří členové volení Valnou hromadou. Předsednictvo PO UZP ČMS svolává Radu Unie zpravidla čtyřikrát do roka nebo jinak, vyžádá-li si to alespoň třetina jejich členů.

Rada Unie má rozsáhlé pravomoci:

- stanovuje kriteria pro volbu delegátů a tím se připravuje na Valnou hromadu
- volí předsednictvo PO UZP ČMS
- stanovuje zásady pro činnost předsednictva a kontroluje ho
- schvaluje plán hlavních úkolů a rozpočet sekretariátu
- vymezuje územní působnost orgánů
- projednává otázky spojené se vznikem a zánikem členství
- usnází se na výkladu stanov a jednacím a volebním řádu pro řídicí orgány
- vydává směrnice a předpisy pro orgány PO UZP ČMS (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

Předsednictvo Rady Unie

Předseda Rady Unie zastupuje PO UZP ČMS navenek a jedná jejím jménem. Poslední volba předsednictva proběhla 2. 6. 2005 v Brně v posluchárně Fakultní nemocnice u sv. Anny.

Předsednictvo Rady Unie:

- připravuje zasedání Rady Unie
- řeší aktuální otázky a problémy
- schvaluje pracovní řád sekretariátu, rozhoduje o pracovních a platových záležitostech sekretariátu, který zajišťuje organizační, technické i administrativní úkoly
- řídí a koordinuje pracovní činnost sekretariátu
- významnou činností je zřizování edukačních center, jejichž posláním je zajišťování celoživotního vzdělávání, rekvalifikace pracovníků a jmenování jejich vedoucích (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

Členové Rady Unie a předsednictva PO UZP ČMS⁴⁶

1. Bc. Jana Dezortová – předsedkyně PO UZP ČMS
2. Bc. Iva Kubátová, MSc. – místopředsedkyně PO UZP ČMS, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči, Krajská nemocnice Pardubice
3. Lenka Bárťová – sestra u lůžka, ARO, Nemocnice Rudolfa a Stefanie a.s., Benešov
4. Libuše Buriánová – vrchní sestra, ARO, Nemocnice Třebíč, p.o.
5. Olga Girsová – vrchní sestra, Oddělení nukleární medicíny, Krajská nemocnice Liberec
6. Eva Lásková – sestra v ambulanci, ORL, Poliklinika Pardubice
7. Pavla Minclová – sestra na sále, Vítkovická nemocnice Blahoslavené Marie Antoníny, Ostrava
8. Dana Navrátilová – sestra v ambulanci, Nemocnice Třebíč, p.o.

⁴⁶ Viz: PO UZP ČMS, *Profese*, 2006, roč. 1, č. 1, s. 18.

9. Eva Prchlíková – porodní asistentka, Gynekologicko-porodnické oddělení, Nemocnice Štenberk
10. Eva Reková – sestra u lůžka, Zařízení pro mentálně postižené Borovice
11. Ludmila Serbusová – vrchní sestra, Chirurgie, Nemocnice Pelhřimov, p.o.
12. Soňa Tylová – sestra u lůžka, Dětské oddělení, Městská nemocnice Fifejdy, Ostrava
13. Zora Veselá – zdravotní laborantka, Oddělení hematologie, Fakultní nemocnice Brno – dětská nemocnice
14. Věra Vodičková – porodní asistentka, Gynekologicko-porodnické oddělení, Nemocnice Znojmo.
15. Karla Vrlová – vrchní sestra, Gerontologie, Krajská nemocnice Tomáše Bati, a.s., Zlín

Dozorčí komise

Dozorčí komise PO UZP ČMS kontroluje hospodaření s prostředky určenými pro činnost orgánů PO UZP ČMS. Volí svého předsedu a místopředsedu. Je to orgán nezávislý na Radě Unie. Členství v dozorčí komisi je neslučitelné s členstvím v Radě Unie. Předseda dozorčí komise (popř. jiný pověřený člen dozorčí komise) je zván na zasedání Rady Unie s poradním hlasem. Orgány PO UZP ČMS jsou povinny na vyžádání dozorčí komise předložit veškerý dokladový materiál a potřebné informace. Hospodářské a ekonomické kroky, které PO UZP ČMS plánuje, musí předem konzultovat s dozorčí komisí. Ta má pravomoc pozastavit hospodářská opatření Rady Unie, jsou-li v rozporu s platnými předpisy nebo hrozí-li vážná újma pro PO UZP ČMS. Dozorčí komise také kontroluje dodržování Stanov PO UZP ČMS a jiných vnitřních předpisů a kontroluje dodržování stanov organizací na požádání členů základních organizací (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

Členové dozorců a kontrolní komise⁴⁷

1. Marie Vrabcová – sestra na sále, ORL, FN u sv. Anny v Brně, předsedkyně
2. Renata Hoffmanová – porodní asistentka, Gynekologicko-porodnické oddělení, Krajská nemocnice T.Bati, a.s., Zlín
3. Lenka Janíčková – sestra u lůžka, ORIM, FN Brno-Bohunice
4. Slávka Koptziánová – sestra v ambulanci, Rehabilitace, Nemocnice T.G.Masaryka, p.o. Hodonín
5. Eva Ptáčovská – staniční sestra, Onkologická klinika, FN Olomouc
6. Milada Tůmová – vrchní sestra, Ortopedie, Nemocnice Pelhřimov, p.o.
7. Ludmila Černá – důchodkyně
8. Jarmila Vycpálková – důchodkyně
9. Jana Ženíšková – zdravotní laborantka, Hematologie, FN u sv. Anny Brno

⁴⁷ Viz: PO UZP ČMS, *Profese*, 2006, roč. 1, č. 1, s. 18

5. Základní organizace a jejich orgány

Základní organizace jsou samostatně fungujícím článkem PO UZP ČMS. Jejich činnost, práva a povinnosti se řídí stanovami PO UZP ČMS. Každá základní organizace je právnickou osobou a je tedy oprávněna nabývat majetek.

Zpravidla dvakrát ročně se schází Valná hromada základní organizace, jež je nejvyšším orgánem základní organizace. Valná hromada volí Radu základní organizace, která je výkonným a řídicím orgánem mezi valnými hromadami. Rada volí předsedu a místopředsedu a další členy předsednictva základní organizace.

Společně se zaměstnavatelem se základní organizace podílí na formulování závazků a stanov v pracovněprávní a mzdové oblasti, dohlíží nad stanovením a dodržováním podmínek pro bezpečné vykonávání zaměstnání a ochranu jejich zdraví při práci a zabezpečení stravování. Vede kolektivní vyjednávání a účastní se uzavírání kolektivních smluv. Dále hospodaří s finančními prostředky základní organizace a řídí veškerou činnost základní organizace.

Dozorčí komise základní organizace, která odpovídá za kontrolu hospodaření s prostředky základní organizace, pracuje nezávisle na Radě základní organizace. Její funkce jsou stejné jako funkce hlavní dozorčí komise PO UZP ČMS (STANOVY PO UZP ČMS, 2001).

5.1 Popis činnosti vybraných základních organizací

5.1.1 Základní organizace PO UZP ČMS Fakultní nemocnice Brno

Základní organizace vznikla v roce 2002 z podnětu nelékařských zdravotnických pracovníků působících ve Fakultní nemocnici v Brně Bohunicích. Dle ústního vyjádření předsedkyně Základní organizace PO UZP ČMS v Brně chyběl nelékařským pracovníkům řadu let jednotný a transparentní způsob, kterým by hájili svá práva a zájmy vůči vedení nemocnice. Tento nedostatek vedl pracovníky k založení základní organizace a výběru předsedy, tj. odborového obhájce, voleného z jejich řad. Ten nyní zastupuje jejich práva a zájmy během různých jednání

ve Fakultní nemocnici Brno a zároveň tlumočí požadavky a výhrady pracovníků vůči vedení nemocnice.

Základní organizace⁴⁸ byla založena pod registračním číslem 96 na jednání PO UZP ČMS dne 22. 5. 2002. Na tomto jednání bylo zvoleno devítičlenné předsednictvo s funkčním obdobím na jeden rok, během kterého byla definována činnost a cíle práce organizace. Zakládající členové začali pořádat první semináře a kulturní akce. Podle vyjádření členů předsednictva a předsedkyně získávala základní organizace v tomto období především nové zkušenosti.

Po ročním období, označovaném vzhledem ke krátkému mandátu předsednictva jako „zkušební“, se konala dne 3. 5. 2003 druhá Valná hromada, na níž byly hlasováním potvrzeny funkce sedmi členů předsednictva. Funkční období předsednictva bylo nově stanoveno jako tříleté a počet jeho členů zmenšen na sedm. V tomto složení⁴⁹ fungovalo předsednictvo do další řádné Valné hromady v červnu 2006, kdy bylo zvoleno nové předsednictvo. Z původních sedmi členů bylo pět opětovně potvrzeno ve svých funkcích. Z rozhodnutí Valné hromady byl počet členů předsednictva zúžen na pět a zároveň bylo prodlouženo funkční období předsednictva o jeden rok na čtyřleté.

Aktuální předsednictvo Základní organizace PO UZP ČMS Brno-Bohunice:

- Romana Eysseltovej je předsedkyní od doby založení základní organizace. Ve zdravotnictví pracuje devatenáct let, registrovanou sestrou je od roku 2005. Po ukončení studia na Střední zdravotnické škole (SZŠ) v Kyjově začala pracovat ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně na standardním chirurgickém oddělení. Od roku 1992 pracuje jako staniční sestra na Chirurgické klinice ve Fakultní nemocnici v Brně Bohunicích.
- Zdeňka Zouharová je od vzniku základní organizace její místopředsedkyní. Ve zdravotnictví působí osmnáct let, registrovanou sestrou je od roku 2006. Do srpna 1993 pracovala na interním oddělení nemocnice v Blansku. Posledních dvanáct let působí jako staniční sestra na jednotce intenzivní péče Neurochirurgické kliniky Fakultní nemocnice v Brně Bohunicích.

⁴⁸ Se sídlem ve Fakultní nemocnici Brno, Jihlavská 20, 62500

⁴⁹ S výjimkou sestry Ivy Klimešové, která na přelomu roku 2005/2006 z předsednictva odstoupila.

- Lenka Jančíková je rovněž zakládající členka a zároveň i členka předsednictva základní organizace od doby jejího založení. Od roku 1996 pracovala jako sestra u lůžka na chirurgické klinice ve Fakultní nemocnici v Brně Bohunicích. Od října roku 2005 pracuje na Klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny v téže nemocnici. Registrovanou sestrou je od roku 2006.
- Helena Plchútová kromě funkce v předsednictvu plní zároveň funkci pokladníka. Od roku 1994 pracuje jako vedoucí ošetrovatelka na Interní hematologické klinice. Ve zdravotnictví pracuje 13 let.
- Věra Leitgeblová je členkou PO UZP ČMS od jejího založení. Od roku 2002 je členkou Rady Unie a od roku 2006 rovněž členkou předsednictva Základní organizace PO UZP ČMS v Brně Bohunicích. Ve zdravotnictví pracuje 22 let, registrovanou sestrou je od roku 2005. V letech 1985 – 1989 pracovala jako sestra u lůžka ve Fakultní nemocnici Motol v Praze na Neurochirurgické klinice. V letech 1989 – 2004 pracovala ve stejném nemocničním zařízení na Klinice infekčních chorob. Od roku 2004 pracuje na Klinice úrazové chirurgie.

Od října roku 2004 pracuje v samostatné funkci hospodářky Milada Pařízková. Zajišťuje veškerou administrativu spojenou s činností základní organizace. Jejím úkolem je také urychlit a zlepšit úroveň komunikace s členy Rady Unie a členskou základnou (EYSSELTOVÁ, 2007).

Vzdělávací a kulturní působení Základní organizace PO UZP ČMS ve FN Brno

Od svého založení pořádá základní organizace PO UZP ČMS vzdělávací akce určené pro nelékařský zdravotnický personál. Ty nabyly větších rozměrů zejména v posledním období, kdy vstoupil v platnost zákon č. 96/2004 Sb., *o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů*.

Od roku 2005 základní organizace pravidelně pořádá odborná sympozia. Stávající prostory vzdělávacího centra v Netroufalkách se pro narůstající počet zájemců ukázaly jako nevyhovující, a proto se od roku 2006 vzdělávací akce

přesunuly do kinosálu v prostorách Fakultní nemocnice. Zde se konají rozsáhlejší symposia až pro 380 účastníků (příloha K).

V roce 2005 se konala z příčinění základní organizace tato symposia:

- Výživa jako součást léčby
- Pacient diabetik – komplexní péče

V roce 2006 proběhly:

- dva kurzy Kinestetiky
- Kardiologické sympozium
- dvoudenní sympozium Lidskost a etika
- Fyzioterapie jako součást léčebného procesu
- exkurze v rehabilitačním zařízení v Hrabyni, která byla spojena s prohlídkou zámku a arboreta.

V prvním pololetí roku 2007 se konaly tyto semináře:

- Radiologie – vyšetřování a léčba
- Laboratoře – nezbytná součást léčby pacienta
- Péče o pacienta na chirurgii a neurochirurgii
- Péče o pacienta na traumatologii a ortopedii

Základní organizace ve Fakultní nemocnici Brno se snaží rozvíjet také kulturní zájmy svých členů zajištěním levnějších vstupů během hromadných návštěv divadelních představení. Základní organizace letos pořádá první sportovní akci; lyžařský zájezd na Slovensko na Velkou Raču.

Studijní příspěvky Základní organizace PO UZP ČMS FN Brno jsou určeny:

- nižšímu zdravotnickému personálu hradí polovinu sanitářského kurzu, tento příspěvek není ovlivněn délkou členství
- střednímu zdravotnickému personálu hradí postgraduální studium organizované Národním centrem ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCO NZO) ve výši 3 x 700 Kč za celé studium
- bakalářské studium je po předložení platného indexu podporováno ročním příspěvkem 500 Kč, podmínkou je minimálně půlroční členství

Další část příspěvků Základní organizace PO UZP ČMS FN Brno je určena členům:

- na semináře a odborné konference (registrace, jízdné, ubytování) přispívá do výše 400 Kč, maximálně však třikrát za kalendářní rok, přičemž je nutné doložit program semináře
- v případě zájmu člena je možné uhradit místo jednoho příspěvku na odborný seminář členství v ČAS nebo v jiné organizaci, podmíněné minimálně půlročním členstvím
- hradí se kolek 500 Kč nutný k registraci sester, jež je podmíněn minimálně půlročním členstvím
- příspěvek na literaturu na pracovní úsek do 15 členů 400 Kč, do 25 členů 800 Kč a nad 25 členů 1200 Kč
- dále se přihláščí nižším a pomocným zdravotnickým pracovníkům 200 Kč na zdravotnickou obuv, což je opět podmíněné minimálně půlročním členstvím

V současné době základní organizace připravuje sympozia, na kterých budou nově finančně zvýhodňováni členové PO UZP ČMS. Sympozia budou probíhat zhruba ve dvouměsíčních intervalech.

Všichni členové přispívají na chod základní organizace měsíčně členským poplatkem ve výši 1% z čisté mzdy. Důchodci, studenti a ženy na mateřské dovolené platí snížený členský příspěvek ve výši 50 Kč (EYSSELTOVÁ, 2007).

5.1.2 Základní organizace PO UZP ČMS Nemocnice s poliklinikou Přerov

Základní organizace vznikla v březnu roku 1991. Na otázku týkající se důvodu vzniku uvedla bývalá předsedkyně Bc. Zuzana Krčková:⁵⁰ „...*Po revoluci touha po samostatné profesní organizaci...*“ (KRČKOVÁ, 2007). V roce 2002 dokončila Bc. Z. Krčková bakalářské studium Ošetřovatelství v Olomouci, poté pracovala od roku 2003 na pozici vrchní sestry. Nyní je hlavní sestrou chirurgických oborů.

⁵⁰ Z. Krčková v době založení základní organizace působila jako staniční sestra na jednotce intenzivní péče Chirurgické kliniky.

Přibližný⁵¹ počet zakládajících členů byl 30. V současné době má základní organizace 130 členů nelékařského zdravotnického personálu. Předsednictvo základní organizace je devítičlenné (6 členů zastupuje střední zdravotnický personál, 1 členka zastupuje nižší zdravotnický personál a 2 zástupci jsou voleni za laboranty)⁵². Základní organizace poskytuje svým členům jednou ročně příspěvek na libovolný seminář a 500 Kč na registrační poplatek⁵³. Společně se SZŠ v Přerově se podílí na tvorbě vzdělávacích seminářů. Je také spolupořadatelem akreditovaných seminářů Nemocnice s poliklinikou v Přerově.

Bc. Zuzana Krčková uvedla v souvislosti s počtem členů: „...*Z mého pohledu počet členů býval ještě nedávno vyšší, v dnešní době již není takový zájem o práci v odborové i když profesní organizaci. Největší podíl na tom dle mého úsudku má existence konkurenčních profesní organizací jako ČAS, ČAPA a dalších. Mnoho nových zaměstnanců není organizováno nikde...*“ (KRČKOVÁ, 2007).

5.1.3 Základní organizace PO UZP ČMS Nemocnice s poliklinikou Karviná Ráj

Základní organizace v Karviné byla založena dne 24. 4. 1991. Zakladatelkami byly Jana Lubertová, Milena Klimbková, Lydie Honková, Alena Morávková a Jitka Khestlová. Počet zakládající členů byl 148. V současné době je odborově sdruženo kolem 160 členů z řad nelékařského zdravotnického personálu. Původní počet členů předsednictva a jeho složení se zatím nezměnilo.

Základní organizace přispívá svým členům na zdravotnické časopisy a literaturu a účast na seminářích a společenských akcích. Organizace se nevěnuje pořádání vlastních akcí. Současná předsedkyně Základní organizace PO UZP ČMS je Pavlína Tomicová, sestra u lůžka pracující na interní JIP. Po ukončení SZŠ absolvovala pomaturitní vzdělávání Anesteziologicko-resuscitační a intenzivní péče (ARIP).

⁵¹ Přesné číslo se nepodařilo zjistit.

⁵² Členové si nepřejí být jmenováni.

⁵³ Podmínky upravuje Vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků.

5.1.4 Základní organizace PO UZP ČMS Uherskohradišťská nemocnice

Dne 30. 9. 1991 vznikla Základní organizace v Uherskohradišťské nemocnici. Na otázku ozřejmující příčinu vzniku mi bylo odpovězeno, že příčinou vzniku základní organizace byl požadavek personálu na vytvoření organizace zabývající se jejich profesními problémy.

Mezi zakládajícími členkami byly tyto sestry: Mojžíšková (nyní důchodkyně), Sabaková, Kristínová, Motyková, Arnoldová, Malenovská, Bártová, Zajíčková, Čáповá⁵⁴. Krátce po zahájení činnosti organizace bylo zvoleno první předsednictvo. První složení předsednictva bylo následující: Sabaková, Arnoldová, Bártová, Motyková, Čáповá, Zajíčková, Bočková, Horenhledová, Kristinová a Mojžíšková⁵⁵ (SABAKOVÁ, 2007). V době vzniku měla celá organizace 160 členů.

Současná předsedkyně, která je zároveň zakládající členkou Základní organizace PO UZP ČMS v Uherském Hradišti, se jmenuje Alena Sabaková. Po ukončení studia na SZŠ v Uherském Hradišti absolvovala v roce 1989 pomaturitní specializační studium ARIP. V Uherskohradišťské nemocnici pracuje od roku 1972, kdy nastoupila na chirurgickou jednotku intenzivní péče. Dnes pracuje na operačním sále jako anesteziologická sestra. Registrovanou sestrou je od února roku 2006.

Základní organizace přispívá svým členům na vzdělávání (semináře, pomaturitní specializační studium) a různé kulturní a rekreační programy.

Základní organizace PO UZP ČMS v Uherskohradišťské nemocnici pořádala v minulosti tyto odborné semináře:

- Syndrom zmrzlého ramene – ortopedie
- Neodkladná kardiopulmonální resuscitace
- Operace na tlustém střevě (příprava a péče o pacienta) – chirurgie
- Anestézie a analgezie v břišní a hrudní chirurgii – ARO
- Péče o dialyzované pacienty
- Dezinfekce, sterilizace, MRSA

^{54,54} Křestní jména sester, ani jiné bližší informace se nepodařilo zjistit.

V roce 2006 proběhly dvě konference:

- Nefrologická konference
- Chirurgická konference – Laparoskopické metody v chirurgii (operace žlučníků a kýl).

5.1.5 Základní organizace PO UZP ČMS Nemocnice Havlíčkův Brod

Základní organizace v Havlíčkově Brodě vznikla v listopadu 2001. Předsedkyně základní organizace Marie Topolovská (TOPOLOVSKÁ, 2007) uvedla jako příčinu vzniku: „...*potřebu být partnerem pro jednání s vedením nemocnice, a protiváhou LOKu...*“⁵⁶. Organizaci založilo v roce 1991 10 nelékařských pracovníků. Počet členů se postupně navyšoval až na 170. V současné době základní organizace sdružuje 150 členů, které zastupuje při kolektivním vyjednávání 7 členů předsednictva⁵⁷ (TOPOLOVSKÁ, 2007).

Základní organizace přispívá svým členům na vzdělávací a kulturní aktivity. V minulém roce pořádala čtyři odborné konference.

Současná předsedkyně M. Topolovská absolvovala pomaturitní specializační studium ARIP. Na anesthesiologicko-resuscitačním oddělení pracuje 13 let a 11 let zde působí jako staniční sestra. Registrovanou sestrou je od roku 2005.

⁵⁶ Lékařský odborový klub – Svaz českých lékařů je odborovou a profesní organizací lékařů. Je nástupnickou organizací Svazu českých lékařů.

⁵⁷ Členové si nepřejí být jmenováni.

6. Vzdělávací a poradenské středisko

Na základě rozhodnutí Rady PO UZP ČMS vzniklo v prosinci 1992 **Vzdělávací a poradenské středisko**. Jeho náplní je vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků a poskytování poradenských služeb v oblasti právní, profesní a ekonomické.

Nejvyšším orgánem Vzdělávacího a poradenského střediska je Výkonná vzdělávací rada. Členy Výkonné vzdělávací rady jsou všechny předsedkyně odborných sekcí společně se dvěma odbornými poradci z právní a ekonomické oblasti. Členové Výkonné vzdělávací rady jmenují svoji předsedkyni a místopředsedkyni. Činnost jednotlivých sekcí je řízena dle Stanov PO UZP ČMS.

Cílem Vzdělávacího a poradenského střediska je doplňovat profesní znalosti zdravotnických pracovníků prostřednictvím kurzů a seminářů a seznamovat je s novými mezioborovými poznatky, které souvisejí ze zdravotnictvím, např. s novými úpravami právních předpisů, změnami ve finanční a ekonomické oblasti a rozšiřovat znalost práce s výpočetní technikou a medicínskými programy (DEZORTOVÁ, 2000).

Příkladem úspěšného projektu je spolupráce Vzdělávacího a poradenského střediska s oddělením ošetrovatelské péče Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně. V roce 1997 reagovalo Vzdělávací a poradenské středisko na nedostatek zdravotnického personálu vytvořením kurzů pro nižší zdravotnický personál. Jednalo se o tyto *kvalifikační kurzy*:

1. Ošetrovatel, ošetrovatelka
2. Autoptický laborant (více kap.č. 7)

Oba kvalifikační kurzy byly v červnu 1997 schváleny MZ ČR a jejich realizace byla zahájena ještě v říjnu téhož roku. Od té doby jsou vypisovány každým rokem a zájem zdravotnického personálu o ně stále roste. Kurzy jsou zakončeny závěrečnou zkouškou a vydáním osvědčení. Kurzy mají udělenou akreditaci MZ ČR do roku 2008 (DEZORTOVÁ, 2006).

6.1 Odborné sekce

Náplň Vzdělávacího a poradenského střediska v roce 1998 rozšířil vznik odborných sekcí, které patří mezi další orgány PO UZP ČMS. Odborné sekce jsou zakládány průběžně od roku 1998. Myšlenka vzniku a podpory odborných sekcí vznikla jako důsledek rozhodnutí MZ ČR, kterým se na začátku 90. let zrušila Krajská metodická střediska. Cílem odborných sekcí je umožnit sestřím se stejnou odborností pravidelně se scházet, vzdělávat a získávat informace o nových poznacích v oboru a vzájemně si předávat a porovnávat své zkušenosti a znalosti. Členství v odborné sekci není podmíněné členstvím v PO UZP ČMS.

Odborné sekce se ustanovují dle profesního zaměření členů a vychází ze specifických potřeb a zájmů jednotlivých profesních skupin. Místopředsedkyně PO UZP ČMS I. Kubátová (2006) uvedla: „*Hlavním důvodem vzniku všech odborných sekcí je podpora celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků na základě zákona o způsobilosti k výkonu povolání.*“

V současné době je aktivních 12 odborných sekcí⁵⁸:

1. **Dermatologická sekce** – předsedkyní je Bc. I. Kubátová, MSc., náměstkyně pro ošetrovatelskou péči, Krajská nemocnice Pardubice
2. **Pediatrická sekce sester** – předsedkyní je Radka Jandová, sestra ve směnném provozu, Dětské centrum Veská
3. **Onkologická sekce** – předsedkyní je Lenka Polášková, staniční sestra, Oddělení klinické a radiační onkologie FN u svaté Anny
4. **Sekce ORL** – předsedkyní je Marie Valentová, staniční sestra, Oddělení ORL, Krajská nemocnice Pardubice
5. **Sekce zdravotní výchovy** – předsedkyní je Zdena Daňková, sociální sestra, Krajská nemocnice Pardubice
6. **Sekce ortopedická** – předsedkyní je Jaroslava Horáková, vrchní sestra, Ortopedické oddělení, Krajská nemocnice Pardubice
7. **Sekce interní** – předsedkyní je Jiřina Špelinová, vrchní sestra, Kardiologické oddělení, Krajská nemocnice Pardubice

⁵⁸ Viz: KUBÁTOVÁ, I. Edukační centra PO UZP ČMS. *Profese*, 2006, roč. I, č. 1, s. 15.

8. **Sekce následné péče** – předsedkyní je Jarmila Veselá, vrchní sestra, Oddělení následné péče, Nemocnice Třebíč
9. **Sekce chirurgická** – předsedkyní je Anna Němcová, vrchní sestra, Chirurgické oddělení, Krajská nemocnice Pardubice
10. **Sekce neurologická a neurochirurgická** – předsedkyní je Milena Dudová, vrchní sestra, Neurochirurgie, Krajská nemocnice Liberec
11. **Sekce audiologie** – předsedkyní je Zdeňka Levá, audiologická sestra, ORL klinika 2. LF UK a FN v Motole.
12. **Sekce fyzioterapeutů** – volba předsedkyně se bude konat na I. celostátní konferenci dne 3. 5. 2007

Sekce dermatologická

Dermatologická sekce vznikla jako první v roce 1998. Od doby svého vzniku pořádá sekce každoročně kongres s mezinárodní účastí v aule Pardubické univerzity. Ke spolupráci byla přizvána také Česká společnost psoriatických a atopických exematiků (SPAЕ). Velmi úspěšnou a přínosnou se ukázala zejména spolupráce zdravotníků s pacienty. Pravidelně tak dochází k výměně informací mezi oběma stranami a tím následně k teoreticko - praktické provázanosti oboru (DEZORTOVÁ, 2000).

Sekce audiologická

Sekce vznikla v roce 2000 odštěpením od sekce ORL. První předsedkyní nově vzniklé sekce byla zvolena sestra Eva Lásková. Od roku 2005 převzala vedení sekce audiologická sestra Zdeňka Levá, která pracuje v Centru kochleárních implantací u dětí na klinice ORL 2. LF UK a FN v Motole v Praze.

Tato sekce je velice aktivní, v roce 2006 proběhly pod jejím patronátem dvě celostátní konference v Praze a v Mikulově a audiologický seminář v Novém Městě na Moravě.

Sekce neurologická a neurochirurgická

Sekce byla založena v prosinci roku 2000. Nejdříve ji vedla vrchní sestra neurologického oddělení FN u sv. Anny v Brně. Pod jejím vedením proběhla 26. 1. 2001 první celostátní konference s odbornými přednáškami z oblasti neurologie. Vysoká aktivní a pasivní účast podala důkaz o zájmu zdravotnických pracovníků a byla podnětem k uspořádání dalších konferencí v následujících letech (v době konání první konference měla sekce 67 členů). V září roku 2001 byla založena přidružená neurochirurgická sekce a byla zvolena společná předsedkyně Milena Dudová, vrchní sestra Krajské nemocnice Liberec.

Na první společné konferenci konané 25. 1. 2002 v Liberci vystoupilo s příspěvkem 21 členů. Celkem se této konferenci zúčastnilo přes 200 členů. Vedle podpory MUDr. Suchomela, primáře liberecké neurochirurgie, organizátory podpořili i významní hosté Pavel Sobotka⁵⁹ a Bc. J. Dezortová.

Dne 19. 9. 2003 byla zahájena třetí celostátní konference neurologické sekce PO UZP ČMS a druhá společná celostátní konference PO UZP ČMS. V této době se neurologická a neurochirurgická sekce PO UZP ČMS rozhodla spolupracovat s neurologickou sekcí ČAS. U příležitosti 10. výročí založení neurochirurgie v Liberci se konala třetí společná konference. V listopadu roku 2005 se konala v pořadí čtvrtá konference, již se zúčastnilo 150 členů (DUDOVÁ, 2007).

Neurologická a neurochirurgická sekce se kromě uvedených konferencí angažovala i v organizování celorepublikových a regionálních seminářů a kurzů:

- 22. 1. 2002 Liberec: Duševní hygiena zdravotnického personálu aneb pečovat nejen o druhé, pod vedením Mgr. Daniely Kolářové, psycholog.
- 12. 3. 2002 Liberec: Týmová spolupráce, pod vedením Mgr. Daniely Kolářové, psycholog.
- 7. 6., 20. 9., 8. 11. 2002 Liberec: Polohování a rehabilitační ošetřování, odbornou část vedly Bc. Hana Kafková a Hana Pešánová z Rehabilitačního centra.

⁵⁹ P. Sobotka byl v době konání konference místopředseda Senátu České republiky.

- 21. 11. 2002, 15. 4. 2003 Liberec: Problematika osob s trvalým nebo dočasným postižením. Ve spolupráci s vrchní sestrou Traumaticentra Liberec Pavlou Bártovou a ředitelkou Centra občanských iniciativ Bedřiškou Klichovou.
- 4. 3. 2005 Praha: Právní problematika sester, Právní problém vedení dokumentace. Pracovní vztahy lékař x sestra, Kasuistiky.
- Semináře v Kolíně pořádané neurologickou sekcí ČAS za podpory aktivní i pasivní účasti Neurologické a neurochirurgické sekce PO UZP ČMS.

6.2 Edukační centra

Krajská edukační centra jsou nejmladší organizační složkou PO UZP ČMS. Začala vznikat až v období po roce 2005, kdy byla Radou Unie schválena pravidla a podmínky umožňující jejich vznik.

„Posláním krajských edukačních center je organizovat a zajišťovat celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků v souladu s platnými závaznými právními předpisy České republiky. Cílovou skupinou pro vzdělávání a poradenskou činnost nejsou pouze zdravotničtí pracovníci, ale i pacienti, občanská sdružení nemocných nebo handicapovaných občanů a zdraví spoluobčané naší republiky. Takto se bude postupně PO UZP ČMS zapojovat do programu „Zdraví pro 21. století“ Světové zdravotnické organizace pro Evropský region“ (KUBÁTOVÁ, 2006).

V současné době je v České republice aktivních 7 edukačních center. Plánuje se založení osmého edukačního centra v Praze ve Fakultní nemocnici Motol.

Krajské edukační centrum řídí vedoucí jmenovaný předsedou PO UZP ČMS. Edukační centra nemají způsobilost k právním úkonům. Organizují vzdělávací kurzy, školicí akce, odborné konference, kongresy, odborné stáže, semináře, věnují se publikační a vědecké činnosti pro nelékařské zdravotnické pracovníky, jimž umožňují celoživotní vzdělávání a tak získávat kreditní body nutné pro registraci⁶⁰.

⁶⁰ Registrace je upravena vyhláškou MZ ČR č. 423/2004, která stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků.

6.3 Seznam edukačních center

1. **Krajské edukační centrum Brno** – vedoucí je Bc. J. Dezortová, Benešova 22, Brno, 60200
2. **Krajské edukační centrum Jindřichův Hradec** – vedoucí je Olga Káčová, Okresní nemocnice, U nemocnice 380/III, 37738, Jindřichův Hradec
3. **Krajské edukační centrum Ostrava** – vedoucí je Soňa Tylová, Městská nemocnice Fifejdy, Nemocniční 20, Ostrava 1, 72880
4. **Krajské edukační centrum Pardubice** – vedoucí je Bc.I. Kubátová, Krajská nemocnice Pardubice, Kyjevská 44, Pardubice, 53203
5. **Krajské edukační centrum Pelhřimov** – vedoucí je Ludmila Serbusová, Nemocnice Pelhřimov, p.o. Slov. Bratrství 710, Pelhřimov, 39338
6. **Krajské edukační centrum Třebíč** – vedoucí je Jarmila Veselá, Nemocnice Třebíč, p.o. Purkyňovo náměstí 2, Třebíč, 67401
7. **Krajské edukační centrum Zlín** – vedoucí je Karla Vrlová, Baťova nemocnice, Havlíčkovo nábřeží 600, Zlín, 76275

7. Akreditované kvalifikační kurzy pořádané PO UZP ČMS

7.1 Akreditovaný kvalifikační kurz Ošetřovatel

Jde o kvalifikační kurz určený pro nižší zdravotnické pracovníky. Jeho cílem je získání Osvědčení pro výkon povolání ošetřovatel. Garantem kurzu je společně s PO UZP ČMS Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně. Náplně pracovních činností jsou vymezeny vyhláškou č. 424/2004 Sb., *kteřou se stanoví činnosti pracovníků a jiných odborných pracovníků*. PO UZP ČMS získala akreditaci ministerstva zdravotnictví ČR do roku 2008.

Podmínky pro přijetí do kurzu jsou: dovršení věku 18 let, ukončené základní vzdělání a absolvovaný sanitářský kurz nebo ukončené střední vzdělání, dobrý zdravotní stav a adekvátní fyzická kondice. Přijímací řízení probíhá formou pohovoru.

Náklady na výuku jednoho absolventa byly v roce 2006 stanoveny ve výši 14.200 Kč. Studující mohou při platbě využít individuálního splátkového kalendáře.

Celkový rozsah kurzu je 1024 vyučovacích hodin. V průběhu kurzu jsou využívané jako metody výuky přednášky, semináře, praktický nácvik dovedností v učebnách, exkurze a praxe ve zdravotnickém zařízení.

Výuka trvá 16 měsíců a je rozdělena do dvou částí. V první probíhá vyučování odborných předmětů, ze kterých jsou skládány zkoušky po ukončení výuky. Vyučovací doba je zvolena s ohledem na časové možnosti pracujících a probíhá vždy v pátek (11 vyučovacích hodin) a v sobotu (8 vyučovacích hodin).

Druhá část kurzu je zaměřena na výuku ošetřovatelství a odbornou praxi. Praxe je vykonávána v chirurgickém, interním, neurologickém, pediatrickém a gynekologickém oboru. Studenti vykonávají praxi pod vedením staničních a vrchních sester příslušných klinických oborů.

Celý kurz je ukončen ústní a praktickou závěrečnou zkouškou. Na základě splnění požadavků souvisejících s ukončením studia obdrží absolventi osvědčení. Poslední závěrečné zkoušky se konaly 23.1.2007 (přehled otázek k závěrečným zkouškám pro rok 2006/2007 viz příloha I).

Tabulka č. 2 Studijní plán akreditovaného kurzu Ošetřovatel

Předmět	Počet vyučovacích hodin
Somatologie	44
Patologie	15
Hygiena, mikrobiologie a epidemiologie	19
Základy psychologie a výchovy	38
Vnitřní lékařství	60
Chirurgie	53
Pediatric	35
Gynekologie a porodnictví	24
Neurologie a psychiatrie	26
Základy veřejného zdravotnictví	12
Ošetřovatelství	150 teorie /44 cvičení
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	4
Ošetřování nemocných	500
Celkem	1024

7.2 Akreditovaný kvalifikační kurz Autoptický laborant

Garantem kurzu autoptický laborant je společně s PO UZP ČMS Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně. Absolventi kurzu poté pracují ve zdravotnických zařízeních pod vedením zdravotnického pracovníka s vyšší odbornou kvalifikací. Náplně pracovních činností jsou vymezeny vyhláškou č. 424/2004 Sb., *kteřou se stanoví činnosti pracovníků a jiných odborných pracovníků*.

Podmínky pro přijetí do kurzu jsou: dovršení věku 18 let, ukončené základní vzdělání a absolvovaný sanitářský kurz nebo ukončené střední vzdělání a dobrý zdravotní stav včetně adekvátní fyzické kondice. Přijímací řízení probíhá formou pohovoru.

Kurz trvá 16 měsíců v rozsahu 408 vyučovacích hodin. Povolený počet absence činí 50% z celkového počtu hodin. Výuka je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Po absolvování teoretické části probíhá souvislá praktická výuka pod vedením pracovníků anatomicko-patologických pracovišť.

Formy a metody výuky, přijímací řízení, způsob ukončení studia a úhrada nákladů je totožná s akreditovaným kurzem „Ošetřovatel“.

Tabulka č. 3 Studijní plán akreditovaného kurzu Autoptický laborant

Předmět	Počet vyučovacích hodin
Somatologie	24
Patologie	45
První pomoc	24
Hygiena, mikrobiologie, epidemiologie	22
Etika zdravotnického pracovníka	10
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	4
Základy veřejného zdravotnictví 1	2
Základy veřejného zdravotnictví	12
Technika práce v pitevně (teorie)	60
Technika práce v pitevně (praxe)	205
Celkem	408

Tabulka č. 4 Počty absolventů kurzů Ošetřovatel a Autoptický laborant

Školní rok	Ošetřovatel	Autoptický laborant
1997 – 1998	12	2
1998 – 1999	17	1
1999 – 2000	18	0
2000 – 2001	19	0
2001 – 2002	25	1
2002 – 2003	22	3
2003 – 2004	33	0
2004 – 2005	52	3
2005 – 2007	25	2
Celkem	223	12

8. Spolupráce s jinými organizacemi

Nezbytným prostředkem při dosahování cílů PO UZP ČMS je spolupráce s jinými zdravotnickými a státními organizacemi a institucemi. V průběhu let, zejména během vyjednávání na MZ ČR a při organizování seminářů a sympózií, sehrála komunikace s dalšími organizacemi významnou roli.

Důležitost komunikace zdůrazňovala při diskusi se mnou několikrát i paní Bc. Dezortová. Uváděla následující příklad. V souvislosti s vážnoucím dialogem mezi jednotlivými organizacemi je často zmiňovaným problémem (který dosud nebyl vyřešen) neexistence komory sester. V roce 1991 se konalo první jednání, jehož cílem bylo nalezení společné platformy, která by umožnila vytvoření komory sester nebo alespoň nalezení výchozích bodů pro další kola jednání. Návrh vypracovaný hlavní sestrou ČR Blankou Miskoniiovou nebyl tehdejší vládou akceptován (WAGNEROVÁ, 1991). Pod vlivem tohoto rozhodnutí začaly nelékařské organizace uvažovat o vzniku komory sester i bez státní podpory. V následujících letech proběhlo několik setkání zdravotnických organizací zastupujících nelékařské pracovníky, na kterých byla opětovně hledána shoda pro spolupráci na vytvoření komory sester. Jednání skončila vždy bez nalezení řešení přijatelného pro všechny strany. Podle Bc. Dezortové společná diskuze selhávala např. při snaze nalézt shodu pro stanovení názvu vznikající komory. Podobné neshody znemožňovaly diskuzi o dalších aspektech vzniku komory. Bc. Dezortová se po celou dobu svého předsednictví snaží rozvíjet spolupráci s jinými organizacemi a instituty.

PO UZP ČMS v současné době spolupracuje s:

- Lékařským odborovým svazem
- Českou lékařskou komorou, Českou stomatologickou komorou
- Ministerstvem zdravotnictví České republiky
- Národním centrem ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů
- Asociací dentálních hygienistek
- Asociací domácí péče ČR
- Asociací klinických logopedů ČR
- Asociací klinických psychologů ČR
- Asociací psychiatrických sester

- Českou asociací sester
- Českou asociací ergoterapeutů
- Společností instrumentárek
- Českou konfederací porodních asistentek
- Českou společností fyziků v medicíně
- Českou společností histologických laborantů
- Českou společností ortopedistek
- Českou společností pro sterilizaci
- Českou společností pro zdravotnickou techniku
- European Dialysis & Transplant Nurses Association – European Renal Care Association
- Komorou vysokoškolsky vzdělaných odborných pracovníků ve zdravotnictví ČR
- Odborovým svazem zdravotnictví a sociální péče ČR
- Společenstvem zubních techniků – podnikatelů
- Společenstvem českých optiků a optometristů
- Společností radiologických asistentů ČR
- Společností SZP – obor mikrobiologický laborant
- Uníí porodních asistentek
- Uníí fyzioterapeutů
- Uníí zubních techniků

Cíle a vize PO UZP ČMS a ČAS

PO UZP ČMS a ČAS patří v mezi největší organizace sdružující nelékařský zdravotnický personál. Cílem obou organizací je zvýšení kvality ošetrovatelské péče a vzdělávání a společenského postavení nelékařských zdravotnických pracovníků. Pro porovnání uvádím přehled cílů a vizí obou organizací (více kap. č.11).

Hlavním posláním PO UZP ČMS je:

- obhajoba a ochrana práv, potřeb a zájmů svých členů v oblasti mzdové, ekonomické, pracovně právní i sociální

- prosazování zlepšování profesního a společenského postavení středních zdravotnických pracovníků
- prostřednictvím edukačních center a odborných sekcí předávat hodnoty, normy a dovednosti nutné pro praxi
- právním poradenstvím napomáhat řešit profesní problémy členů a zlepšovat jejich ekonomické a pracovní podmínky

Vize PO UZP ČMS:

- zlepšovat vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků, včetně jazykového vybavení
- rozvoj aktivit vedoucích ke zvyšování odpovědnosti za zdraví nejen zdravotníků, ale i veřejnosti
- zlepšovat prestiž povolání

ČAS je odborná, dobrovolná, nezisková a nepolitická organizace s právní subjektivitou. Je to největší odborná profesní organizace sester a ostatních středních zdravotnických pracovníků s působností po celé České republice. Činnost ČAS spočívá v práci odborných sekcí a regionů. Odborné sekce a regiony pořádají odborné vzdělávací akce, semináře a konference.

Cíle ČAS:

- utvářet podmínky pro zvyšování odborné, morální a etické úrovně členů
- zvyšovat úroveň kvality ošetrovatelské péče
- podporovat rozvoj moderního ošetrovatelství s následným začleňováním nových poznatků do praxe
- podporovat vzdělávací činnosti a výměnné programy pro své členy
- podporovat a účastnit se ošetrovatelského výzkumu a zasazovat se o uplatňování výsledků v praxi
- podporovat publikační a přednáškovou činnost
- spolupracovat s domácími a zahraničními sesterskými organizacemi
- řešit sociální a ekonomické problémy týkající se zdravotnické profese
- podporovat vznik komory sester (Stanovy ČAS, 2007).

Vize ČAS:

- spolupráce s médii, prezentace na webových stránkách, spolupráce s odbornými časopisy, tiskové konference
- navazování kontaktů a spolupráce s patientskými organizacemi
- spolupráce s MZ ČR při tvorbě legislativních norem
- podpora vzdělávání nelékařského zdravotnického personálu
- účast na tvorbě standardů ošetrovatelské péče
- spolupráce s dalšími organizacemi a odborníky v oblasti kvality ošetrovatelské péče
- vytvoření soudních znalců z oboru ošetrovatelství
- spolupráce s mezinárodními organizacemi na vytváření mezinárodních standardů ošetrovatelské péče (JURÁSKOVÁ, 2007)

9. Odborová legislativa

9.1 Změna odborové legislativy po roce 1989

Prvním krokem ve změně postavení odborů po společenských změnách roku 1989 bylo zrušení monopolního postavení ROH. Toto ustanovení bylo v trvalém rozporu s Úmluvou Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 87, která byla součástí právního řádu ČSSR (viz kap. 9.3). K rozhodnutí o rozpuštění ROH došlo nejprve na mimořádném všeodborovém sjezdu dne 2. 3. 1990, což bylo zpětně dne 24. 4. 1990 upraveno zákonem č. 120/1990 Sb. Jelikož byla právní subjektivita ROH zakotvena v mnoha zákonech, jež nebylo možné ihned novelizovat, stanovil zákon č. 120/1990 Sb. v §1, že: *„V případě, kdy právní předpisy zakládají oprávnění Revolučního odborového hnutí se tato oprávnění za podmínek dále uvedených vztahují na odborové organizace a orgány vytvořené na základě svobodného odborového sdružování.“* Toto ustanovení zajišťovalo kontinuitu právního řádu. Veškerá starší ustanovení právních předpisů nadále platila, i přesto, že ROH neexistovalo (ŠUBRT, 1995).

Dalším důležitým krokem bylo odstátnění odborů. Těm náleželo mnoho pravomocí příslušejících v občanské společnosti státním orgánům. Tento postup znamenal programový rozchod z tezemi tzv. vědeckého komunismu⁶¹ (ten prosazoval přechod státních pravomocí na organizace pracujících). Jednalo se zejména o zrušení práva ROH spolurozhodovat o vydávání právních předpisů a možnosti návrhy těchto předpisů vetovat (ŠUBRT, 1995). Odstátnění přineslo odborům větší svobodu, neboť v budoucnu je již nikdo nemohl činit zodpovědnými za rozhodnutí vlády.

Dále byla odborům odepřena možnost spolurozhodovat o nemocenském pojištění a veškeré řešení individuálních sporů se přesunulo od rozhodčích odborových komisí na půdu soudu. Bylo zrušeno také smírčí řízení. Podnikové a odborové orgány ROH jej prováděly ve sporech o odměny poskytované v souvislosti s vynálezy a zlepšovacími návrhy. Změny byly završeny novelou Zákoníku práce ze dne 5. 12. 1990 (zákon č. 3/1991 Sb.), který odstraňoval zejména:

⁶¹ Marxistická teorie, která se zabývá se teorií třídního boje, socialistické revoluce a vývoje socialismu (LHOTA, 1987).

- nutnost souhlasu odborových svazů s ukončením pracovního poměru pracovníka nebo jeho převedením na jinou práci
- odbory ztratily právo ovlivňovat počet pracovníků zaměstnavatelské organizace
- byla zrušena povinná součinnost odborů s vedením zaměstnanecké organizace

Odbory ztratily zejména právo zasahovat do řízení podniku a napříště měly právo být o strategických záměrech vedení pouze informovány (ŠUBRT, 1995). Současně s novelou zákoníku práce byly přijaty dva další zákony: zákon o kolektivním vyjednávání (č. 2/1991 Sb.) a zákon o zaměstnanosti (č. 1/1991 Sb.). Šlo o právní úpravy, jež i přes některé negativní jevy, dané nevyzrálostí legislativních procedur a rychlostí v jaké byly přijímány, přinesly posílení právního postavení odborů a představovaly důležitý milník na cestě postupného rozchodu s komunistickým právním řádem. Nové právní postavení odborů tak bylo uvedeno do souladu s mezinárodněprávními úmluvami.

V následujících letech probíhala postupná novelizace předpisů a zavádění zákonů a norem odpovídajících nové společenské situaci. Z důležitých změn je nutné připomenout alespoň zavedení mzdové reformy v roce 1992. Zánikem závazných mzdových předpisů a liberalizací mezd došlo k upevnění tržních principů v hospodářství a novelou občanského zákoníku došlo k zrušení spolurozhodování odborů o přidělování bytů.

9.2 Ústavní podpora odborových práv v ČR

Právo odborového sdružování je ústavním⁶² právem pro občany České republiky a pro všechny osoby zde žijící. Tato práva jsou zakotvena v Listině základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.). Právo odborového sdružování je uvedeno v článku 27. Podle stejného článku je nepřipustné omezovat počet odborových organizací nebo některé z organizací zvýhodňovat. Stanoví se zde, že odborové

⁶² Listina byla přijata hlasováním společně s ústavním zákonem č. 23/1991 Sb., Tento ani žádný jiný ústavní zákon však nestanoví postup, jakým má nebo smí být Listina přijímána nebo měněna. Proto se liší výklady, zda je Listina základních práv a svobod součástí ústavního zákona.

organizace vznikají nezávisle na státu a jejich činnost může být omezena zákonem jen ve výjimečných případech (FLEGL, 1998). Listina základních práv a svobod tak přebírá principy stanovené v mezinárodněprávních dokumentech (viz kap. 9.6).

Listina základních práv a svobod rovněž zakotvuje právo na stávkou, neuvádí zde však právo na kolektivní vyjednávání, které je považováno za jedno ze základních práv zaměstnanců a odborů.

V článku 10 Ústavy ČR se uvádí, že „*mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, jsou bezprostředně závazné a mají přednost před zákonem*“ (ŠUBRT, 1995, s. 24).

9.3 Mezinárodně právní dokumenty

Základ právní úpravy, které definují odborová a zaměstnanecká práva, tvoří mezinárodní dokumenty, které jsou podle Ústavy⁶³ ČR bezprostředně závazné a nadřazené zákonům. Mezinárodní úmluvy tak vytvářejí základ právního uspořádání.

Na základě Všeobecné deklarace lidských práv přijaté Valným shromážděním Organizace spojených národů (OSN) v New Yorku 10. 12. 1948 má každý právo na ochranu svých pracovních práv zakládat odborové organizace⁶⁴.

Při OSN byla také zřízena Mezinárodní organizace práce, jež je specializovanou agenturou usilující o prosazování sociální spravedlnosti a mezinárodních práv v práci. Formou úmluv vytváří normy stanovující minimální standardy práv v práci. MOP přijala několik úmluv o odborových právech, z nichž nejdůležitější jsou úmluvy č. 87 a č. 98.

Generální konference MOP schválila dne 9. července 1948 v San Francisku Úmluvu č. 87 o svobodě odborů a ochraně práva odborově se sdružovat (vyhl. pod č. 489/1990 Sb.). Tato úmluva obsahuje vymezení základních odborových práv. Zaměstnavatelé a pracovníci mají právo ustavovat organizace zastupující jejich zájmy. Tyto organizace mají právo vypracovávat své stanovy a předpisy, volit své zástupce a formulovat svůj program činnosti. Neméně důležitým právem je právo organizací vytvářet federace a konfederace s možností stát se jejich členy. Úmluva

⁶³ Podle článku 10 Ústavy ČR jde o ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy.

⁶⁴ Článek 23, bod 4.

stanoví, zejména že: „pracující a zaměstnavatelé mají bez jakéhokoliv rozdílu právo na vytváření organizací podle vlastní volby bez předchozího povolení, stejně jako na přidružení se k těmto organizacím a to za jediné podmínky, že se podřídí jejich stanovám“ (FLEGL, 1998).

Obrázek č. 6 Logo MOP (International Labour Organization)

Významným dokumentem pro činnost odborů je také Úmluva č. 98 o provádění zásad práva se odborově organizovat a kolektivně vyjednávat z 1. 7. 1949 (vyhl. pod č. 470/1990 Sb.). Týká se aplikace zásad práva na kolektivní sdružování a vyjednávání. Poskytuje ochranu pracovníkům proti všem diskriminačním činům jako např. poškozování pracovníka za členství v odborové organizaci nebo pro jeho účast na odborové činnosti v mimopracovní době (FLEGL, 1998). Obě výše uvedené úmluvy MOP byly ratifikovány vládou ČR 1. 1. 1993⁶⁵.

Dalším podstatným dokumentem je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech⁶⁶ z roku 1966⁶⁷, který dává právo jednotlivcům, kteří se stali obětí porušení některého z práv uvedených v Paktu, podat o tom oznámení Výboru pro lidská práva (Pakt totiž disponuje vlastním kontrolním⁶⁸ mechanismem - Výborem pro lidská práva). Jedná se o orgán příslušný pro posuzování dosažení

⁶⁵ Česká republika vznikla jako jeden ze dvou nástupnických států České a Slovenské Federativní Republiky (ČSFR). Česká republika sukcedovala ke dni svého vzniku (1. 1. 1993), do všech mezinárodních závazků ČSFR.

⁶⁶ O významu paktu svědčí i zmínka v prohlášení Charty 77: „Svobody a práva, jež tyto pakty zaručují, jsou důležitými civilizačními hodnotami, k nimž v dějinách směřovalo úsilí mnoha pokrokových lidí, a jejichž uzákonění může významně pomoci humánnímu rozvoji naší společnosti. Víťame proto, že ČSSR k těmto paktům přistoupila.“

⁶⁷ Od okamžiku svého vzniku je ČR sukcedováním smluvní stranou Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, ke kterému přistoupila bývalá ČSSR 7. října 1968.

⁶⁸ Samotná kontrola probíhá pravidelným předkládáním zpráv smluvních států. Výbor však nemá žádné donucovací kompetence.

úrovně při naplňování Paktu. Odbory se v Paktu zabývá článek 22, který zaručuje právo zakládat na ochranu svých zájmů odborové organizace a přistupovat k nim. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omezován; výjimkou jsou omezení, jež jsou nutná v demokratické společnosti v zájmu národní nebo veřejné bezpečnosti a ochrany veřejného zdraví.

Podobně je tomu i v článku 8 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, jež opětovně potvrzuje právo každého člověka na zakládání odborových organizací, právo přistupovat do odborových organizací podle vlastního výběru, právo odborových organizací na zakládání národních federací nebo konferencí, jejich právo vytvářet mezinárodní odborové organizace nebo se k nim připojit a právo odborových organizací na svobodnou činnost nepodléhající téměř žádným omezením. Oba pakty byly schváleny Federálním shromážděním ČSSR a byly uveřejněny ve Sbírce zákonů pod č. 120/1976 Sb.

Rada Evropy (RE)⁶⁹ v roce 1950 přijala v Římě Úmluvu o ochraně lidských práv a svobod, která má velký význam zejména díky účinné soudní kontrole jejího dodržování. Zajišťuje ji Evropský soud pro lidská práva sídlící ve Štrasburku. Úmluva byla podepsána na půdě Rady Evropy dne 4. 11. 1950 v Římě a v platnost vstoupila, po ratifikaci 10 státy, v září 1953. V ČR byla přijata 18. 3. 1992 (vyhl. pod č. 209/1992 Sb.). Článek 11, věnovaný odborům a svobodě spolčování, opakuje prohlášení z obou úmluv MOP.

Další mezinárodněprávní dokumenty obsahující odborová práva jsou:

- Úmluva MOP č. 135 z 23. 6. 1971 o ochraně zástupců pracovníků v podniku a úlevách, které jim mají být poskytnuty.
- Úmluva MOP č. 154 o podpoře kolektivního vyjednávání z roku 1981 stanovující účely vyjednávání včetně úpravy řešení kolektivních pracovních sporů (FLEGL, 1998).
- Úmluva MOP č. 29 o nucené nebo povinné práci, 1930
- Úmluva MOP č. 105 o odstranění nucené práce, 1957
- Úmluva MOP č. 111 o diskriminaci (zaměstnání a povolání), 1958

⁶⁹ Rada Evropy je organizace sdružující v současné době 46 zemí. Členství je otevřené všem evropským zemím, které zaručí právní stát, základní lidská práva a svobodu pro své občany. RE byla založena v roce 1949 na podporu politické spolupráce mezi evropskými zeměmi. Hlavním cílem RE je dosažení větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany a uskutečnění společných ideálů a principů.

- Úmluva MOP č. 100 o stejném odměňování, 1951
- Evropská sociální charta Rady Evropy (1961)⁷⁰ a Revidovaná sociální charta (1996)⁷¹. V té se mimo jiné praví, že:
 - Každý musí mít příležitost získat prostředky ke svému živobytí prací, kterou si svobodně zvolí.
 - Všichni pracovníci a zaměstnavatelé mají právo na svobodu sdružování v národních a mezinárodních organizacích k ochraně jejich hospodářských a sociálních zájmů.
 - Všichni pracovníci a zaměstnavatelé mají právo kolektivně vyjednávat (ŠUBRT, 1995).

9.4 Zákony o činnosti odborových organizací

Dne 27. března 1990 schválilo Federální shromáždění ČSSR zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Právo na sdružování a odborové organizování zakotvené v článku 27 Listiny základních práv a svobod je do tohoto zákona promítnuto. Odborové organizace a organizace zaměstnavatelů jsou podle tohoto zákona zvláštním typem dobrovolného spolku na obhajobu hospodářských a sociálních zájmů. Pro tyto účely si zaměstnanci ustavují odborové organizace, a to nejen zaměstnanci s nízkou kvalifikací, ale např. lékaři, učitelé vysokých škol a vědečtí pracovníci. Ze zákona vyplývá pro všechny odborové organizace povinnost vypracování stanov⁷² a evidence⁷³ na Ministerstvu vnitra. Pokud nově vznikající organizace splní evidenční povinnosti, stává se právním subjektem. Od tohoto okamžiku může využívat všechna práva příslušející odborovým organizacím. V případě vytváření nové organizační jednotky, tedy základní organizace v rámci již existujícího odborového sdružení není nutná evidence státními orgány. Její právní subjektivita vychází ze stanov kmenového svazu.

⁷⁰ Ratifikována 3. 11. 1999.

⁷¹ ČR k ní přistoupila v roce 2000, ale dosud ji neratifikovala.

⁷² Stanovy musí obsahovat název, sídlo, cíl činnosti sdružení, jeho orgány, způsob jejich ustanovování a dále určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení a zásady hospodaření.

⁷³ Zákon nevyžaduje na rozdíl od ostatních občanských sdružení registraci, ale provádí pouze evidenci, kterou nemůže odmítnout.

Důležitý je také zákon č. 120/1990 Sb., jímž se upravují některé vztahy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli. Jde o tzv. zákon o pluralitě odborů hovořící o existenci více odborů a vyjasňující jejich vztahy se zaměstnavatelem⁷⁴.

Nejdůležitější právní úpravou vztahů mezi zaměstnanci a zaměstnavateli je zákoník práce č. 262/2006 Sb. Obsahuje mnoho ustanovení, které definují roli odborů ve vztahu k zaměstnancům a zaměstnavateli. Zejména:

- zaměstnavatel je povinen na žádost zaměstnance projednat s odborovou organizací stížnost zaměstnance na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů
 - odborové organizace jsou oprávněny vystupovat v pracovněprávních vztazích
 - účastní se kolektivního vyjednávání a uzavírají kolektivní smlouvy
 - pokud zaměstnanec nesouhlasí s převodem na jinou pracovní pozici, může jej zaměstnavatel převést jen po projednání s odborovou organizací
 - otázky spojené s výpovědí nebo okamžité zrušení pracovního poměru je zaměstnavatel povinen projednat s odborovou organizací
 - zaměstnavatel spolupracuje s odbory v otázkách bezpečnosti
 - zaměstnavatel spolupracuje s odbory při výskytu pracovních úrazů a nemocí z povolání
 - zaměstnavatel projednává s odbory otázky týkající se hromadné dovolené aj.
- (JAKUBKA, 2007)

Vznikem odborové organizace v jakémkoliv zařízení se zakládá mezi zaměstnavatelem a odbory právní vztah, kde se odbory účastní kolektivního vyjednávání, podílejí se na rozhodování o některých právních úkonech zaměstnavatele, konzultují s ním mnoho opatření, provádějí kontrolu jeho činnosti a jsou zaměstnavatelem informováni o jeho činnostech v rozsahu stanoveném zákonem.

⁷⁴ Jde o jeden z prvních porevolučních zákonů přijatých z iniciativy tehdejší federální ČSKOS, která se zasazovala, aby v odborech neexistovalo monopolní postavení (Historie právní úpravy plurality odborových organizací, 2006).

9.5 Kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy

Kolektivní vyjednávání je upraveno zákonem č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání ve znění platných předpisů a zákonem č. 262/2006 Sb. (zákoník práce). Kolektivní vyjednávání mezi sebou vedou zaměstnavatelé a odborové organizace. Předmětem vyjednávání může být cokoli, na čem mají obě strany zájem. Cílem je nalezení shody mezi oběma stranami. Z tohoto pohledu je kolektivní vyjednávání hlavním nástrojem pro dosažení a udržení sociálního smíru.

Výsledkem kolektivního vyjednávání je uzavření kolektivní smlouvy. Právní úprava kolektivní smlouvy je obsažena v zákoně č. 2/1991 Sb. a nově také v zákoníku práce v § 22 až 29. Základními okruhy, které jsou řešeny v kolektivních smlouvách, jsou mzdy, pracovní podmínky a formy účasti na řízení. Důvodem k zahájení kolektivního vyjednávání o mzdách je nejčastěji inflace, mezioborové srovnání mezd nebo růst zisku podniku. Příjmovou složku zaměstnance přitom netvoří pouze mzda, ale také různé druhy pojištění, příspěvky, zdravotní péče, slevy a jiné naturální příjmy. Základní pracovní podmínky, o kterých se jedná, jsou délka pracovní doby, čerpání a délka dovolené a otázky bezpečnosti a ochrany zdraví (JAKUBKA, 2007).

V praxi se také mohou vyskytnout případy, kdy se kvůli rozdílným názorům smluvní strany nejsou schopny dohodnout na znění smlouvy, případně je smlouva uzavřena, ale nedochází k jejímu plnění. V takovém případě lze využít nestranného zprostředkovatele, kterému je spor předložen k posouzení. Obě strany se na zprostředkovateli mohou dohodnout, jinak jej určí Ministerstvo práce a sociálních věcí dle zákonem daných pravidel. Pokud není spor vyřešen, lze jej předložit k posouzení rozhodci. Podmínky pro výkon této funkce jsou mnohem přísnější než v případě zprostředkovatele⁷⁵, neboť pravomocné rozhodnutí rozhodce je soudně vymahatelné. Krajiním řešením sporů smluvních stran je stávka, k níž se přistupuje, pokud selžou veškeré pokusy o řešení smírnou cestou. Ke stávce je nutné přistupovat s vědomím všech ekonomických i právních důsledků, které stávka může způsobit zaměstnavateli.

⁷⁵ Rozhodce musí být zapsán v seznamu rozhodců a opakovaně musí procházet ověřováním svých odborných znalostí.

9.6 Nejdůležitější předpisy pro potřeby odborových organizací

Činnost odborů je kromě mezinárodních úmluv upravena především těmito zákony:

- Zákoník práce - zákon č. 262/2006 Sb.
- Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod
- Zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání
- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů
- Zákon č. 120/1990 Sb., kterým se upravují některé vztahy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli
- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
- Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů
- Zákon č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu

10. Výzkumné šetření

O obohacení celé práce o praktickou část jsem uvažovala v průběhu sběru a zpracování dat opakovaně. Zamýšlela jsem se nad skutečným stavem informovanosti nelékařských zdravotnických pracovníků a praktickou činností základních organizací ve zdravotnických zařízeních. Proto jsem se rozhodla uskutečnit dotazníkové šetření. Prvotním záměrem byla snaha o porovnání výsledků šetření z více zdravotnických zařízení. Po písemném a telefonickém oslovení náměstkyň pro ošetrovatelskou péči několika zdravotnických zařízení mi dotazníkové šetření umožnila pouze FN v Brně Bohunicích. Některá zdravotnická zařízení mi neodpověděly vůbec a jiná mi výzkum nepovolily s odkazem na vedení PO UZP ČMS. Vzhledem k tomuto faktu nelze konečné výsledky považovat na globální úrovni za zcela vypovídající.

Působení PO UZP ČMS v jednotlivých zdravotnických zařízeních na území České republiky započalo až roku 1990. Není mi známo, že by k dnešnímu dni došlo k podobnému výzkumu a tudíž jsem neměla možnost získané výsledky porovnat.

Cíle šetření:

Cíl č.1: Zjistit míru informovanosti nelékařských zdravotnických pracovníků o činnosti základních organizací PO UZP ČMS v oblasti odborového působení.

Cíl č. 2: Zjistit míru informovanosti nelékařských zdravotnických pracovníků o vzdělávacích aktivitách a úroveň spokojenosti s nimi.

Hypotézy:

H1: Předpokládám, že alespoň 50% respondentů si myslí, že má dostatek informací o celkové činnosti odborů a o další informace nemají zájem.

H2: Předpokládám, že nejméně 50% respondentů nemá dostatek informací o činnosti odborů související s hájením pracovních zájmů (kolektivní vyjednávání, kolektivní smlouva).

H3: Domnívám se, že členové PO UZP ČMS považují výši měsíčního poplatku narozdíl od „nečlenů“ za odpovídající.

H4: Domnívám se, že alespoň 50% respondentů je dostatečně informováno o vzdělávací činnosti odborů a tyto vzdělávací aktivity hodnotí pozitivně.

10.1 Volba výzkumných metod

K zjištění stanovených cílů a hypotéz jsem zvolila metodu anonymního dotazníkového šetření vlastní konstrukce (příloha J). Vlastnímu sestavení dotazníku předcházelo formulování problémů, seznámení se s problematikou a studium zdrojů uvedených v závěru práce. Dotazník obsahuje 15 otázek. Použity byly otázky uzavřené a to dichotomické a polynomické s výběrem jedné správné odpovědi. Dále byly použity otázky otevřené, kde respondenti své odpovědi upřesňovali.

10.2 Zjišťované údaje v dotazníku

Úvodní část dotazníku tvořily otázky zjišťující:

- délku praxe
- nejvyšší dosažené vzdělání
- členství v PO UZP ČMS
- způsob získání informací o možnosti stát se členem
- využívají výhod plynoucích z členství

Další část dotazníku tvořily otázky k ověření hypotéz. K jednotlivým hypotézám se vztahují tyto otázky v dotazníku:

Tabulka č. 5 Vztah položek z dotazníku k hypotézám

Hypotéza	Číslo otázky
H1	7,15
H2	11,12,13
H3	8
H4	9,14

Během vyhodnocování výsledků si některé otázky vyžádaly rozdělení respondentů na členy a nečleny PO UZP ČMS. Rozlišení respondentů do těchto skupin mělo u vybraných položek dotazníku větší při hodnocení výsledků výpovědní hodnotu.

10.3 Statistické metody

Získaná data jsem zpracovávala v programu Microsoft Excel, kde byly jednotlivé položky prezentující výsledky dotazníkového šetření vyhodnoceny v tabulkách a grafech. Ve všech tabulkách jsou vypočítány absolutní četnosti, relativní četnosti a relativní četnosti v procentech. Ke grafické úpravě bylo použito programu Microsoft Word, Microsoft Excel a operačního systému Windows XP. Údaje byly zpracovány do sloupcových grafů.

10.4 Organizace výzkumu

Pilotní studie byla provedena mezi zdravotními sestrami, jež studují 2. roč. navazujícího magisterského studia Učitelství zdravotnických předmětů pro SŠ na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Pilotní studii jsem ověřila, zda jsou jednotlivé položky v dotazníku srozumitelné a zda jsou vhodné k ověření stanovených hypotéz. Celkově jsem oslovila deset respondentů. Po vyhodnocení předvýzkumu nebyla pozměněna žádná položka. Provedení výzkumu a rozdávání dotazníků předcházela oficiální písemná žádost u náměstkyně pro ošetrovatelskou péči.

10.5 Charakteristika výzkumného vzorku

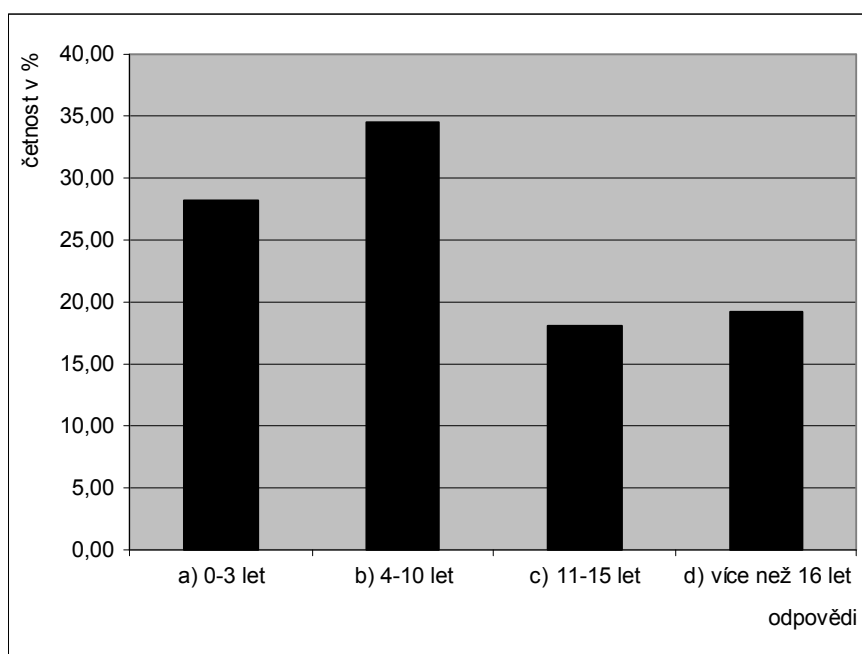
Sledovaný soubor tvoří celkem 177 respondentů zastupujících nelékařský zdravotnický personál z těchto klinik: ortopedické, chirurgické, hematologické, interní gastroenterologické, interní kardiologické, neurologické a oční. Návratnost z celkového počtu 250 dotazníků byla 71%.

Množství dotazníků rozmístěných na uvedené pracoviště vycházelo z počtu personálu. Dotazníky jsem na jednotlivých klinikách předávala vrchním sestram

nebo po domluvě s nimi jsem je zanesla přímo na jednotlivá oddělení a ambulance s instrukcemi pro koho jsou dotazníky určeny. Struktura vzorku je zobrazena v následujících tabulkách a grafech.

Otázka 1.	
Ve zdravotnictví pracujete:	
a)	0-3 let
b)	4-10 let
c)	11-15 let
d)	více než 16 let

Graf č. 1 Délka zaměstnání ve zdravotnictví

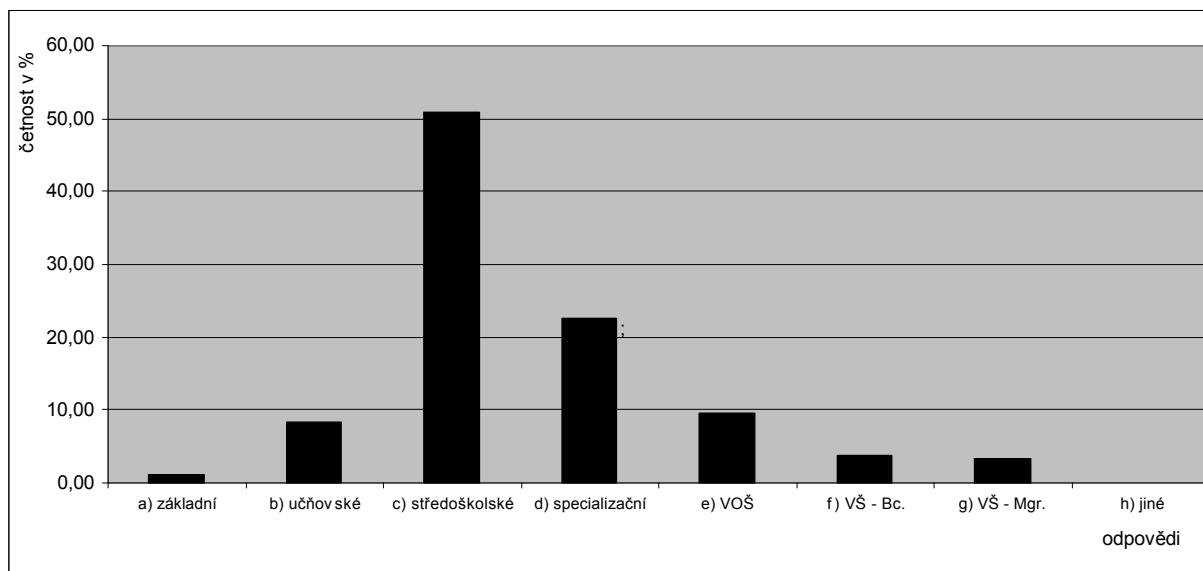
Tabulka č. 6 Délka zaměstnání ve zdravotnictví

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	50	0,28	28,25
2	b	61	0,34	34,46
3	c	32	0,18	18,08
4	d	34	0,19	19,21
	Σ	177	1,00	100,00

Nejpočetnější skupinou respondentů pracujících ve zdravotnictví je skupina pracující ve zdravotnictví 4-10 let. Tento soubor je tvořený 61 (34,46%) respondenty. V rozmezí 0-3 roky pracovalo v nemocnici 50 (28,25%) respondentů. V dalších věkových kategoriích nebyl významný rozdíl. Od 11-15 let působilo ve zdravotnictví 32 (18,08%) dotazovaných a poslední kategorie ve věku nad 16 let byla zastoupena 34 (19,21%) respondenty.

Otázka 3.	
Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	
a)	základní
b)	učňovské
c)	středoškolské
d)	specializační
e)	VOŠ
f)	VŠ - Bc.
g)	VŠ - Mgr.
h)	jiné

Graf č. 2 Nejvyšší dosažené vzdělání

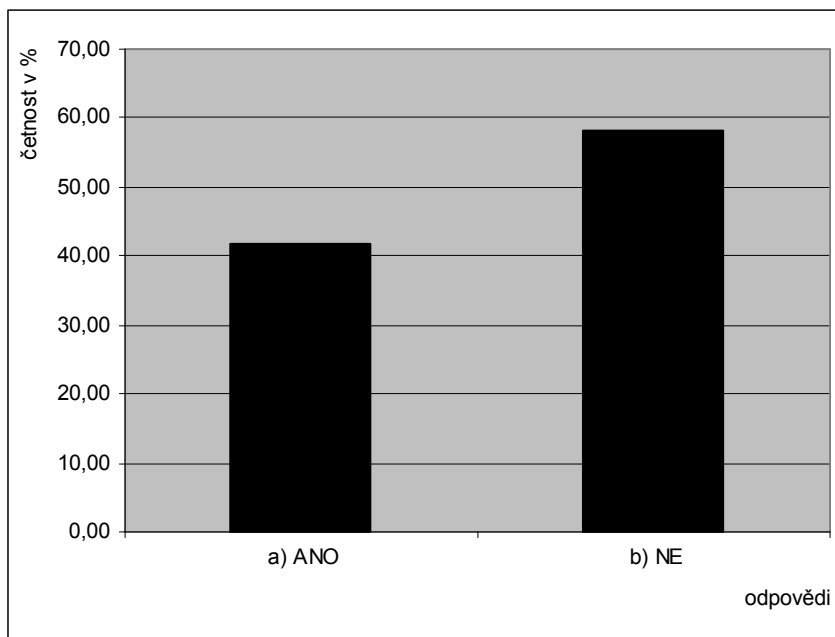
Tabulka č. 7 Nejvyšší dosažené vzdělání

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	2	0,01	1,13
2	b	15	0,08	8,47
3	c	90	0,51	50,85
4	d	40	0,23	22,60
5	e	17	0,10	9,60
6	f	7	0,04	3,95
7	g	6	0,03	3,39
8	h	0	0,00	0,00
	Σ	177	1,00	100,00

Respondenti se základním vzděláním byli 2 (1,13%). Učňovské vzdělání uvedlo jako nejvyšší 15 (8,47%) dotazovaných. Nejpočetnější skupinou byl středoškolsky vzdělaný personál v počtu 90 respondentů (50,85%), za kterým následovali respondenti se specializačním vzděláním v celkovém počtu 40 (22,60%). S dokončenou vyšší odbornou školou se zúčastnilo dotazníkové šetření 17 (9,6%) dotazovaných. Vysokoškolsky vzdělaných pracovníků bylo v kategorii s dokončeným nižším stupněm vysokoškolsky vzdělaného personálu 7 (3,95%). Podobně tomu bylo v kategorii s dokončených úplným vysokoškolským vzděláním, neboť tuto skupinu respondentů tvořilo 6 (3,39) dotazovaných. Poslední variantu ne zvolil nikdo.

Otázka 4.
Jste členem/nkou PO UZP ČMS?
a) ANO
b) NE

Graf č. 3 Členství v PO UZP ČMS

Tabulka č. 8 Členství v PO UZP ČMS

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	74	0,42	41,81
2	b	103	0,58	58,19
	Σ	177	1,00	100,00

Z celkového počtu 177 dotazovaných je členem PO UZP ČMS 74 (41,81%) respondentů. Zbývajících 103 (58,19%) nelékařských zdravotnických pracovníků členy této organizace není.

Otázka 5.

Jste členem/nkou jiné profesní organizace?

a) ANO

b) NE

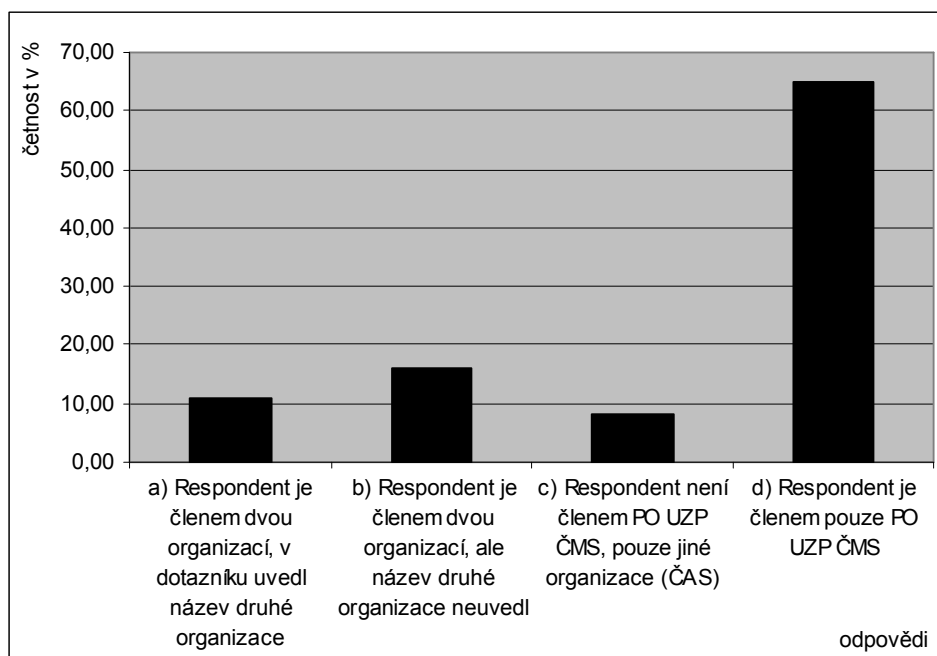
Tabulka č. 9 Členství v jiné profesní organizaci

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	26	0,15	14,69
2	b	151	0,85	85,31
	Σ	177	1,00	100,00

Z výsledků vyplynulo, že členem jiné organizace je 26 (14,69%) respondentů. Zbývajících 151 (85,31%) respondentů není členy žádné jiné profesní organizace.

Členství v jiných profesních organizacích - specifikováno
a) Respondent je členem dvou organizací, v dotazníku uvedl název druhé organizace
b) Respondent je členem dvou organizací, ale název druhé organizace neuvedl
c) Respondent není členem PO UZP ČMS, pouze jiné organizace (ČAS)
d) Respondent je členem pouze PO UZP ČMS

Graf č. 4 Členství v jiné profesní organizaci

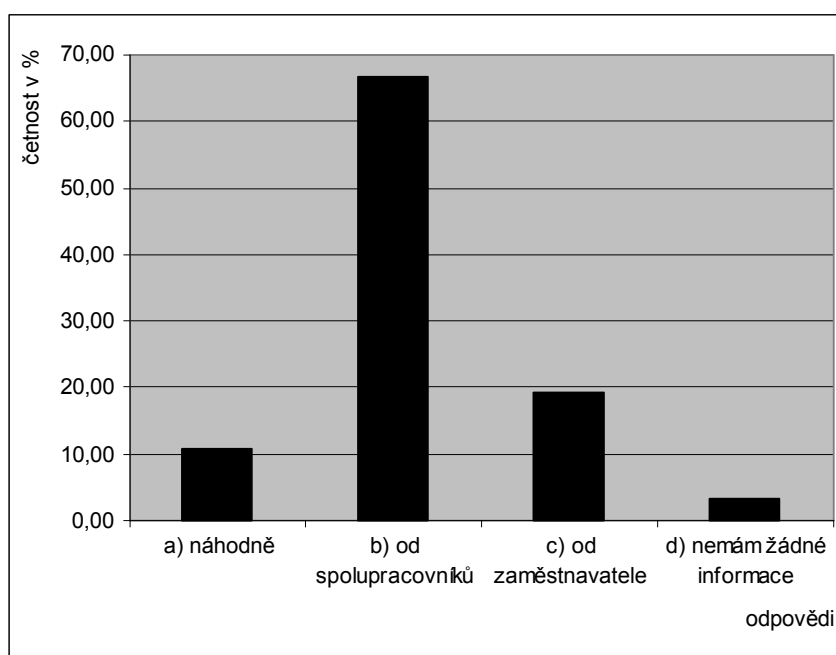
Tabulka č. 10 Členství v profesních organizacích- specifikováno

Index	Kategorie	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	8	0,11	10,81
2	b	12	0,16	16,22
3	c	6	0,08	8,11
4	d	48	0,65	64,86
	Σ	74	1,00	100,00

Z 26 respondentů, kteří uvedli, že jsou členy jiné organizace, odpovědělo na doplňující otázku týkající se uvedení konkrétní organizace pouze 14 (54%). Z této skupiny bylo 6 (23%) respondentů členem jiné profesní organizace než PO UZP ČMS. Zbývajících 12 (46%) dotazovaných na tuto otázku neodpovědělo.

Otázka 6.	
Jakým způsobem jste se dozvěděl/a o možnosti stát se členem PO UZP ČMS?	
a)	náhodně
b)	od spolupracovníků
c)	od zaměstnavatele
d)	nemám žádné informace

Graf č. 5 Získání informací o členství v PO UZP ČMS

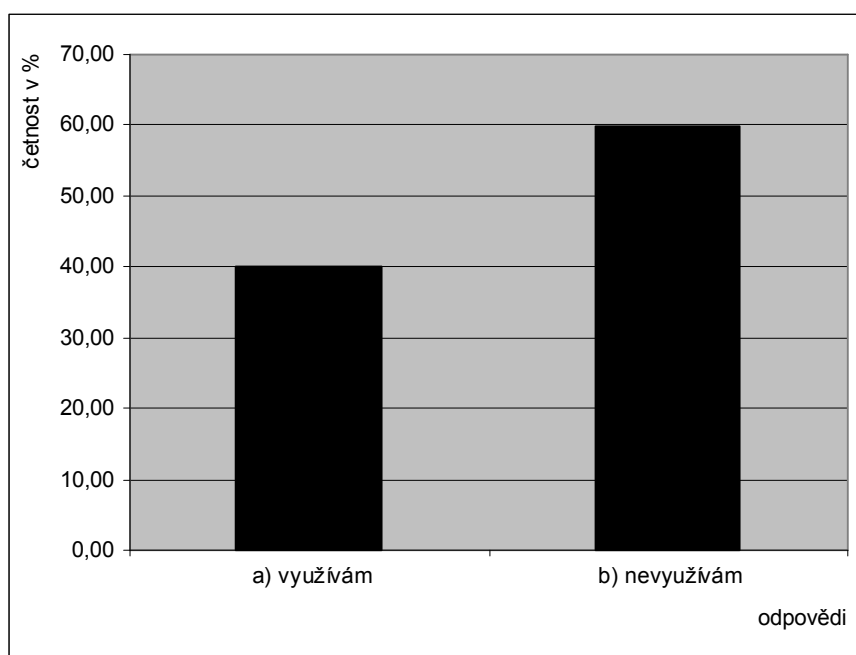
Tabulka č. 11 Získání informací o členství v PO UZP ČMS

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	19	0,11	10,73
2	b	118	0,67	66,67
3	c	34	0,19	19,21
4	d	6	0,03	3,39
	Σ	177	1,00	100,00

Z celkového počtu 177 respondentů se 19 (10,73%) dotazovaných dozvědělo o základní organizaci PO UZP ČMS náhodně. Nejvíce respondentů - 118 (66,67%) uvedlo, že byli seznámeni s činností místní základní organizací spolupracovníky. Informace od zaměstnavatele získalo dalších 34 (19,21%) dotazovaných. Zbývajících 6 (3,39%) respondentů žádné informace nemá.

Otázka 10.	
Výhod plynoucích z členství v základní organizaci PO UZP ČMS (příspěvky na vzdělávání, na registraci, členství v jiných organizacích apod.):	
a)	využívám
b)	nevyužívám

Graf č. 6 Využívání výhod plynoucích z členství v PO UZP ČMS

Tabulka č. 12 Využívání výhod plynoucích z členství v PO UZP ČMS

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	71	0,40	40,11
2	b	106	0,60	59,89
	Σ	177	1,00	100,00

Výhod plynoucích z členství využívá 71 (40,11%) respondentů, jež jsou členy základní organizace, zatímco 106 (59,89%) dotazovaných nevyužívá žádné výhody.

Shrnutí výsledků

Nejpočetnější skupinu (34% respondentů) tvoří zaměstnanci pracující ve zdravotnictví 4-10 let. Druhou nejpočetnější skupinu, tzn. pracující ve zdravotnictví do 3 let, činí 28% dotazovaných. Zbývající dvě skupiny pracujících mají obdobné zastoupení. Od 11-15 let ve zdravotnictví pracuje 18% a nad 16 let 19% dotazovaných.

Nižší a pomocný zdravotnický personál zastupuje z celkového počtu respondentů 10% dotazovaných. Největší skupinou jsou středoškolsky vzdělaní respondenti (51%). Ihned za nimi je s počtem 23% personál s dokončeným specializačním vzděláním. Ostatní respondenti uvedli jako nejvyšší dosažené vzdělání vyšší odborné nebo vysokoškolské. Jedním z nejvýznamnějších zjištění této části práce bylo určení počtu členů PO UZP ČMS z celé skupiny dotazovaných. **Celkem 42% respondentů potvrdilo členství v PO UZP ČMS, přičemž o působení základní organizace PO UZP ČMS se většina (67%) dotazovaných dozvěděla od svých spolupracovníků.** Dalších 19% dotazovaných získalo informace od zaměstnavatele a 11% se dozvědělo o PO UZP ČMS náhodně. Pouze 3% respondentů nemají žádné informace týkající se působnosti odborové organizace ve zdravotnickém zařízení.

Za doplňující zjištění považují odpovědi, ze kterých vyplynulo, že 71 (96%) respondentů, jež jsou členy PO UZP ČMS, využívá výhod plynoucích ze členství, jako jsou např. příspěvky na vzdělávání, na registraci, na členství v jiných organizacích a na různé kulturní aktivity. Zbývající 3 (4%) tyto výhody nevyužívají, neboť jak uvedli, neměli k tomu příležitost. Nečlenové, tvořící zbývající část respondentů tyto výhody pochopitelně využívat nemohou, neboť jsou podmíněné členstvím v PO UZP ČMS.

10.6 Interpretace výsledků dle jednotlivých hypotéz

Zpracování výsledků k hypotéze č. 1

Předpokládám, že alespoň 50% respondentů si myslí, že má dostatek informací o celkové činnosti odborů a o další informace nemají zájem.

Položky z dotazníku (příloha J) vztahující se k ověření hypotézy č. 1:

Otázka 7.	
O působení základní organizace PO UZP ČMS ve zdravotnickém zařízení, kde pracujete jste informován/a:	
a)	dostatečně
b)	nedostatečně
c)	nemám žádné informace

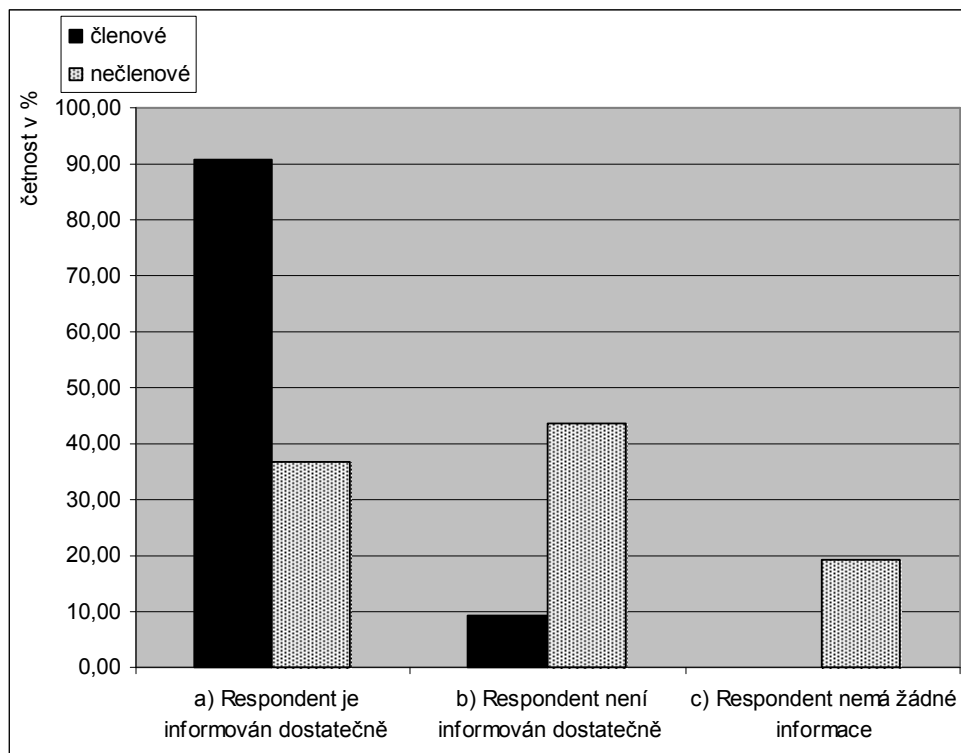
Tabulka č. 13 Informovanost o působení základní organizace PO UZP ČMS

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	105	0,59	59,32
2	b	52	0,29	29,38
3	c	20	0,11	11,30
	Σ	177	1,00	100,00

O činnosti základní organizace PO UZP ČMS je dostatečně informováno 105 (59,32%) dotazovaných. Dalších 52 (29,38%) nelékařských zdravotnických pracovníků je informováno nedostatečně. Žádné informace nemá 20 (11,30%) respondentů.

Zpracování výsledků k hypotéze č. 1 s ohledem na členství/nečlenství	
Informovanost o základní organizaci PO UZP ČMS	
a)	Respondent je informován dostatečně
b)	Respondent není informován dostatečně
c)	Respondent nemá žádné informace

Graf č. 7 Informovanost o působení základní organizace PO UZP ČMS s ohledem na členství/nečlenství

Tabulka č. 14 Informovanost o působení základní organizace PO UZP ČMS s ohledem na členství/nečlenství

Index	Kategorie	Počet respondentů		Relativní četnost		Relativní četnost v %	
		členové	nečlenové	členové	nečlenové	členové	nečlenové
1	a	67	38	0,91	0,37	90,54	36,89
2	b	7	45	0,09	0,44	9,46	43,69
3	c	0	20	0,00	0,19	0,00	19,42
	Σ	74	103	1,00	1,00	100,00	100,00
	Σ	177					

Z uvedených výsledků vyplývá, že více jsou informováni členové. Celkem 67 (90,54%) členů a 38 (36,89%) nečlenů považuje množství informací o působení základní organizace PO UZP ČMS za dostatečné. Přesto 7 (9,46%) členů pociťuje množství informací jako nedostačující. Stejnou alternativu zvolilo celkem 45 (43,69%) nečlenů, kteří jsou tedy také nedostatečně informováni. Žádné informace o působení základní organizace PO UZP ČMS nemá 20 (19,42%) dotazovaných, kteří nejsou členy základní organizace.

Otázka 15.	
Chtěl/a byste mít více informací týkajících se činnosti PO UZP ČMS?	
a) ANO	
b) NE	

Tabulka č. 15 Zájem o další informace o činnosti PO UZP ČMS

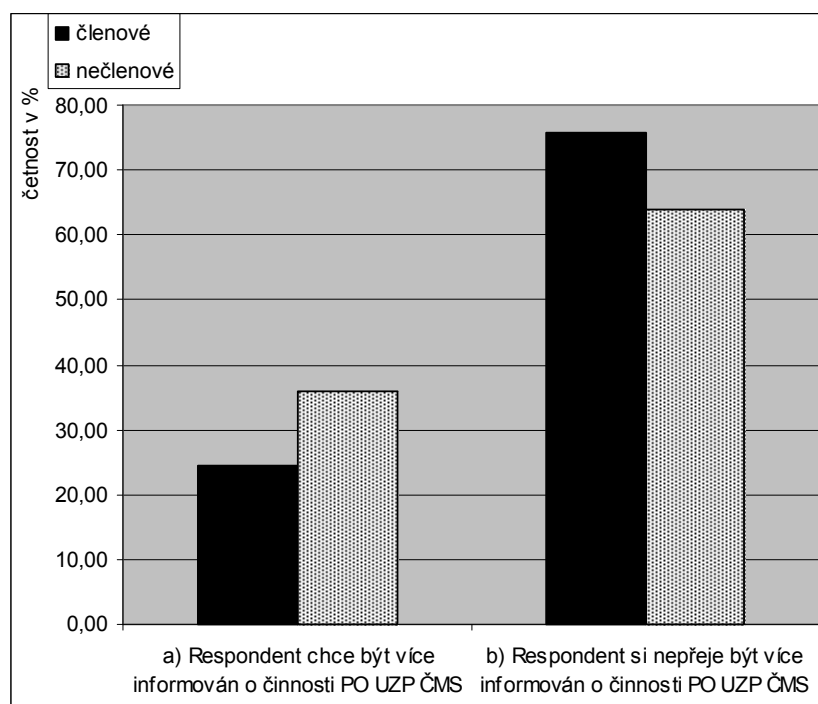
Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	55	0,31	31,07
2	b	122	0,69	68,93
	Σ	177	1,00	100,00

Pouze 55 (31,07%) dotazovaných si přeje získat další informace o činnosti PO UZP ČMS a 122 (68,93%) respondentů další informace nepožaduje.

Zpracování výsledků k hypotéze č. 1 s ohledem na členství/nečlenství Více informací

a) Respondent chce být více informován o činnosti PO UZP ČMS
b) Respondent si nepřeje být více informován o činnosti PO UZP ČMS

Graf č. 8 Zájem o další informace o činnosti PO UZP ČMS s ohledem na členství/nečlenství

Tabulka č. 16 Zájem o další informace o činnosti PO UZP ČMS s ohledem na členství/ nečlenství

Index	Kategorie	Počet respondentů		Relativní četnost		Relativní četnost v %	
		členové	nečlenové	členové	nečlenové	členové	nečlenové
1	a	18	37	0,24	0,36	24,32	35,92
2	b	56	66	0,76	0,64	75,68	64,08
	Σ	74	103	1,00	1,00	100,00	100,00
	Σ	177					

Pouze 18 (24,32%) členů a 37 (35,92%) nečlenů chce být více informováno o činnosti základní organizace PO UZP ČMS. Ostatních 56 (75,68%) členů a 66 (64,08%) nečlenů nemá o další informace zájem.

Závěr

Hypotéza č. 1 se potvrdila.

Hypotéza se potvrdila, protože z celkového množství respondentů uvedlo **59% dotazovaných, že má dostatek informací o působení základní organizace PO UZP ČMS.** Více jsou informováni členové, kdy 91% z nich je dostatečně seznámeno s činností, zatímco 63% dotazovaných, jež nejsou členy PO UZP ČMS, uvedlo, že je informováno nedostatečně nebo vůbec.

Potvrdilo se, že **o další informace o činnosti PO UZP ČMS nemají respondenti zájem.** Celkem 69% respondentů s tímto faktem souhlasí. Ze zbývajících 31% dotazovaných chce mít více informací skupina respondentů, jež nejsou členy PO UZP ČMS.

Zpracování výsledků k hypotéze č. 2

Předpokládám, že nejméně 50% respondentů nemá dostatek informací o činnosti odborů související s hájením pracovních zájmů (kolektivní vyjednávání, kolektivní smlouva).

Položky z dotazníku (příloha J) vztahující se k ověření hypotézy č. 2:

Otázka 11.	
Jste informován/a o činnosti a výsledcích kolektivního vyjednávání (kolektivní smlouvy) základní organizace PO UZP ČMS ve zdravotnickém zařízení, kde pracujete?	
a) ANO	
b) NE	

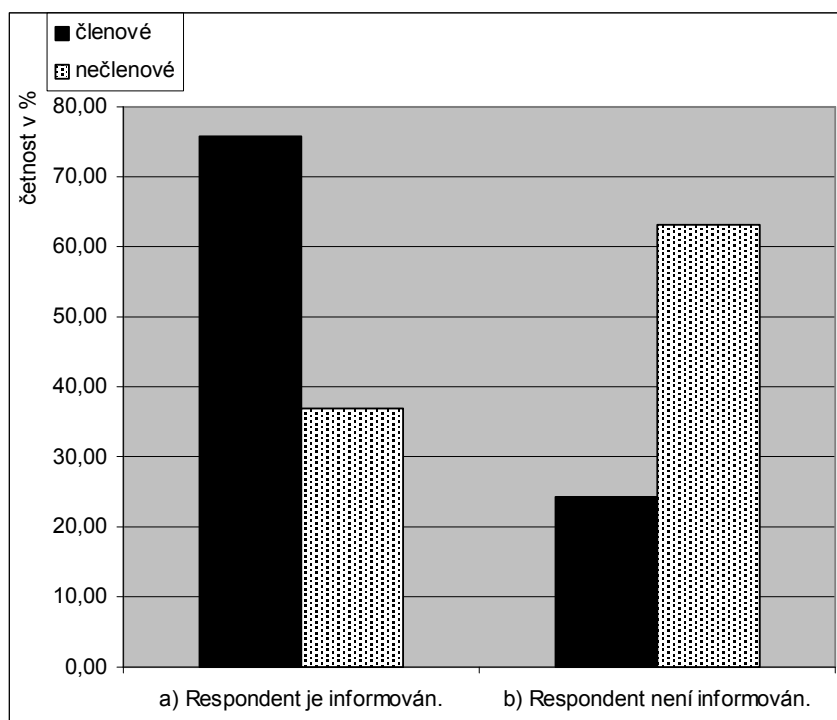
Tabulka č. 17 Informovanost o výsledcích kolektivního vyjednávání

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	94	0,53	53,11
2	b	83	0,47	46,89
	Σ	177	1,00	100,00

Větší část dotazovaných, tvořena 94 (53,11%) respondenty, má dostatek informací týkajících se kolektivního vyjednávání. Zbývajících 83 (46,89%) respondentů tyto informace nemá.

Zpracování výsledků k hypotéze č. 2 vzhledem k členství/nečlenství
Informovanost o kolektivním vyjednávání
a) Respondent je informován.
b) Respondent není informován.

Graf č. 9 Informovanost o výsledcích kolektivního vyjednávání s ohledem na členství/nečlenství

Tabulka č. 18 Informovanost o výsledcích kolektivního vyjednávání s ohledem na členství/nečlenství

Index	Kategorie	Počet respondentů		Relativní četnost		Relativní četnost v %	
		členové	nečlenové	členové	nečlenové	členové	nečlenové
1	a	56	38	0,76	0,37	75,68	36,89
2	b	18	65	0,24	0,63	24,32	63,11
	Σ	74	103	1,00	1,00	100,00	100,00
	Σ	177					

V otázce týkající se informovanosti o kolektivním vyjednávání základní organizace PO UZP ČMS vzhledem k členství v této organizaci je zřejmé, že 56 (75,68%) členů je informovaných. Více jsou tedy informováni členové, poněvadž jen 38 (36,89%) nečlenů považuje množství informací za dostatečné. Celkem 18 (24,32%) členů a 65 (63,11%) nečlenů však není dostatečně informováno.

Otázka 12.
V případě řešení většího sporu vzniklého na pracovišti byste požádal/a základní organizaci PO UZP ČMS o pomoc?
a) ANO
b) NE

Tabulka č. 19 Řešení sporu na pracovišti

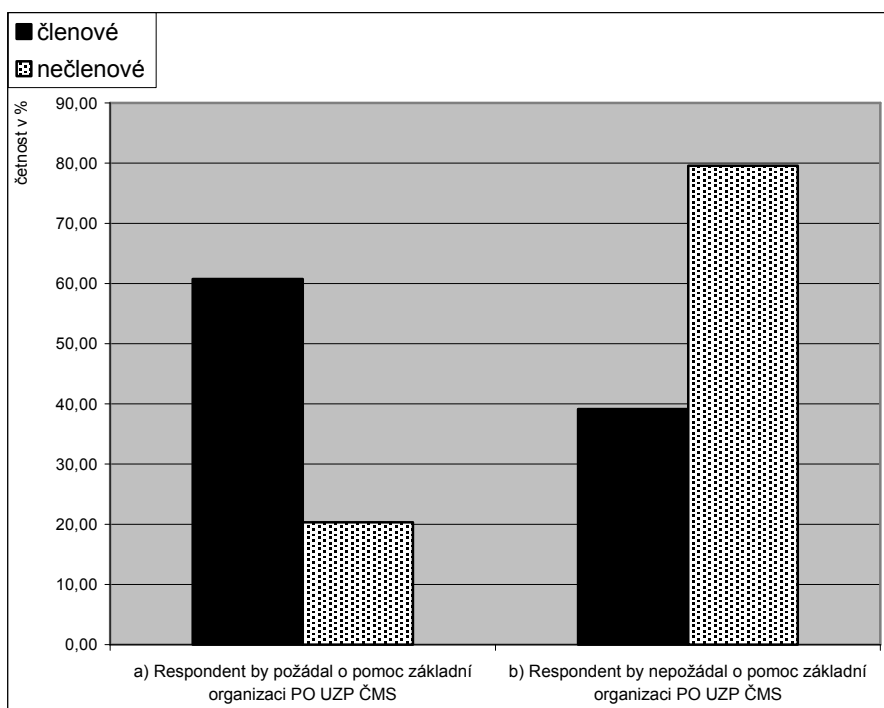
Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	66	0,37	37,29
2	b	111	0,63	62,71
	Σ	177	1,00	100,00

Celkem 66 (37,29%) dotazovaných by oproti 111 (62,71%) dotazovaných požádalo základní organizaci PO UZP ČMS o pomoc v případě řešení většího sporu vzniklého na pracovišti.

Zpracování výsledků k hypotéze č. 2 s ohledem na členství/nečlenství Spory na pracovišti

a) Respondent by požádal o pomoc základní organizaci PO UZP ČMS
b) Respondent by nepožádal o pomoc základní organizaci PO UZP ČMS

Graf č. 10 Řešení sporu na pracovišti s ohledem na členství/nečlenství

Tabulka č. 20 Řešení sporu na pracovišti s ohledem na členství/nečlenství

Index	Kategorie	Počet respondentů		Relativní četnost		Relativní četnost v %	
		členové	nečlenové	členové	nečlenové	členové	nečlenové
1	a	45	21	0,61	0,20	60,81	20,39
2	b	29	82	0,39	0,80	39,19	79,61
	Σ	74	103	1,00	1,00	100,00	100,00
	Σ	177					

V případě řešení významnějších sporů na pracovišti by požádalo o pomoc základní organizaci PO UZP ČMS celkem 45 (60,81%) členů a 21 (20,39%) nečlenů. Naopak o pomoc by nepožádalo celkem 29 (39,19%) členů a 82 (79,61%) nečlenů.

Otázka 13.

Víte, na koho byste se obrátil/a v případě vyjádření názoru, námětu, kritické připomínky týkající se základní organizace PO UZP ČMS?

a) ANO

b) NE

Tabulka č. 21 Názory, náměty a kritické připomínky

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	91	0,51	51,41
2	b	86	0,49	48,59
	Σ	177	1,00	100,00

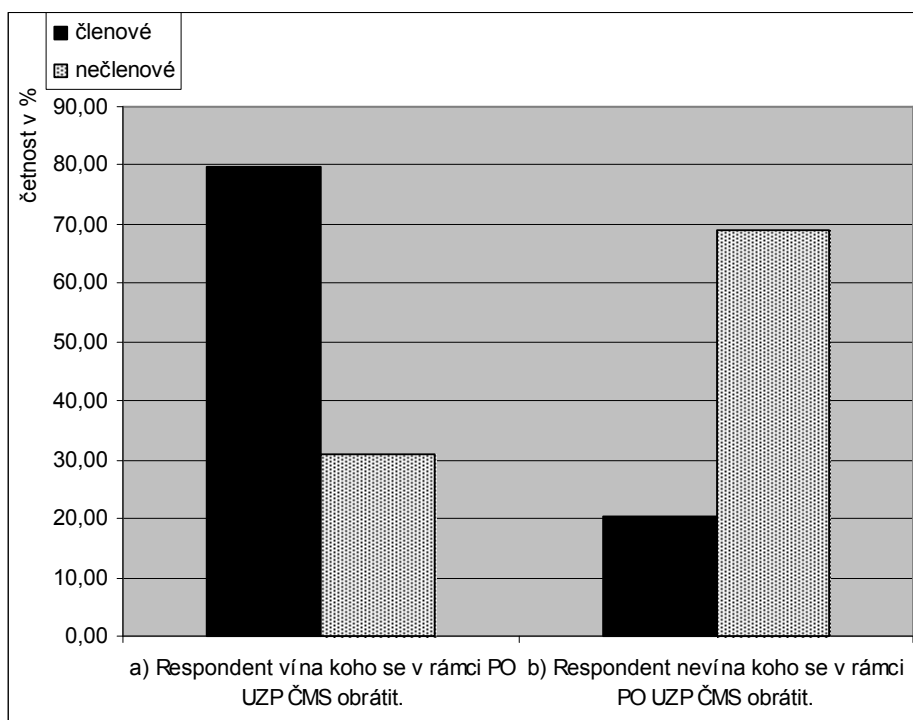
Celkem 91 (51,41%) odpovídajících ví, na koho by se obrátili, pokud by měli námět, názor či kritickou připomínku týkající se základní organizace PO UZP ČMS. O 5 respondentů méně (48,59%) odpovědělo na tuto otázku záporně.

**Zpracování výsledků k hypotéze č. 2 s ohledem na členství/nečlenství
Kritické připomínky, náměty**

a) Respondent ví na koho se v rámci PO UZP ČMS obrátit.

b) Respondent neví na koho se v rámci PO UZP ČMS obrátit.

Graf č. 11 Názory, náměty a kritické připomínky s ohledem na členství/nečlenství

Tabulka č. 22 Názory, náměty a kritické připomínky s ohledem na členství/nečlenství

Index	Kategorie	Počet respondentů		Relativní četnost		Relativní četnost v %	
		členové	nečlenové	členové	nečlenové	členové	nečlenové
1	a	59	32	0,80	0,31	79,73	31,07
2	b	15	71	0,20	0,69	20,27	68,93
	Σ	74	103	1,00	1,00	100,00	100,00
	Σ	177					

Z celkového množství respondentů ví 59 (79,73%) členů a 32 (31,07%) nečlenů, na koho by se obrátili v případě sdělení názorů, námětů či kritických připomínek. Zbývajících 15 (20,27%) členů a 71 (68,93%) nečlenů odpovědělo záporně, tzn. že neví, na koho by se v těchto případech obrátili.

Závěr

Hypotéza č. 2 se nepotvrdila.

Nepotvrdilo se, že respondenti nejsou dostatečně informováni o působení základní organizace PO UZP ČMS v oblasti odborové týkající se kolektivního vyjednávání. Naopak **53% respondentů uvedlo, že je informováno dostatečně.** Na otázku zjišťující zda nelékařský zdravotnický personál ví, na koho by se obrátil v případě námětu, názoru či kritické připomínky odpovědělo 51% respondentů kladně.

Doplňující otázkou je položka dotazníku číslo 12. Na základě této otázky vyplynula skutečnost, kdy 37% respondentů by se neobrátilo na základní organizaci PO UZP ČMS v případě řešení většího sporu na pracovišti.

Zpracování výsledků k hypotéze č. 3

Domnívám se, že členové PO UZP ČMS považují výši měsíčního poplatku narozdíl od „nečlenů“ za odpovídající.

Položky z dotazníku (příloha J) vztahující se k ověření hypotézy č. 3:

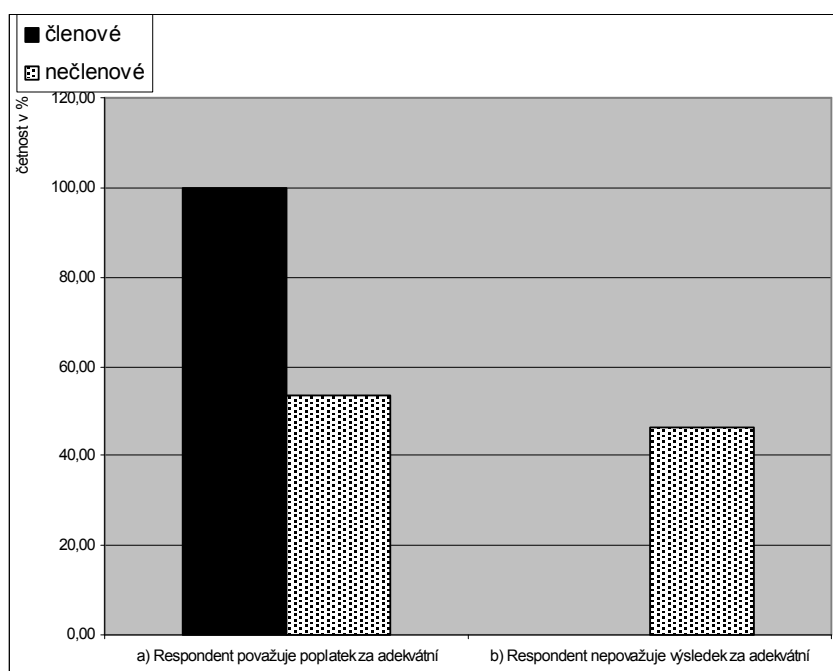
Otázka 8.	
Výše měsíčního poplatku (1% z čisté mzdy) vzhledem k činnosti a výhodám plynoucím z členství v základní organizaci PO UZP ČMS považujete za:	
a)	odpovídající
b)	neodpovídající

Tabulka č. 23 Výše měsíčního poplatku

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	129	0,73	72,88
2	b	48	0,27	27,12
	Σ	177	1,00	100,00

Celkem 129 (72,88%) respondentů považuje výši měsíčního poplatku za odpovídající. Zbývajících 48 (27,12%) hodnotí její výši jako neadekvátní.

Graf č. 12 Spokojenost s výši měsíčního poplatku

Tabulka č. 24 Spokojenost s výší měsíčního poplatku

Index	Kategorie	Počet respondentů		Relativní četnost		Relativní četnost v %	
		členové	nečlenové	členové	nečlenové	členové	nečlenové
1	a	74	55	1,00	0,53	100,00	53,40
2	b	0	48	0,00	0,47	0,00	46,60
	Σ	74	103	1,00	1,00	100,00	100,00
	Σ	177					

Výši měsíčního členského poplatku považuje 74 (100%) členů a 55 (53,4%) nečlenů za adekvátní. Naproti tomu 48 (46,6%) respondentů - nečlenů za nepřiměřenou.

Závěr

Hypotéza č. 3 byla potvrzena.

Výši tohoto poplatku považuje 100% respondentů, kteří jsou členy základní organizace a 55 (53,4%) nečlenů vzhledem k činnosti základní organizace PO UZP ČMS a výhodám plynoucích z členství **za odpovídající**. Druhá část dotazovaných, kterou činilo 48 (46,6%) zdravotnických pracovníků - nečlenů, považuje uvedenou hodnotu za neodpovídající.

Zpracování výsledků k hypotéze č. 4

Domnívám se, že alespoň 50% respondentů je dostatečně informováno o vzdělávací činnosti odborů a tyto vzdělávací aktivity hodnotí pozitivně.

Položky z dotazníku (příloha J) vztahující se k ověření hypotézy č. 4:

Otázka 9.	
O vzdělávacích aktivitách základní organizace PO UZP ČMS jste informován/a:	
a) dostatečně	
b) nedostatečně	

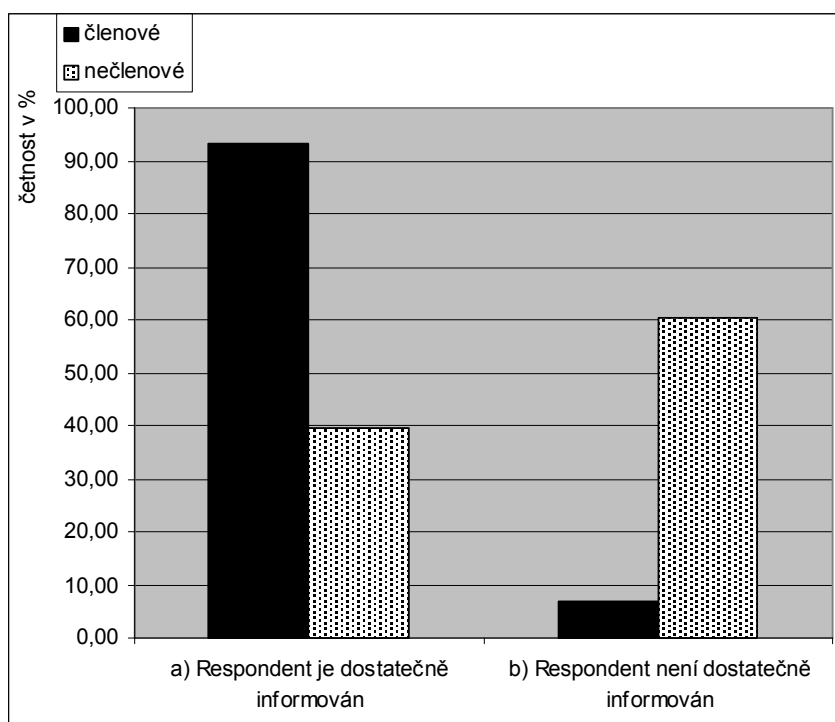
Tabulka č. 25 Informovanost o vzdělávacích aktivitách

Index	Odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	110	0,62	62,15
2	b	67	0,38	37,85
	Σ	177	1,00	100,00

Celkem 67 (37,85%) respondentů uvedlo, že nejsou dostatečně informováni o aktivitách základní organizace. Zbýlých 110 (62%) je přesvědčeno, že má dostatek informací.

Zpracování výsledků k hypotéze č. 4 vzhledem ke členství/nečlenství	
Informovanost o vzdělávacích aktivitách	
a) Respondent je dostatečně informován	
b) Respondent není dostatečně informován	

Graf č. 13 Informovanost o vzdělávacích aktivitách vzhledem k členství/ nečlenství

Tabulka č. 26 Informovanost o vzdělávacích aktivitách vzhledem k členství/ nečlenství

Index	Kategorie	Počet respondentů		Relativní četnost		Relativní četnost v %	
		členové	nečlenové	členové	nečlenové	členové	nečlenové
1	a	69	41	0,93	0,40	93,24	39,81
2	b	5	62	0,07	0,60	6,76	60,19
	Σ	74	103	1,00	1,00	100,00	100,00
	Σ	177					

Více informací o vzdělávacích aktivitách mají členové základní organizace PO UZP ČMS. Jedná se o 69 (93,29%) členů, kteří uvedli, že mají dostatek informací. Zbývajících 5 (6,76%) členů nemá dostatek informací. U nelékařských zdravotnických pracovníků tvořících skupinu nečlenů je situace opačná, neboť 62 (60,19%) dotazovaných není dostatečně informováno o vzdělávacích aktivitách základní organizace PO UZP ČMS.

Otázka 14.

Vzdělávací činnost (semináře, symposia apod.) pořádané PO UZP ČMS, které jste absolvoval/a, považujete za:

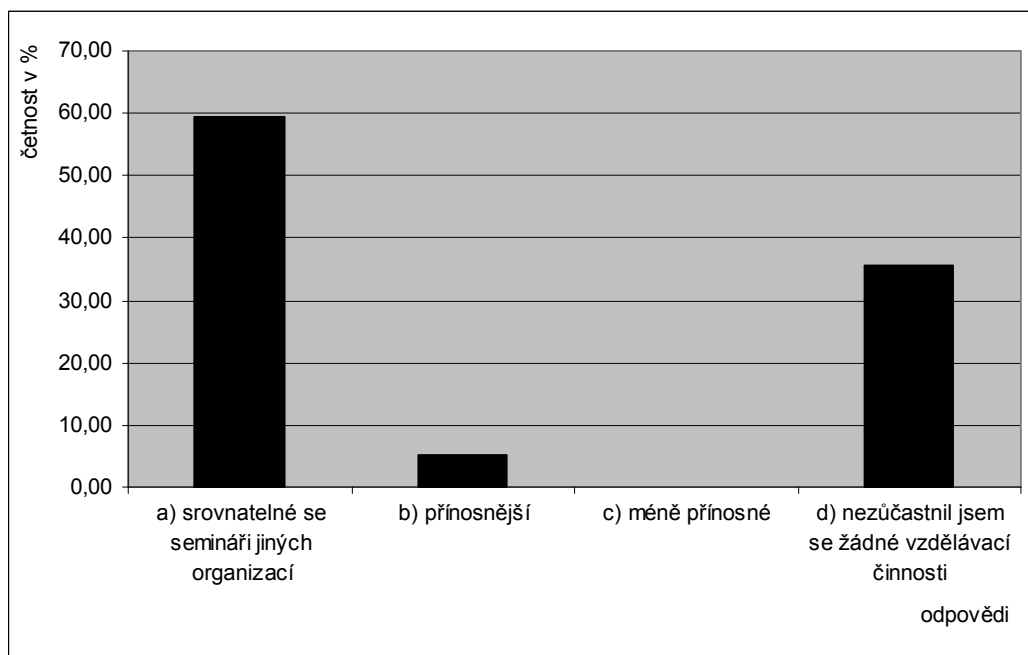
a) srovnatelné se semináři jiných organizací

b) přínosnější

c) méně přínosné

d) nezúčastnil jsem se žádné vzdělávací činnosti

Graf č. 14 Hodnocení vzdělávací činnosti

Tabulka č. 27 Hodnocení vzdělávací činnosti

Index	odpovědi	Počet respondentů	Relativní četnost	Relativní četnost v %
1	a	105	0,59	59,32
2	b	9	0,05	5,08
3	c	0	0,00	0,00
4	d	63	0,36	35,59
	Σ	177	1,00	100,00

Z celkového počtu 177 (100%) uvedlo 105 (59,32%) dotazovaných, že semináře pořádané PO UZP ČMS považují za srovnatelné se semináři jiných organizátorů. Dalších 9 (5,08%) dotazovaných je považuje za přínosnější a zbývajících 63 (35,59%) respondentů se nezúčastnilo žádného semináře

pořádaného PO UZP ČMS. Za méně přínosné nepovažuje vzdělávací aktivity žádný respondent.

Závěr

Hypotéza č. 4 byla potvrzena.

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že z celkového počtu dotazovaných je o vzdělávacích aktivitách základní organizace PO UZP ČMS **informováno dostatečně 62% dotazovaných**. Celkem 7% respondentů (členů) pociťuje nedostatek informací o vzdělávací činnosti. Méně jsou informováni respondenti, jež uvedli, že nejsou členem zmíněné organizace, jedná se 60% dotazovaných.

Různé semináře, sympozia nebo jinou vzdělávací činnost, kterou pořádá PO UZP ČMS, **považuje za srovnatelnou s jinými organizátory vzdělávacích aktivit 59% dotazovaných**. Dalších 36% dotazovaných se žádného semináře nezúčastnilo. Za přínosnější považuje tyto vzdělávací aktivity 5% dotazovaných. Variantu, kdy respondent pokládá vzdělávací činnost za méně přínosnou, si nezvolil žádný respondent.

11. Diskuze

Otázky spojené se sociálním postavením zaměstnanců nalezneme téměř ve všech odvětvích hospodářské činnosti. Odborová problematika je často diskutovaným a mediálně oblíbeným tématem zejména proto, že činnost odborů představuje významnou součást pracovního uspořádání a dotýká se práv a postavení všech zaměstnanců.

Téma diplomové práce mne zaujalo, neboť zejména ve zdravotnictví jsou odbory nezastupitelným článkem při komunikaci mezi zaměstnanci a vedením zdravotnických zařízení. V současné době je informací o působení PO UZP ČMS, které by byly dostupné široké zdravotnické veřejnosti, nedostatek.

Získávání informací o PO UZP ČMS

Během sběru podkladů týkajících se historického vývoje a současné činnosti PO UZP ČMS jsem se potýkala s mnoha překážkami. I přes veškerou spolupráci s předsedkyní organizace se má očekávání spojená se získáváním informací nenaplnila. Poté, co jsem oslovila jednotlivá edukační centra a odborné sekce s žádostí o spolupráci při poskytování informací týkajících se jejich vzniku a postupného vývoje, byla moje žádost z rozhodnutí Rady Unie, která je výkonným a řídicím orgánem PO UZP ČMS, zamítnuta. Tímto krokem mi byl zamezen přístup k většině důležitých a podstatných informací.

Z rozhodnutí vyplynulo, že jedinou osobou oprávněnou poskytovat jakékoliv informace o činnosti PO UZP ČMS je její předsedkyně Bc. J. Dezortová. Byla jsem tudíž odkázána na informace a data, která mi paní předsedkyně poskytla v omezené míře vzhledem k jejím informačním a časovým možnostem.

Po jednom z mnoha rozhovorů s paní předsedkyní Bc. J. Dezortovou, týkajících se sběru dat potřebných pro tuto práci, jsem se s jejím souhlasem rozhodla zaměřit se více na popis činnosti základních organizací PO UZP ČMS. Na základě zmíněného rozhodnutí jsem rozeslala několik desítek dopisů a e-mailů s otázkami pro předsedkyně jednotlivých základních organizací a s mnohými jsem se spojila také telefonicky. Bohužel snaha získat informace o jednotlivých základních organizacích byla z velké části zbytečná, neboť z iniciativy místopředsedkyně

PO UZP ČMS Bc. I. Kubátové, MSc. (náměstkyně pro ošetrovatelskou péči nemocnice v Pardubicích) mi byl s projevem velké nevůle sběr informací znemožněn. Postup paní místopředsedkyně mi nebyl nijak vysvětlen. O zákazu podávání informací o základních organizacích nebyl vyhotoven žádný oficiální doklad, který by byl schválen Radou Unie.

Od svého vzniku rozvinula PO UZP ČMS celou škálu vzdělávacích aktivit vycházejících ze zájmů a aktuálních potřeb nelékařského zdravotnického personálu. V oblasti vzdělávání organizuje kurzy pro nižší zdravotnický personál, semináře, konference a symposia organizovaná odbornými sekcemi a edukačními centry.

PO UZP ČMS a ČAS

Činnost PO UZP ČMS bývá často srovnávána s činností profesní organizace ČAS, která rovněž sdružuje zdravotnický personál bez ohledu na jeho pracovní zařazení (viz kap. č. 8). Z popisu cílů obou organizací je zřejmé, že jejich záměry jsou podobné. Proto si myslím, že je při zlepšování ošetrovatelské péče a sociálního postavení nelékařských pracovníků nutná jejich spolupráce. PO UZP ČMS je organizací profesní a odborovou. V oblasti odborové působnosti hájí práva svých členů a vyjednává se zaměstnavatelem pracovní a mzdové podmínky pro všechny zaměstnance v daném zdravotnickém zařízení. ČAS nemá status odborové organizace a proto se kolektivního vyjednávání neúčastní. Z tohoto hlediska je pozice PO UZP ČMS ve zdravotnických zařízeních nezastupitelná. Jedním z cílů ČAS je i spolupráce s MZ ČR při tvorbě legislativních norem. Tento cíl společně s cílem řešení sociálních a ekonomických problémů týkajících se zdravotnické profese (který je součástí Stanov ČAS), lze považovat za snahu podobnou činnosti odborové. Hájení práv zaměstnanců v oblasti mzdové, ekonomické a pracovní právní je však podstatou odborového působení PO UZP ČMS.

V profesní oblasti podporuje PO UZP ČMS trvalé vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků zakládáním edukačních center a odborných sekcí. ČAS zajišťuje vzdělávání prostřednictvím odborných sekcí a regionů. Vzdělávání je nezbytnou součástí profesního růstu veškerého zdravotnického personálu. Požadavek na trvalý rozvoj kvalifikace pro práci je právně zakotven také v zákonu č. 96/2004 Sb., *o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu*

nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů. I proto je nutné poskytovat odborné veřejnosti dostatek možností a příležitostí ke zvyšování a prohlubování své kvalifikace.

Cíle obou organizací jsou zaměřené především na vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků. Pořádáním seminářů, symposií a konferencí poskytují ve zdravotnické oblasti mnoho vzdělávacích možností. Obě organizace kladou důraz také na morální aspekty a hodnotovou orientaci nelékařských zdravotnických pracovníků. V oblasti spolupráce s mezinárodními sesterskými organizacemi a v podílení se na výzkumu v oblasti ošetrovatelství a následném zvyšování kvality ošetrovatelské péče se více angažuje ČAS.

Výzkumné šetření

V rámci diplomové práce byla provedeno výzkumné šetření týkající se celkové informovanosti nelékařských zdravotnických pracovníků o působení základních organizací PO UZP ČMS. Výzkum byl proveden ve Fakultní nemocnici v Brně Bohunicích. Z celkového počtu 250 dotazníků byla návratnost 71 %. Zkoumaný vzorek šetření obsahoval 177 respondentů, z nichž bylo členem PO UZP ČMS 42% dotazovaných.

Překvapením pro mne byly odpovědi na otázky zkoumající členství v jiných profesních organizacích. Domnívala jsem se, že z celkového počtu respondentů bude podstatně více nelékařských zdravotnických pracovníků členy dalších profesních organizací. Ze získaných dat však vyplynula skutečnost, že pouze 15% z celkového počtu dotazovaných je členem jiné organizace. U všech respondentů, kteří v dotazníku uvedli název druhé organizace se jednalo o ČAS. Lze ovšem předpokládat nárůst počtu členů v jiných profesních organizacích v případě umístění dotazníků i na oddělení gynekologicko-porodnická a centrální operační sály⁷⁶.

Z otázky zjišťující jakým způsobem respondenti získali informace o možnosti stát se členem základní organizace PO UZP ČMS 67% dotazovaných uvedlo jako hlavní zdroj doporučení svých spolupracovníků. Toto zjištění pokládám

⁷⁶ Porodní asistentky se mohou stát členy České konfederace porodních asistentek nebo Unie porodních asistentek. Podobně sestry – instrumentářky mohou vstoupit do Společnosti instrumentářek.

za významné, neboť působení odborové organizace by podle mého názoru mělo vycházet „ze zdola“, tzn. z iniciativy zaměstnanců.

Shledala jsem, že 59% dotazovaných považuje informace o působení základní organizace za dostatečné. Více jsou informováni členové PO UZP ČMS, ale i mezi nimi se nachází 9% dotazovaných, jež považují informace týkající se činnosti základní organizace za nedostatečné.

Z odpovědí na otázku týkající se informovanosti respondentů o kolektivním vyjednávání je zřejmé, že pouze 53% dotazovaných je seznámeno se zněním kolektivní smlouvy. Za zajímavé pokládám i zjištění, že 24% respondentů, kteří jsou členy základní organizace PO UZP ČMS není podle jejich názoru dostatečně informováno o výsledcích kolektivního vyjednávání. Lze však předpokládat, že alespoň část dotazovaných se stala členy základní organizace na základě jejího profesního a nikoliv odborového zaměření a o výsledky odborové činnosti se příliš nezajímá. Dohromady 37% respondentů, kteří nejsou členy základní organizace, se aktivně zajímá o znění kolektivní smlouvy⁷⁷.

Za doplňující pokládám vyhodnocení otázky č. 12 (viz příloha J). Díky této položce jsem zjistila, že pouze 61% členů PO UZP ČMS by se v případě řešení významnějšího sporu na pracovišti obrátilo s žádostí o pomoc na svoji základní organizaci. Domnívám, že respondenti nejsou seznámeni s možnostmi, které jim v případě řešení pracovních problémů, základní organizace umožňuje.

V případě vyjádření názoru, námětu nebo kritické připomínky 20% členů PO UZP ČMS neví, na jakou osobu by se mělo obrátit. Domnívám se, že členové neznají vedoucí představitele základní organizace, jejíž jsou členy.

Větší část respondentů z celkového souboru, přesně 69%, nemá zájem o získávání dalších informací týkajících se činnosti PO UZP ČMS. Pracovníci, kteří v dotazníku vyjádřili zájem o další informace, nejčastěji uváděli, že jim chybí pravidelné informace o pořádaných akcích a seminářích, vzdělávacích aktivitách, výsledcích kolektivního vyjednávání nebo i o tom, jak se stát členem PO UZP ČMS. Základní organizace v Brně nevydává žádný zpravodaj a nemá vlastní prezentaci přístupnou na Internetu.

Výši měsíčního členského poplatku (1% z čisté mzdy) považuje za adekvátní 73% respondentů. Všichni členové PO UZP ČMS (100 %) považují tuto částku

⁷⁷ Kolektivní smlouva uzavřená největší odborovou organizací na pracovišti je závazná i pro zaměstnance, kteří nejsou odborově organizováni.

za přijatelnou. Domnívám se, že členové PO UZP ČMS považují činnost odborů a výhody plynoucí z členství za odpovídající nebo převyšující výši měsíčního poplatku. Tento poplatek považuje 53% respondentů, kteří nejsou členy základní organizace za nepřiměřeně vysoký. Je pravděpodobné, že po snížení poplatku by došlo ke zvýšení počtu členů. Za účelnější bych však považovala prominutí poplatku novým členům např. po dobu jednoho roku, po jejímž uplynutí by se na základě získané zkušenosti mohli noví členové rozhodnout, zda poskytované výhody odpovídají příspěvku a stát se platícími členy nebo z odborů vystoupit.

Dalším cílem výzkumného šetření bylo zjistit míru informovanosti nelékařských zdravotnických pracovníků o vzdělávacích aktivitách a spokojenost s touto činností. Z odpovědí vyplynulo, že zdravotničtí pracovníci jsou dostatečně informováni o vzdělávací činnosti PO UZP ČMS a vzdělávací aktivity hodnotí pozitivně. Celkem 62% dotazovaných odpovědělo, že je dostatečně informováno o vzdělávacích aktivitách pořádaných základní organizací PO UZP ČMS. Větší informovanost v oblasti vzdělávání vykazovali členové základní organizace (93%). Informovanost mezi pracovníky, kteří nebyli odborově organizováni byla výrazně nižší. S množstvím informací bylo spokojeno 40% dotazovaných. Na základě těchto výsledků považuji informační činnost základní organizace za přiměřenou, nicméně se domnívám, že zvýšením snahy při tvorbě a distribuci informačních materiálů (letáky, brožury, emailové pozvánky rozesílané prostřednictvím informačního systému) by se celková informovanost výrazně zvýšila.

S tvrzením, že seminář či jiný vzdělávací program absolvovaný pod záštitou Základní organizace PO UZP ČMS v Brně Bohunicích je srovnatelný se semináři jiných organizátorů souhlasilo 59% dotazovaných. Dalších 5% dotazovaných považuje tuto vzdělávací činnost dokonce za přínosnější. Dotazovaní uvedli jako důvody: „...vysokou odbornost; jsou zajímavější; jsou pořádané v místě pracoviště...“. Celkem 36% respondentů se nikdy nezúčastnilo žádné vzdělávací akce.

Data zpracovaná v této práci představují první přehled o odborové činnosti základních organizací PO UZP ČMS. Domnívám se, že práci je možno považovat za výchozí bod pro další ošetřovatelský výzkum. Ten by mohl být zaměřený např. na srovnání činnosti PO UZP ČMS s jinými odborovými nebo profesními organizacemi.

12. Terminologie užívaných pojmů

Odbory

Odbory zastávají v demokratické společnosti významnou pozici. Úlohou odborů je formulovat, obhajovat a prosazovat zájmy a potřeby zaměstnanců v jednotlivých zaměstnavatelských subjektech, ale i na úrovni národohospodářských odvětví či oborů, a též v rámci státu jako celku (ŠUBRT, 1995). Odborová aktivita není zaměřena pouze na oblast mzdové politiky, ale podstatnou funkcí je i snaha o ovlivňování pracovních a životních podmínek zaměstnanců a jejich rodin v širším kontextu (např. bezpečnost a ochrana zdraví při práci).

Odborová organizace

Odborová organizace je občanské sdružení zaměstnanců (popř. i bývalých zaměstnanců) ustavené k ochraně a podpoře sociálních a hospodářských zájmů.

Odborová pluralita

O odborové pluralitě hovoříme tehdy, působí-li u zaměstnavatele vedle sebe více odborových organizací, svazů či sdružení. Zaměstnanci si tedy mohou vybrat odborové organizace, v nichž chtějí být členy.

Sociální dialog

Sociální dialog představují dvoustranná nebo třístranná jednání zástupců státu, zaměstnavatelů a zaměstnanců za účelem hledání řešení pracovních konfliktů, předcházení a překonání hospodářských problémů, humanizace práce a dosažení vyváženého stavu v oblasti pracovních vztahů, které respektují sociální a hospodářská práva všech stran.

Kolektivní vyjednávání

Kolektivní vyjednávání je pojem označující jednání mezi zaměstnavatelem nebo skupinou či skupinami zaměstnavatelů se zástupci zaměstnanců, jimiž jsou odborové organizace nebo podnikové či závodní rady. Předmětem tohoto jednání je stanovení pracovních podmínek i dalších práv v pracovněprávních vztazích (JAKUBKA,2007).

Cílem kolektivního vyjednávání je uzavření kolektivní smlouvy. Prostřednictvím kolektivního vyjednávání dochází k udržování smíru mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, samotná kolektivní smlouva je právní formou pro jeho zabezpečení.

Kolektivní vyjednávání má dle zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání přesně stanovené fáze, na základě kterých samotné uzavírání kolektivní smlouvy postupuje. V tomto zákonu jsou popsány i další výjimečné fáze řešící kolektivní spory týkající se kolektivních smluv včetně stávků.

Kolektivní smlouva

Kolektivní smlouva je dvoustranným písemným právním úkonem mezi odborovou organizací a zaměstnavatelem, který upravuje individuální a kolektivní vztahy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci a práva a povinnosti smluvních stran. Zaměstnavatel a odborová organizace jsou smluvními stranami kolektivní smlouvy (ŠUBRT, 1995).

Právo uzavřít kolektivní smlouvu za zaměstnance má pouze odborová organizace. Kolektivní smlouva je uzavírána i za zaměstnance, kteří nejsou odborově organizováni. Zaměstnanec má právo předkládat podněty ke kolektivnímu vyjednávání a být informován o průběhu tohoto vyjednávání.

Kolektivní smlouva upravuje mzdová nebo platová práva a ostatní práva v pracovněprávních vztazích. Nemůže však ukládat povinnosti jednotlivým zaměstnancům.

Uzavírání kolektivní smlouvy se účastní zaměstnavatel nebo více zaměstnavatelů a jedna nebo více odborových organizací. Pokud se odborové organizace neshodnou, je zaměstnavatel oprávněn uzavřít smlouvu s odborovou organizací nebo více odborovými organizacemi, které mají největší počet členů (JAKUBKA, 2007).

Kolektivní smlouva je:

1. podniková, je-li uzavřena mezi zaměstnavatelem nebo více zaměstnavateli a odborovou organizací nebo více odborovými organizacemi působícími u zaměstnavatele.
2. kolektivní smlouva vyššího stupně uzavírána mezi organizací nebo organizacemi zaměstnavatelů a odborovou organizací nebo odborovými organizacemi.

Kolektivní smlouva musí být uzavřena písemně a podepsána účastníky, jinak je neplatná. Může být uzavřena i na dobu neurčitou, kdy je možné ji vypovědět nejdříve po uplynutí 6 měsíců od data účinnosti a výpovědní doba trvá též 6 měsíců. Účastníci kolektivního vyjednávání jsou povinni seznámit zaměstnance s obsahem kolektivní smlouvy do 15 dnů od jejího uzavření (JAKUBKA, 2007).

Individuální a kolektivní pracovní spory a jejich řešení

Předmětem sporů jsou práva obou stran. Za spor se nepokládají neshody mezi těmito subjekty, pokud nebyly vyčerpány všechny mechanismy předcházení či řešení sporů. Jestliže jedna strana dospěje k názoru, že došlo k vyčerpání všech možností řešení sporu, může se obrátit na soud. (GALVAS, 1995).

Individuální pracovní spory

Vznikají z individuálních pracovněprávních vztahů mezi konkrétními zaměstnavateli a zaměstnanci. Spory a nároky z pracovního poměru, jež vznikly jednotlivým zaměstnancům z kolektivní smlouvy, projednávají a rozhodují soudy. Kolektivní smlouva může obsahovat mechanismus pro předcházení individuálních sporů např. pravidla řešení stížností. Těchto doporučení se zaměstnanec může, ale nemusí při řešení daného sporu držet.

Kolektivní pracovní spory

Tyto spory vznikají z pracovněprávních vztahů kolektivní povahy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli. Stranami jsou v tomto případě právnické osoby. Kolektivní spory se dělí na:

1. spory týkající se kolektivních smluv (spory o uzavření kolektivní smlouvy a spory o plnění kolektivní smlouvy)
2. ostatní spory (spory v kolektivu zaměstnanců) (ŠUBRT, 1995).

Stávka

Právo na stávku znamená možnost za určitých okolností organizovaně přerušit práci. Odborové organizace vyhláší stávku jako legální prostředek v krajních případech při řešení kolektivního pracovního sporu, není – li možné dosáhnout cíle kolektivního vyjednávání jiným způsobem. Stávkou se zpravidla

snaží zaměstnanci řešit rozpory v oblasti svých sociálních, ekonomických či pracovních zájmech vyplývajících z kolektivních pracovních vztahů. Právo na vyhlášení stávky mají jen organizace zaměstnanců. Stávka se vyskytuje nejen v pracovněprávních vztazích, ale jsou známé i stávky studentů, obchodníků, zemědělců, ti se snaží tímto způsobem ovlivnit různá stanoviska.

Ukončení stávky nastává na základě rozhodnutí odborové organizace. Stávka končí rozhodnutím zahajovatele, pokud zvítězili zaměstnanci, zvítězili zaměstnavatelé nebo pokud nezměl nikdo. Stávka může být ukončena po uplynutí předem stanovené doby. Dále stávka končí rozhodnutím vyhlášovatele, pokud soud rozhodl o nezákonnosti stávky (GALVAS, 1993).

Prosazování kolektivního práva jsou rozlišovány 2 druhy stávek:

1. úplné přerušení práce, kdy je pozastavena veškerá činnost související s výkonem práce všech zaměstnanců u téhož zaměstnavatele
2. částečné přerušení práce, kdy dochází k pozastavení jen některých provozů nebo činností.

Právo na stávku je zakotveno v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech⁷⁸. Zde je upraveno právo na stávku za předpokladu, že je vykonáváno v souladu se zákony příslušné země (FLEGL, 1998). V Listině základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů) je toto právo upraveno v hlavě čtvrté. Stávku dále upravuje zákon číslo 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, který ji umožňuje pouze v souvislosti s řešením sporů během uzavírání kolektivní smlouvy (ŠUBRT, 1995).

⁷⁸ Upraveno v článku 8 (Koaliční právo; právo na stávku).

13. Závěr

V občanské společnosti je existence odborových organizací a sdružení vyvažujícím prvkem při vytváření a udržování sociálních smíru. Proto považuji činnost odborů za významnou a potřebnou. Dnešní podoba odborů, jejich kompetence, právní a společenské postavení je výsledkem historického vývoje a četných politických a hospodářských změn ve 20. století.

Jedním z cílů diplomové práce bylo podat ucelený přehled o vzniku a historickém vývoji PO UZP ČMS. Vzhledem k obtížnosti pochopení odborové problematiky jsem se v úvodních kapitolách rozhodla věnovat se tématu v širším kontextu. V první části práce jsem se pokusila o vytvoření souvislého popisu historického vývoje odborových hnutí a později odborových organizací ovlivněných historickými, politickými a ekonomickými podmínkami v českých zemích. Unie zdravotnických pracovníků Čech a Moravy byla založena roku 1990 jako profesní sdružení. O rok později se transformovala z profesního statutu na profesní a odborové sdružení. Historický vývoj PO UZP ČMS je popsán v samostatné kapitole. První cíl práce považuji za splněný.

Následující kapitoly vycházejí z druhého cíle práce. Zaměřila jsem se na charakteristiku organizační struktury, vymezení cílů a poslání PO UZP ČMS a na spolupráci s jinými profesními a odborovými organizacemi. Legislativa, její historický vývoj po roce 1989 a právní prostředí umožňující vznik a svobodnou činnost odborových organizací, je vysvětlena v další části práce. Tímto byl splněný druhý cíl práce.

Třetím cílem byl popis stávající činnosti PO UZP ČMS. Zabývala jsem se podmínkami a výhodami plynoucími z členství v PO UZP ČMS a popsala jsem vznik a význam edukačních center, odborných sekcí a činnost Vzdělávacího a poradenského střediska. Nejdůležitějším článkem odborové činnosti PO UZP ČMS jsou základní organizace, kterých je k v současné době 39. Při sběru podkladů potřebných k práci se mnou spolupracovalo pouze 5 základních organizací. Konkrétně se jednalo o základní organizace z Brna, Přerova, Uherského Hradiště, Havlíčkova Brodu a Karviné. Část práce je tedy věnována stručné charakteristice vývoje těchto základních organizací, doplněné popisem jejich vzdělávacích a kulturních aktivit. I třetí cíl považuji za splněný, v rámci omezených možností,

daných spoluprací jen několika zástupců základních organizací, edukačních center a odborných sekcí.

Za důležitý považuji výsledek provedeného výzkumu. Dotazníkové šetření proběhlo ve FN v Brně s celkovým počtem 177 respondentů z řad nelékařských zdravotnických pracovníků. Na základě statistického zpracování odpovědí vyplynulo, že více jak 50% dotazovaných nelékařských zdravotnických pracovníků z FN v Brně Bohunicích je informováno o činnosti základní organizace PO UZP ČMS v oblasti profesní (vzdělávací aktivity) i odborové .

Získávání informací o činnosti PO UZP ČMS bylo spojeno s mnoha překážkami. Největším problémem byla malá vstřícnost a neochota některých členů předsednictva PO UZP ČMS. Vzhledem k možnostem, které poskytují současné informační technologie jsem očekávala větší komunikační flexibilitu, přístup k archivním záznamům a otevřenost při poskytování dat. Naděje spojené s možností získat všechny potřebné podklady související s vývojem a dosavadní činností PO UZP ČMS se nenaplnily.

PO UZP ČMS je jednou z největších organizací sdružujících nelékařský zdravotnický personál v České republice. Její úloha ve společnosti je v souvislosti se snahou o zlepšení ošetrovatelské péče a postavením nelékařského personálu nezastupitelná. Svými aktivitami v profesní a odborové oblasti sehrála PO UZP ČMS v minulosti významnou úlohu. Domnívám se, že v budoucnu bude nutné více se otevřít spolupráci s jinými organizacemi a rozšířit obecné povědomí o odborové činnosti u odborné i laické veřejnosti.

14. Seznam zkratek

aj. – a jiné

apod. – a podobně

ARIP – anesteziologicko-resuscitační a intenzivní péče

ARO – anesteziologicko-resuscitační oddělení

a.s. – akciová společnost

atd. – a tak dále

Bc. – bakalář

č. – číslo

ČAPA – Česká asociace porodních asistentek

ČAS – Česká asociace sester

ČKS – Československá komunistická strana

ČMKOS – Českomoravská komora odborových svazů (do roku 1998)

ČMKOS – Českomoravská konfederace odborových svazů (od roku 1998)

ČNR – Česká národní rada

ČR – Česká republika

ČSR – Československá republika

ČSFR – Česká a Slovenská Federativní Republika

ČSKOS – Česká a Slovenská konfederace odborových svazů

ČSSR – Československá socialistická republika

dem. – demokratická

FN – fakultní nemocnice

JIP – jednotka intenzivní péče

kap. č. – kapitola číslo

KSČ – Komunistická strana Československa

KSSS – Komunistická strana Sovětského svazu

LF UK – lékařská fakulta Univerzity Karlovy

lid. – lidová

LOK – Lékařský odborový klub

Mgr. – magistr

MOP – Mezinárodní organizace práce

MRSA – methicilin rezistentní kmeny staphylococcus aureus

MSc. – Master of Science
MZ ČR – Ministerstvo zdravotnictví České republiky
např. – například
nár.soc. – národně socialistická
NOÚZ – Národní odborová ústředna zaměstnanecká
NZP – nižší zdravotnický personál
odst. – odstavec
OF – Občanské fórum
ORIM – Oddělení resuscitační a intenzivní medicíny
ORL – otorinolaryngologie (ušní – nosní – krční)
OSN – Organizace spojených národů
OSČ – Odborové sdružení Československé
PLR – Polská lidová republika
p.o. – příspěvková organizace
popř. – popřípadě
PO UZP ČMS – Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska
RE – Rada Evropy
resp. – respektive
ROH – Revoluční odborové hnutí
SPAĚ – Společnost psoriatiků a atopických exematiků
s. – strana
s.r.o. – s ručením omezeným
SSSR – Svaz sovětských socialistických republik
SZP – střední zdravotnický personál
tabulka č. – tabulka číslo
tj. – to je
tzv. – takzvaný
ÚRO – Ústřední rada odborového hnutí
Věst. – Věstník
VOŠ – vyšší odborná škola
VŠ – vysoká škola
Vyhl. – Vyhláška

15. Seznam použité literatury a pramenů

1. Bulletin ČMKOS 1/2004, *Sněm ČMKOS jednal o poklesu počtu členů odborů* [online]. 2004 [citováno 21. 3. 2007]. Dostupné z: <http://osz.cmkos.cz/CZ/Z_tisku/Bulletin>.
2. ČAPKA, F. *Dějiny zemí Koruny české v datech*. 3. vyd. Praha : Libri, 1999. ISBN 80-7277-000-4.
3. ČMKOS, *Odborové struktury a vztahy mezi nimi* [online]. 2007 [citováno 14. 10. 2006]. Dostupné z: <www.cmkos.cz/struktury.php>.
4. ČORNEJ, P., POKORNÝ, J. *Dějiny českých zemí do roku 2000 ve zkratce*. 1. vyd. Praha : Práh, 2000. ISBN 80-7252-026-1.
5. Dekret prezidenta republiky o závodních a podnikových radách [online], 1945 [citováno 15. 2. 2007]. Dostupné z: <<http://www.lexdata.cz/web/lexdata.nsf>>.
6. DEZORTOVÁ, J. Celostátní konference s mezinárodní účastí u příležitosti 10. výročí založení Unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska. Pardubice, 2000.
7. DEZORTOVÁ, J. Profesní odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska. *Profese*, 2006, roč. I, č. 1., s.18. ISSN 1802-2081.
8. DEZORTOVÁ, J. Unie pro rychlou nápravu v resortu zdravotnictví. *Zdravotnické noviny*, 1997, roč. 46, č. 16, s. 4. ISSN 0044-1996.
9. Digitální parlamentní knihovna [online], [citováno 15. 2. 2007]. Dostupné z: <http://psp.cz/eknih/1929ns/ps/tisky/t0090_00.htm>.
10. DUDOVÁ, A. Re: Odpovědi na otázky. [korespondence]. Příjemce: Zdenka Dobešová. 11.12 2007 [cit. 2007. 03. 01]. Osobní komunikace.

11. EYSSELTOVÁ, R. Re: PO UZP ČMS. [elektronická pošta]. Message to: Zdenka Dobešová. 6. ledna 2007 [cit. 2007-09-01]. Osobní komunikace.
12. FLEGL, V. *Listina základních práv a svobod v aplikační praxi ČR*. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 1997. ISBN 80-7179-149-0.
13. FLEGL, V. *Mezinárodní ochrana práv odborů, pracovníků a invalidů*. 1. vyd. Praha : Prospektrum. 1991. ISBN 80-85431-06-8.
14. FLEGL, V. *Významné mezinárodní dokumenty k ochraně lidských práv*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 1998. ISBN 80-7179-204-7.
15. FRAŇKOVÁ, V. Za každým rozhodnutím si stojím. Profese, 2006, roč. I, č.1., s. 22-23. ISSN 1802-2081.
16. GALVAS, M. *Kolektivní pracovní právo České republiky (úvahy a východiska)*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1995. ISBN 80-210-1054-1.
17. GALVAS, M. *Stávka a právo na stávku*. Brno : Masarykova univerzita, 1993. ISBN 80-210-0628-5.
18. GEBHART, J., KUKLÍK, J. *Druhá republika 1938-1939*. 1.vyd. Praha a Litomyšl : Paseka, 2004. ISBN 80-7185-626-6.
19. GERMONT, K. LIŠKOVÁ, M. *Model hospodaření odborové organizace*. 1. vyd. Praha : Práce, 1992. ISBN 80-208-0245-2.
20. GREGOR, Z. *ABC mezinárodního odborového hnutí*. Bratislava : Práca. 1. vyd. Bratislava : Práca, 1980. ISBN 74-047-81-01.
21. HEPPNEROVÁ, D. A KOL. Průvodce sociálním dialogem pro zaměstnance [online]. [Praha]. [citováno 19. 2. 2007]. Dostupné z: <http://psp.cz/eknih/1929ns/ps/tisky/t0090_00.htm>.

22. Historie právní úpravy plurality odborových organizací. [online]. 24. 2. 2006, [citováno 21. 2. 2007]. Dostupné z: <[http://stavba.cmkos.cz/ Downloads/](http://stavba.cmkos.cz/Downloads/)>.
23. JAKUBKA, J. *Zákoník práce 2007 s výkladem*. 6. vyd. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2041-8.
24. JARKOVSKÝ, J. Historický vývoj odborů. *Bulletin odborového svazu zdravotní a sociální péče ČR*, 1998, roč. 3, č. 12, s. 30–39.
25. JAŠÍK, L. *Odbory a ekonomika*. 1.vyd. Bratislava : Práce. 1988. ISBN 074-063-88-01.
26. JEČNÝ, M. TAUER, K. KABOUREK, J. *Světové odborové hnutí*. 1. vyd. Praha : Práce, 1947.
27. JURÁSKOVÁ, D. Nová prezidentka o nejbližší vizi ČAS. *Florence*, 2007, roč. 3, č. 3, s. 99-100. ISSN 1801-464X.
28. JUST, P. *21. podmínek pro přijetí do Komunistické internacionály* [online]. 2005 [citováno 1. 2. 2007]. Dostupné z: <<http://www.just.wz.cz/>>.
29. KALENSKÁ, M. NOVOTNÁ, E. *Pracovní právo pro funkcionáře a pracovníky národních výborů a podniků místního hospodářství*. Praha : Institut MV ČSR ve vydavatelství TEPS 1176, 1987. ISBN 54-033-87.
30. KALINA, K. *Průvodce novým zdravotnictvím*. 1. vyd. Praha : Maxima, 1992. ISBN 80–901333-0-4.
31. Košický vládní program [online], 1945 [citováno 21. 11. 2006]. Dostupné z: <<http://www.prf.cuni.cz/1948/index.htm>>.
32. KRČKOVÁ, Z. Re: Dopis-Unie. [elektronická pošta]. Message to: Zdenka Dobešová. 9.března 2007 [cit. 2007-03-10]. Osobní komunikace.

33. KUBÁTOVÁ, I. Edukační centra PO UZP ČMS. *Profese*, 2006, roč. I, č. 1, s. 15. ISSN1802-2081.
34. KUBÁTOVÁ, I. Odborné sekce PO UZP ČMS. *Profese*, 2006, roč. I, č. 1, s.14. ISSN 1802-2081.
35. LHOTA, V. *Znárodnění v Československu 1945-1948*, 1. vyd. Praha : Svoboda, 1987.
36. LIŠKOVÁ, M., GERMOT, K. *Model hospodaření odborové organizace*. 1.vyd. Praha : Práce, 1992. ISBN 80-208-0245-2.
37. LIŠKOVÁ, M., SMUTNÁ, M. *Odbory a finance, Účetnictví a hospodaření odborové organizace*. Karviná : Nakladatelství Dr.M.,1994.
38. LIŠKOVÁ, M. *Odborové organizace*. Karviná : PARIS, 1993. ISBN 80-85802-01-05.
39. MALÝ, K. *Policejní a soudní perzekuce dělnické třídy v 2. polovině 19. století v Čechách*. Praha, 1967.
40. MANSFELDOVÁ, Z., KROUPA. A. *Participace a zájmové organizace v České republice*. 1.vyd. Praha : Sociologické nakladatelství (Slon), 2005. ISBN80-86429-53-9.
41. NÁLEVKA, V. *Světová politika ve 20. století*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Aleš Skřivan ml., 2000. ISBN 80-902261-4-0.
42. Odborový svaz kovo, *Historie odborového hnutí*, [online]. [citováno 1. 2. 2007]. Dostupné z: <<http://www.oskovo.cz/Kovo/historie.htm>>.
43. PALUDA, Š. *Kultúra a odbory*. 1. vyd. Bratislava : Práca, 1986. ISBN 74-037-86-01.

44. PERNES, Z. *Co nám daly odbory*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství a vydavatelství Sakko.1991.
45. Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska [online]. [citováno 24. 6. 2006]. Dostupné z: <<http://www.pouzp.cz/poslani.html>>.
46. Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska [online]. [citováno 24. 6. 2006]. Dostupné z: <<http://www.pouzp.cz/kurzy.html>>.
47. Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska [online]. [citováno 14. 8. 2006]. Dostupné z: <<http://www.pouzp.cz/sekce.html>>.
48. ROČEK, A. P. A KOL. *Dějiny zemí Koruny české II*. 2. vyd. Praha : Paseka, 1993. ISBN 80-85192-60-8.
49. RUPNIK, J. *Dějiny Komunistické strany Československa*. 1. vyd. Praha : Academia, 2003. ISBN 80-200-0957-4.
50. SABAKOVÁ, A. Re: Odpovědi na otázky. [korespondence]. Příjemce: Zdenka Dobešová. 9. března 2007 [cit. 2007- 03-03]. Osobní komunikace.
51. ŠANOVCOVÁ, E. Historický vývoj odborů. *Bulletin odborového svazu zdravotní a sociální péče ČR*, 1998, roč. 3, č. 10, s.32–38.
52. SKOBLOVÁ, J. Historie trestního práva [online], [citováno 1. 1. 2007]. Dostupné z <www.trestni.juristic.cz/30486/clanek/trest2>.
53. ŠKUBOVÁ, J. Co je za mlčením Unie zdravotnických pracovníků? *Zdravotnické noviny*, 1997, roč. 46, č. 12, s. 4. ISSN 0044-1996.

54. SOCHOROVÁ, M. *Dějepis II. v kostce*. 2.kyd. Havlíčkův Brod : Fragment, 1999. ISBN 80-7200-339-9.
55. Stanovy České asociace sester. Florence, 2007, roč. 3, č. 4, s. 167-169. ISSN 1801-464X.
56. Stanovy Profesní a odborové unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska. S platností od 2.6.2001.
57. Stanovy Unie zdravotnických pracovníků pro Moravu a Slezsko. Zdravotnické noviny, 1990, roč. 38, č. 18, s. 4. ISSN 0044-1996.
58. STEINER, H. *Dělnické hnutí v Rakousku 1867 – 1889*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství politické literatury, 1964. ISBN 25-086-64.
59. ŠUBRT, B. Historický vývoj odborů. *Bulletin odborového svazu zdravotní a sociální péče ČR*, 1998, roč. 3, č.11, s.38–48
60. ŠUBRT, B. *Odbory, zaměstnavatelé a právo*. Karviná : PARIS, 1995.
61. ŠUBRT, B. *Vzor podnikové kolektivní smlouvy s komentářem*. 1. vyd. Praha : Práce, 1992. ISBN 80-208-0273-8.
62. SÝKORA, B. *Sto let odborových organizací v našich zemích*. 1. vyd. Praha : Práce, 1970. ISBN 24-050-70.
63. TOMEŠ, I., TKÁČ, V. *Kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy*. Praha : Prospektrum, 1993. ISBN 80-85431-66-1.
64. TOMICOVÁ, P. Re: Odpověď Unie. [elektronická pošta]. Message to: Zdenka Dobešová. 1. března 2007 [cit. 2007-03-02]. Osobní komunikace.
65. TOPOLOVSKÁ, M. Re: Odpovědi na otázky. [korespondence]. Příjemce: Zdenka Dobešová. 9. března 2007 [cit. 2007- 03-05]. Osobní komunikace.

66. *Všeobecná deklaráce lidských práv* [online], 1948 [citováno 1. 1. 2007]. Dostupné z <www.osn.cz/dokumenty-osn/>.
67. *Vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků* [online], [citováno 1. 11. 2006]. Dostupné z <www.zakony-online.cz/?20q20&=all>.
68. *Vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků* [online], [citováno 1. 11. 2006]. Dostupné z <www.zakony-online.cz/?20q20&=all>.
69. WAGNEROVÁ, R. A co sestry? *Zdravotnické noviny*, 1991, roč. 40, č. 19, s. 2. ISSN 0044-1996.
70. *Zákon č. 96/2004 Sb., Zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních)*, datum účinnosti od 1. dubna 2004 [online], [citováno 1. 11. 2006]. Dostupné z <www.zakony-online.cz/?20q20&=all>.

16. Seznam příloh

Seznam obrázků

Obrázek č. 1	Propagační materiál připomínající znárodnění soukromého majetku	23
Obrázek č. 2	Plakát propagující V. všeodborový sjezd.....	26
Obrázek č. 3	Poštovní známky vydané u příležitosti 40. výročí vzniku Světové odborové federace a IV. všeodborového sjezdu ROH.....	28
Obrázek č. 4	Původní (vlevo) a nové logo PO UZP ČMS	33
Obrázek č. 5	Struktura PO UZP ČMS.....	41
Obrázek č. 6	Logo MOP (International Labour Organization)	70

Seznam tabulek

Tabulka č. 1	Vývoj počtu členů OSČ (Odborový svaz kovo, 2007)	16
Tabulka č. 2	Studijní plán akreditovaného kurzu Ošetřovatel	61
Tabulka č. 3	Studijní plán akreditovaného kurzu Autoptický laborant	62
Tabulka č. 4	Počty absolventů kurzů Ošetřovatel a Autoptický laborant.....	62
Tabulka č. 5	Vztah položek z dotazníku k hypotézám	77
Tabulka č. 6	Délka zaměstnání ve zdravotnictví.....	79
Tabulka č. 7	Nejvyšší dosažené vzdělání.....	81
Tabulka č. 8	Členství v PO UZP ČMS	82
Tabulka č. 9	Členství v jiné profesní organizaci	82
Tabulka č. 10	Členství v profesních organizacích- specifikováno	83
Tabulka č. 11	Získání informací o členství v PO UZP ČMS.....	84
Tabulka č. 12	Využívání výhod plynoucích z členství v PO UZP ČMS.....	85
Tabulka č. 13	Informovanost o působení základní organizace PO UZP ČMS	87
Tabulka č. 14	Informovanost o působení základní organizace PO UZP ČMS s ohledem na členství/nečlenství	88
Tabulka č. 15	Zájem o další informace o činnosti PO UZP ČMS	89
Tabulka č. 16	Zájem o další informace o činnosti PO UZP ČMS s ohledem na členství/ nečlenství.....	90

Tabulka č. 17 Informovanost o výsledcích kolektivního vyjednávání	91
Tabulka č. 18 Informovanost o výsledcích kolektivního vyjednávání s ohledem na členství/nečlenství.....	92
Tabulka č. 19 Řešení sporu na pracovišti	93
Tabulka č. 20 Řešení sporu na pracovišti s ohledem na členství/nečlenství.....	94
Tabulka č. 21 Názory, náměty a kritické připomínky	95
Tabulka č. 22 Názory, náměty a kritické připomínky s ohledem na členství/nečlenství.....	96
Tabulka č. 23 Výše měsíčního poplatku	97
Tabulka č. 24 Spokojenost s výší měsíčního poplatku	98
Tabulka č. 25 Informovanost o vzdělávacích aktivitách	99
Tabulka č. 26 Informovanost o vzdělávacích aktivitách vzhledem k členství/ nečlenství.....	100
Tabulka č. 27 Hodnocení vzdělávací činnosti.....	101

Seznam grafů

Graf č. 1 Délka zaměstnání ve zdravotnictví.....	79
Graf č. 2 Nejvyšší dosažené vzdělání	80
Graf č. 3 Členství v PO UZP ČMS	82
Graf č. 4 Členství v jiné profesní organizaci.....	83
Graf č. 5 Získání informací o členství v PO UZP ČMS.....	84
Graf č. 6 Využívání výhod plynoucích z členství v PO UZP ČMS.....	85
Graf č. 7 Informovanost o působení základní organizace PO UZP ČMS s ohledem na členství/nečlenství.....	88
Graf č. 8 Zájem o další informace o činnosti PO UZP ČMS s ohledem na členství/ nečlenství	89
Graf č. 9 Informovanost o výsledcích kolektivního vyjednávání s ohledem na členství/nečlenství	92
Graf č. 10 Řešení sporu na pracovišti s ohledem na členství/nečlenství	94
Graf č. 11 Názory, náměty a kritické připomínky s ohledem na členství/nečlenství	95
Graf č. 12 Spokojenost s výší měsíčního poplatku.....	97
Graf č. 13 Informovanost o vzdělávacích aktivitách vzhledem k členství/ nečlenství	100

Graf č. 14 Hodnocení vzdělávací činnosti.....	101
---	-----

Seznam příloh

Příloha A Průkaz člena	126
Příloha B Seznam základních organizací	127
Příloha C Smlouva o placení pravidelného členského příspěvku.....	131
Příloha D Závazná přihláška k aktivní účasti na semináři PO UZP ČMS	132
Příloha E Závazná přihláška k pasivní účasti na semináři PO UZP ČMS.....	133
Příloha F Výroční konference Sekce následné péče - leták	134
Příloha G Přihláška do PO UZP ČMS.....	135
Příloha H Pozvánka na 11. soubor cyklických přednášek.....	136
Příloha I Otázky k závěrečné zkoušce z Ošetřovatelství	137
Příloha J Dotazník	141
Příloha K Pozvánka na sympozium FN Brno	143

**PRŮKAZ ČLENA PROFESNÍ ODBOROVÉ UNIE
ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ ČECH, MORAVY
A SLEZSKA**

Č. 5928

PŘÍJMENÍ

Chalupská

JMÉNO

Broňa

DATUM NAROZENÍ

9.7.1977

ZÁKLADNÍ ORGANIZACE

96

Profesní odborová unie
zdravotnických pracovníků
Čech, Moravy a Slezska
FN Brno-Bohunice
Jihlavská 20, 602 00; reg. č. 96
②

.....
Razítko a podpis předsedkyně ZO

.....
Podpis držitele průkazu

Príloha B Seznam základních organizací

Název ZO	Č.ZO	Předsedkyně	Č.tel.	Pracoviště	e-mail
Benešov	21	Bárnová Lenka	317756377	Nemocnice ARO, Máchova 400 256 01 Benešov	
Blansko	65	Uřítková Alena	516488397	Nemocnice – pediatrické oddělení, Sadová 678 31 Blansko	
Brno-Bohunice	96	Eysselová Romana	532232026-2960	FN Bohunice – chirurgická klinika 4 – odd. A 625 00 Brno – Bohunice, Jihlavská 20	Ressellova@fnbrno.cz
Brno-FDN	10	Růžičková Zdenka	532234333	FN Brno, Dětská oční klinika, Černopolská 9 662 63 Brno	
Brno – FN USA	25	Rafajová Lenka	543183088	FN USA – oddělení klinické a radiální onkologie, Pekařská 53, 656 91 Brno	lenka.polaskova@fnusa.cz
Bruntál	50	Krejčí Jarmila	554700425	Nemocnice – neurologická ambulance Nádražní 27, 792 01 Bruntál	
Český Těšín	49	Lipková Anna		Městská nemocnice s poliklinikou – chir. amb. Ostravská 73, 737 01 Český Těšín	
Frydek-Místek	32	Švrčková Marie	558621441	Nemocnice – urologické oddělení El. Krásnohorské, 738 01 Frydek-Místek	
Havířov	18	Bc. Táňa Kříšková		Nemocnice s poliklinikou Dělnická 24, 736 01 Havířov	Buchvaldskova@seznam.cz
Havlíčkův Brod	97	Topolovská Marie	569472509	Nemocnice, oddělení ARO – lůžková část Husova 2624, 580 01 Havlíčkův Brod	Ume.sester.NHB@seznam.cz
Hodonín	16	Hellešiová Jana	518306223	Nemocnice s poliklinikou – dialýza Purkyňova 11, 695 01 Hodonín	
Chrudim	74	Dubská Helena	469653426	Nemocnice – chirurgie Václavská 570, 537 27 Chrudim	

<i>Název ZO</i>	<i>Č.ZO</i>	<i>Předsedkyně</i>	<i>Č.tel.</i>	<i>Pracoviště</i>	<i>e-mail</i>
Jihlava	95	Ryšavá Dagmar	603371335 567157779	Nemocnice – oddělení ARO Vrchlického 59, 586 01 Jihlava	dasra.aro@centrum.cz
Jindřichův Hradec	1	Jakešová Eva	384376335	Okresní nemocnice – interní oddělení C U nemocnice 380/III., 377 38 Jindř. Hradec	Motykova.maria@seznam.cz
Karviná-Ráj	20	Tomicová Pavlína	596383298	Nemocnice s poliklinikou – interna JIP Areál nemocnice 399/5, 734 12 Karviná-Ráj	tomicova@seznam.cz
Karviná-Ráj	56	Jaroslava Cvoligová	596583431	Nemocnice Karviná-Ráj, pracoviště Orlová Traumatologická ambul., 735 14 Karviná-Ráj	cva.smuclova@post.cz
Kroměříž-OÚSS	72	Mikulcová Zdeňka	573360068	Okresní ústav sociálních služeb -ÚSP Lubná Riegrovo náměstí 160, 787 01 Kroměříž	uznkm@email.cz
Kroměříž - PL	29	Hlavinková Dáša	573314457	Psychiatrická léčebna – odd. 20 Havlíčková 1265, 767 40 Kroměříž	
Kyjov	87	Doupovcová Soňa	518601462	Okresní nemocnice – neurologické oddělení Strážovská 1247, 697 01 Kyjov	Ludmila.kosstihova@seznam.cz
Liberec	60	Girsová Olga	485312702	Nemocnice Liberec -Nukleární med. Husova 10, 460 01 Liberec	Girsova@nem.lib.cz
Litovel	73	Rozsypalová Jarmila	585341672	Poliklinika Litovel Kollarova 664, 784 01 Litovel	
Nové Město n.Mor.	9	Sklenářová Anna	566683298	NSP -Interna 4, Žďárská 610 592 31 Nové Město na Moravě	

<i>Název ZO</i>	<i>Č.ZO</i>	<i>Předsedkyně</i>	<i>Č.tel.</i>	<i>Pracoviště</i>	<i>e-mail</i>
Nový Jičín	23	Kolaříková Pavla	556733633	NsP -gynnekologie, K nemocnici 78 741 11 Nový Jičín	pavla.kolarikova@nsphl.cz
Olomouc	5	Práčovská Eva	585854290	FN – Klinikka onkologie- odd. 42 B I.P.Pavlova 6, 775 20 Olomouc	evaprachovska@seznam.cz
Opava	40	Wildhalmová Lenka		Slezská nemocnice – kožní oddělení 747 79 Opava	vera.kukolova@nemocnice.opava.cz
Ostrava-Fifejdy	34	Tylová Soňa	596192657	Městská nemocnice Fifejdy – dětské oddělení Nemocniční 20, 728 80 Ostrava	tylovasona@seznam.cz
Pardubice	24	Dis. Hájková Olga	466014402	Nemocnice – kožní oddělení Kýjeveská 44, 532 03 Pardubice	kubanova@nem.pse.cz
Pelhřimov	13	Lehocká Jiřina		Nemocnice Pelhřimov p.o., Slov. bratříví 710 393 37 Pelhřimov	Mamuskao2@ohomail.com
Polička	27	Krčelová Ludmila	461722700	Polická nemocnice s.r.o. - LDN Eimova 294, 572 01 Polička	
Přerov	30	Boháčková Alena	581271701	NsP -ARO, Dvořákova 75 750 00 Přerov	Alena.pepino@seznam.cz
Rakovník	90	Suchá Libuše		Nemocnice - chirurgie JIP Dukelských hrdinů, 269 01 Rakovník	
Šternberk	17	Dostálová Hana		NsP – chirurgické oddělení Jivavská 24, 785 01 Šternberk	Dostalovahana@seznam.cz
Třebíč	39	Veselá Jarmila	568809366	Nemocnice – oddělení následné péče Družstevní 1320, 647 35 Třebíč	jarmilavestla@nem-tr.cz
Uherské Hradiště	69	Sabková Alena	572529633	NsP -ARO, 686 68 Uherské Hradiště	

<i>Název ZO</i>	<i>Č.ZO</i>	<i>Předsedkyně</i>	<i>Č.tel.</i>	<i>Pracoviště</i>	<i>e-mail</i>
Vsetín	59	Kubelová Blanka	571413002 kl. 430	Okresní nemocnice – OKB, Nemocniční 755 01 Vsetín	
Zlín	42	Filimošínová Hana		Bařova nemocnice -Urolog.ambul. Havlíčkovo nábřeží 600, 760 01 Zlín	
Znojmo	36	Šobová Dana	515215195	Nemocnice s poliklinikou – ženské oddělení Jánského 11, 669 02 Znojmo	
Žamberk	70	Valentová Marcela		OL Ú Albertinum – plicní oddělení Za Kopečkem 353, 564 01 Žamberk	

Ostrava-Poruba 98 Mgr. Bc. Jozef Latka FN s poliklinikou Ostrava, 17. listopadu 1790,
708 52 Ostrava – Poruba jozef.latka@hnspo.cz

Příloha C Smlouva o placení pravidelného členského příspěvku

Smlouva o placení pravidelného členského příspěvku A dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmech

Níže uvedený člen Profesní odborové unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska /Unie/, uznává svůj závazek, který mu vznikl na základě jeho členství v Unii. Na základě §51 a §491 občanského zákoníku výslovně souhlasí s tím, aby tato jeho povinnost byla uspokojována vůči základní organizaci Unie pravidelnými měsíčními srážkami ze mzdy a jiných příjmů.

Na základě výše uvedeného, uzavírají podle ustanovení §551 občanského zákoníku (zákon 40/1964 Sb. V platném znění)

Jméno, příjmení, titul:
Datum narození:
Osobní číslo:
Bytem:
Pracoviště, klinika:
(dále jen „člen Unie“)

a

Základní organizace Unie ve FN Brno, pracoviště Bohunice se sídlem v Brně, Jihlavská 20, zastoupena Romanou Eysseltovou, předsedkyní základní organizace Unie (dále jen Unie).

DOHODU O SRÁŽKÁCH ZE MZDY A JINÝCH PŘÍJMŮ

I.

Člen Unie souhlasí, že jeho závazek vůči základní organizaci Unie, spočívající v povinnosti platit členské příspěvky, bude uspokojován srážkou ze mzdy, ve výši 1% jeho čisté mzdy nebo dávek nemocenského pojištění formou pravidelných měsíčních srážek u jeho plátce mzdy, kterým je fakultní nemocnice Brno, a to počínaje od nejbližší splátky mzdy.

Jednotlivé měsíční srážky budou plátcem mzdy zasílány na účet základní organizace Unie, číslo 279596580237/0100, vedený u Komerční banky, pobočka Brno, a to nejpozději následující den po dni splatnosti mzdy.

II.

Tato dohoda je platná trvání členství člena Unie. Základní organizace Unie se zavazuje, že případný zanik členství člena Unie, oznámí bez zbytečného prodlení, nejpozději však do tří dnů po této skutečnosti, plátcí mzdy.

III.

Účastníci dohody prohlašují, že tato dohoda byla uzavřena za jejich svobodné vůle a na důkaz toho jí stvrzují svými podpisy.

Výše uvedený člen Unie dává tímto výslovný souhlas fakultní nemocnici Brno se zpracováním osobních údajů, vyplývajících z této smlouvy, ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb. Na dobu členství v Unii a po dobu archivace předepsané zákonnými předpisy. Dohoda je vyhotovena ve třech stejnopisech, z nichž každý má platnost originálu. Jeden stejnopis obdrží člen Unie, druhý základní organizace a třetí plátcé mzdy.

V Brně dne:.....

.....
Podpis člena Unie

.....
Romana Eysseltová
Předsedkyně ZO POUZP
(Unie), FN Brno, pracoviště Bohunice

ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA K AKTIVNÍ ÚČASTI

Potvrzuji aktivní účast na semináři PO Unie ZP ČMS

Sekce následné péče dne 31. března 2005

Jméno, příjmení:.....

Název a adresa pracoviště:.....

.....

Telefon, e-mail:

Bydliště:.....

Název přednášky:

.....

Předpokládaná délka přednášky :.....

Forma zpracování přednášky: *disketa *CD

Požadovaný software k prezentaci:

*nehodící se škrtněte

Technické požadavky:

zpětný projektor

datapojektor

Přihlášku k aktivní účasti zašlete nejpozději do 28. 2. 2005
na adresu:

**Jarmila Veselá
Nemocnice Třebíč,
příspěvková organizace
Odd. následné péče
Družstevní 1320
674 35 Třebíč**

ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA K PASIVNÍ ÚČASTI

Potvrzuji účast na semináři PO Unie ZP ČMS

Sekce následné péče dne 31. března 2005

Jméno, příjmení:.....

Název a adresa pracoviště

.....

Telefon, e-mail:.....

Člen: *ČAS, *Unie ZP *nehodící se škrtněte

Bydliště:.....

Přihlášku k pasivní účasti zašlete nejpozději do 28. února. 2005
spolu s kopií dokladu o úhradě registračního poplatku na adresu:

**PO Unie ZP ČMS
Benešova 22
Brno 602 00**

Doklad o zaplacení předložte při prezenci. Členové UZP a ČAS prokáží
na místě členství.

Příloha F Výroční konference Sekce následné péče - leták

Kontakty na ubytování (zajistí a zaplatí si každý účastník sám)

Hotel Alfa	Znojemská 1235,	tel. 568/842559
Hotel Winkler	V. Nezvala 8,	568/841506
Hotel Slavia	Karlovo nám. 5	568/848560
Pension VIS-A-VIS	S. Osovského 13	568/840056
Pension Lima	Karlovo nám. 4	568/818228
Pension Eliška	Eliščina 26	568/844666

TŘEBÍČ

PO UNIE ZP ČMS
SEKCE NÁSLEDNÉ PÉČE

NEMOCNICE TŘEBÍČ,
příspěvková organizace
Oddělení ošetrovatelství

VZŠ TŘEBÍČ

si Vás dovoluji pozvat na

5. VÝROČNÍ KONFERENCI SEKCE NÁSLEDNÉ PÉČE

TŘEBÍČ
31. března 2005
PASÁŽ – NOVÉ DIVADLO

VŠEOBECNÉ INFORMACE

Registrační poplatek:
Člen Unie ZP a ČAS: 250,- Kč
Na místě prokázání členství! (člen UZP předložením průkazu,
člen ČAS potvrzením o zaplacení poplatku pro rok 2005)
Ostatní: 450,- Kč
Platba na místě: 500,- Kč
Aktivní účastník je od poplatku osvobozen.
V ceně registračního poplatku je zahrnuta účast na odborném
programu, certifikát a občerstvení.

Místo konání: 31. 3. 2005 Třebíč
Pasáž – Nové divadlo
Masarykovo náměstí

Příhlášky zasílejte do 28. 2. 2005 spolu s kopií dokladu o úhradě
registračního poplatku na adresu:

PO UNIE ZP ČMS
Benešova 22
Brno 602 00

Platba převodem nebo složenkou do 28. 2. 2005 na účet:
č. ú. 270511250247/0100 KB Brno
var. symb. 008

Doklad o zaplacení předložte při prezenci.

Organizátoři: Jarmila Veselá – předsedkyně Sekce následné
péče, ONP, Nemocnice Třebíč, příspěvková
organizace, Družstevní 1320, 674 01 Třebíč
tel. 568809111, 366, E-mail: svjarmila@seznam.cz

Marcela Maternová – ZO PO Unie ZP ČMS,
Nemocnice Třebíč, příspěvková organizace,
Purkyňovo nám. 2, 674 01 Třebíč, tel. 568809400
E-mail: marcela.maternova@nem-tc.cz

Pozvánky a přihlášky najdete také na adrese: www.nem-tc.cz

Tématické okruhy

MANAGEMENT RIZIK OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE

VÝHODY A ÚSKALÍ DOMÁCÍ PÉČE

RIZIKA V PRÁCI SESTRY

ETICKÉ PROBLÉMY SOUČASNÉHO
OŠETŘOVATELSTVÍ

Souběžný program

OŠETŘOVÁNÍ CHRONICKÝCH RAN A DEKUBITŮ

Workshopy

ZÁSADY SPRÁVNÉHO ODBĚRU VENÓZNÍ KRVĚ

SCREENING VÝŽIVY HOSPITALIZOVANÝCH
PACIENTŮ

Příloha G Přihláška do PO UZP ČMS

Příloha H Pozvánka na 11. soubor cyklických přednášek

Krajská nemocnice Pardubice
Ústav zdravotnických studií Univerzity Pardubice
ve spolupráci s Uníí SZO, PZP, NZP Čech, Moravy a Slezska
pořádá

11. soubor cyklických přednášek

Leden – prosinec 2006
vždy v úterý od 14.00 hodin

Organizační pokyny

Místo konání

Velký přednáškový sál Vzdělávacího střediska DZS v Pardubičkách.

Registrace

Bude prováděna na závěr přednášek.

Technika

Videoprojekce, dataprojekce, zpětný projektor.

Účast

Cyklické školení je zařazeno do celoživotního vzdělávání. Každý účastník obdrží certifikát vždy po ukončení jednotlivé akce.
Aktivní účast 5 bodů, pasivní účast 1 bod.

Účastnický poplatek

- pro zaměstnance Krajské nemocnice Pardubice zdarma,
- pro ostatní účastníky za jednotlivou přednášku 50,- Kč.

Možnost platby

- na místě při registraci
- na účet GE Money Bank a. s. Pardubice, č. ú. 10006-424524/0600, VS 43

Informace

Věra Moserová, ředitelka ošetrovatelské péče, tel. 466 011 104
e-mail: moserova@nem.pce.cz

Časový rozvrh

17. leden 2006

Odběry a zpracování biologického materiálu (*Mikrobiologické oddělení*)

21. únor 2006

Domácí péče v praxi a problematika práce sociálních sester (*DP NIKÉ*)

28. březen 2006

Vliv psychiky na onemocnění v graviditě (*Porodnicko-gynekologické oddělení*)

18. duben 2006

Nejčastější geriatrické syndromy (*Geriatrické centrum*)

16. květen 2006

Zvláštnosti péče o pacienty na infekčním oddělení (*Infekční oddělení*)

20. červen 2006

Onkologická onemocnění v urologii (*Urologické oddělení*)

19. září 2006

Problematika CS (*Centrální sterilizace*)

17. říjen 2006

Diabetes mellitus a jeho komplikace (*Interní oddělení*)

21. listopad 2006

Koncept bazální stimulace - bazální stimulace v KNP (*ÚZS Univerzita Pardubice*)

19. prosinec 2006

Dětské úrazy (*Oddělení dětské chirurgie*)

Příloha I Otázky k závěrečné zkoušce z Ošetřovatelství

6. a) **Péče o hygienické vyprazdňování. Klyzma.**
(způsoby vyprazdňování vzhledem k soběstačnosti pacienta, sledování vyprazdňování, poruchy vyprazdňování moče a stolice, ošetření znečištěného nemocného, klyzma – druhy, význam, pomůcky, postup při podávání očistného klyzmatu, poučení a komunikace s nemocným)
- b) **Pediatric – ošetřování dětí ve zdravotnickém zařízení.**
(nemoci dětského věku, infekční nemoci, vrozené vady, hospitalizace dítěte)
7. a) **Stravování nemocných.**
(dietní systém, příprava stravy na oddělení, „podnosový“ systém, podávání stravy nemocným, krmení nemocných)
- b) **Interna – ošetřování nemocných s infekční chorobou.**
(základní znaky, zdroj a způsob šíření, vnímavý jedinec, léčení, ošetřování a prevence)
8. a) **Změny ve stáří, ošetřování starých a nemocných lidí, sociální zabezpečení ve stáří.**
(biologické, psychické a sociální změny – fyziologické, nejčastější potíže starých lidí, specifika ošetřování, sociální problematika)
- b) **Chirurgie – ošetřování nemocného s popáleninami.**
(popáleniny – stupně, vznik, první pomoc, léčení a ošetřování v nemocnici, prevence)
9. a) **Péče o nemocné na chirurgickém oddělení. Obvazová technika.**
(zásady při obvazování, obvazový materiál, typy obvazů, ošetření krvácení, ošetřování nemocného v sádrovém obvazu, s extenzí, zásady ošetření zlomenin)
- b) **Interna – ošetřování nemocných s chorobami zažívacího traktu.**
(vředová choroba, ca žaludku, hepatitida – vznik, projevy, diagnostika, léčba, dieta, ošetřování, prevence)
10. a) **Příjem nemocného. Péče o dítě v nemocničním prostředí.**
(důvody přijetí, komunikace s nemocným, poučení nemocného, reakce nemocného na hospitalizaci, vyrovnání se s nemocí, psychické změny u dětí v důsledku nemoci, reakce na hospitalizaci, zvláštnosti hospitalizace u dětí, Charta práv nemocného dítěte)
- b) **Chirurgie – krvácení.**
(druhy krvácení, první pomoc, ošetřování v nemocnici, krevní transfúze)
11. a) **Překlad a propuštění nemocného. Práva nemocných, poškozování nemocného zdravotnickým personálem.**
(důvody, průběh propuštění, informovanost nemocného, péče o lůžko, druhy následné péče)
- b) **Chirurgie – ošetřování nemocných před a po operačním zákroku**
(předoperační příprava, anestezie – účel, druhy, pooperační péče, výživa před a po operaci)

12. a) **Prevence a ošetřování dekubitů, Mytí vlasů, odšívování. Péče o dutinu ústní.**
(typy dekubitů, příčiny vzniku, preventivní opatření, pomůcky, nové možnosti v léčbě a prevenci dekubitů, mytí vlasů na lůžku, zvláštní péče o dutinu ústní)
- b) **Neurologie – ošetřování nemocných na neurologickém oddělení.**
(CMP, epilepsie, vertebrogenní syndrom, poruchy hybnosti a citlivosti, poruchy vědomí, specifika ošetrovatelské péče)
13. a) **Péče o nemocného dlouhodobě upoutaného na lůžko, o inkontinentního nemocného.**
(hygienická péče, vyprazdňování, stravování, aktivizace, mobilizace, imobilizační syndrom, druhy inkontinence, poruchy vyprazdňování, pomůcky, přístup k nemocným, péče o nemocné se stomíí)
- b) **Porodnictví – ošetřování těhotné ženy, porod, ošetřování novorozence.**
(těhotenství, porod, šestinedělí, ošetřování ženy před a po porodu)
14. a) **Péče o ženu na gynekologickém oddělení. Odběr biologického materiálu.**
(příprava k operaci - holení, oplach rodidel, pooperační péče, zásady zacházení s biologickým materiálem, vyšetření moče – způsoby, sběr moče, měření specifické hmotnosti moče, odběr stolice na vyšetření)
- b) **Chirurgie – poranění kostí a kloubů.**
(zlomeniny – druh, příznaky, první pomoc, léčba a ošetřování v nemocnici, rehabilitace, ošetřování nemocných se sádrovým obvazem, s extenzí)
15. a) **Aplikace tepla a chladu.**
(indikace a význam, účinky tepla a chladu, způsoby aplikace, poučení nemocného, bezpečnost nemocného, první pomoc při popálení)
- b) **Interna – ošetřování nemocných s poruchami žláz s vnitřní sekrecí.**
(diabetes mellitus – vznik, příznaky, diagnostika, léčba, dieta, komplikace , ošetřování, další choroby žláz s vnitřní sekrecí – vyjmenovat)
16. a) **Péče o dítě – péče o kojence a batole, péče o větší děti.**
(rozdělení dětského věku, charakteristika vývojového období, stravování – kmení, hygienická péče – koupání, přebalování, měření tělesné teploty, vážení, měření, výchovná činnost)
- b) **Chirurgie – ošetřování a léčení nemocných po operaci v dutině břišní.**
(druhy výkonů, předoperační příprava, pooperační péče)
17. a) **Sledování fyziologických funkcí, ošetřování nemocného po infarktu myokardu.**
(měření krevního tlaku, tepu, sledování příjmu a výdeje tekutin, měření tělesné teploty, dechu, sledování tělesné hmotnosti)
- b) **Psychiatrie – ošetřování duševně nemocných.**
(nejčastější duševní poruchy, přístup k duševně nemocným, způsoby léčby, ošetřování, rehabilitace, prevence)

18. a) **Zásady neodkladné KPCR**

b) **Interna – ošetřování nemocných s onemocněním močového systému.**

Onemocnění ledvin - záněty, močové kameny, selhání ledvin, poruchy močení, příznaky, diagnostika, léčba, ošetřování, sledování močení, prevence)

19. a) **Lékařská a sesterská vizita.**

(druhy vizit, příprava na vizitu – pomůcky, průběh a význam vizity)

b) **Interna – ošetřování nemocných s krevními nemocemi.**

(anémie, leukémie, lymfogramulom, poruchy srážlivosti – příznaky, diagnostika a léčba, ošetřování, sledování krvácivých projevů, krevní transfúze)

20. a) **Péče o umírající. Úprava zemřelého.**

(ošetřovatelská péče, přístup k umírajícímu, vzhled a chování umírajících, hospicová péče, smrt – klinické projevy smrti, úprava mrtvého těla, pozůstalost)

b) **Chirurgie – ošetřování nemocných po operaci v dutině hrudní a na hrudníku.**

(druhy výkonů, předoperační příprava a pooperační péče, specifika ošetřování)

Příloha J Dotazník

Výzkum – informovanost nelékařských zdravotnických pracovníků o PO UZP ČMS

Výzkum je součástí diplomové práce Bc. Zdeňky Dobešové, studentky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, obor Učitelství zdravotnických předmětů pro SŠ.

Milé kolegyně, milí kolegové,

dovoluji si Vás oslovit a požádat o laskavé vyplnění dotazníku, jehož cílem je zjistit Vaši informovanost o Profesní odborové unii zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska, (PO UZP ČMS), jejíž základní organizace působí ve zdravotnickém zařízení, v němž jste zaměstnáni.

Všechny Vámi uvedené informace budou anonymní. Výsledek šetření přispěje ke zjištění a porovnání míry informovanosti v různých zdravotnických zařízeních. Odpovědi, prosím, zakroužkujte; popř. vypište hůlkovým písmem. Předpokládám, že vyplnění celého dotazníku Vám nebude trvat déle než 15 minut.

Děkuji Vám za spolupráci.
Zdeňka Dobešová

1. **Ve zdravotnictví pracujete:**
 - a) 0 - 3 let
 - b) 4 – 10 let
 - c) 11 – 15 let
 - d) více než 16 let

2. **V současné době pracujete ve zdravotnickém zařízení typu:**
 - a) fakultní nemocnice
 - b) krajská nemocnice
 - c) oblastní nemocnice
 - d) městská nemocnice

3. **Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?**
 - a) základní,
 - b) učňovské
 - c) středoškolské
 - d) specializační studium
 - e) VOŠ
 - f) VŠ – Bc.
 - g) VŠ – Mgr.
 - h) jiné:

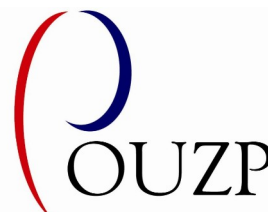
4. **Jste členem/nkou PO UZP ČMS:**
 - a) ANO, uveďte jak dlouho:
 - b) NE

5. **Jste členem/nkou jiné profesní organizace (ČAS atd.)?:**
 - a) ANO (uveďte prosím jaké):
 - b) NE

6. **Jakým způsobem jste se dozvěděl/a o možnosti stát se členem PO UZP ČMS? :**
- a) náhodně
 - b) od spolupracovníků
 - c) od zaměstnavatele
 - d) nemám žádné informace
7. **O působení Základní organizace PO UZP ČMS ve zdravotnickém zařízení kde pracujete jste informován/a:**
- a) dostatečně,
 - b) nedostatečně,
 - c) nemám žádné informace
8. **Výši měsíčního poplatku (1% z čisté mzdy) vzhledem k činnosti a výhodám plynoucích z členství základní organizace považujete za:**
- a) odpovídající
 - b) neodpovídající
9. **O vzdělávacích aktivitách Základní organizace PO UZP ČMS jste informován/a:**
- a) dostatečně
 - b) nedostatečně
10. **Výhod plynoucích z členství v Základní organizaci PO UZP ČMS (příspěvky na vzdělávání, na registraci, členství jiných organizacích apod.):**
- a) využívám
 - b) nevyžívám
 - c) nejsem člen
11. **Jste informována o činnosti a výsledcích kolektivního vyjednávání (kolektivní smlouvy) Základní organizace PO UZP ČMS ve zdravotnickém zařízení kde pracujete?:**
- a) ANO
 - b) NE
12. **V případě řešení většího sporu vzniklého na pracovišti byste požádal/a Základní organizaci PO UZP ČMS o pomoc?:**
- a) ANO
 - b) NE
13. **Víte, na koho byste se obrátil/a v případě vyjádření názoru, námětu, kritické připomínky týkající se činnosti Základní organizace PO UZP ČMS?:**
- a) ANO
 - b) NE
14. **Vzdělávací činnosti (semináře, symposia apod.) pořádané PO UZP ČMS, které jste absolvoval/a, považujete za:**
- a) srovnatelné se semináři jiných organizátorů
 - b) přínosnější, uveďte důvod:
 - c) méně přínosné, uveďte důvod:
 - d) nezúčastnil/a jsem se žádné vzdělávací činnosti
15. **Chtěl/a byste mít více informací týkajících se činnosti PO UZP ČMS:**
- a) ANO, uveďte jaké:
 - b) NE

Fakultní nemocnice Brno
se sídlem Jihlavská 20, 625 00 Brno

Profesní odborová unie zdravotnických pracovníků
Čech, Moravy a Slezska

**MO POUZP A FN BRNO
POŘADAJÍ SYMPOZIUM:**

**„OŠETŘOVATELSKÁ
PÉČE V CHIRURGII
A NEUROCHIRURGII“**

DNE 27.4.2007

**V KINOSÁLE (2.PATRO LŮŽKOVÉHO TRAKTU)
FN BRNO, PRACoviŠTĚ BOHUNICE,
JIHLAVSKÁ 20,62500**

**ZÁVAZNÉ PŘIHLÁŠKY ZASÍLEJTE DO 16.4.2007 NA ADRESU:
POUZP, JIHLAVSKÁ 20, FN BRNO - BOHUNICE, 62500
NEBO**

**EMAIL: zouharova@fnbrno.cz
reyssejtova@fnbrno.cz**

(POUZE DO NAPLNĚNÍ KAPACITY KINOSÁLU)

ÚČASTNICKÝ POPLATEK/SPLATNÝ PŘI REGISTRACI!/:

ČLENI POUZP FN BRNO BOHUNICE 50,-KČ
(SPLATNÉ PŘEDEM NA NCHK JIP A, VŽDY VE 14
HOD.:

6.4.,9.4.,11.4., 13.4.,16.4. A 18.4.)

PLATBY NA MÍSTĚ 100,-KČ

ČLENI POUZP JINÝCH ZAŘÍZENÍ A PDM 150,-KČ

OSTATNÍ 350,-KČ

STUDENTI/DENNÍ STUDIUM/ 80,-KČ

OBĚD/ČLENOVÉ POUZP BOHUNICE ZDARMA! 70,-KČ

/ZAMĚSTNANCI FN BRNO NEČLENI MOHOU POPLATEK UHRADIT
PŘEDEM STEJNĚ JAKO ČLENI - URYCHLENÍ PŘI REGISTRACI/

ČTĚTE DŮLEŽITÉ INFORMACE:

PRŮKAZ ČLENA POUZP NUTNO PŘEDLOŽIT PŘI REGISTRACI!!!

CERTIFIKÁTY BUDOU VYDÁVÁNY AŽ PO UKONČENÍ AKCE!!!

**UPOZORŇUJEME, ŽE PO NAPLNĚNÍ KINOSÁLU, TJ. 300 MÍST,
DALŠÍ UCHAZEČE NEBUDEME REGISTROVAT.**

**POKUD VÁS NEBUDEME KONTAKTOVAT JSTE AUTOMATICKY
ZAŘAZENI!!!/**

V PŘÍPADĚ, ŽE SE NEBUDETE MOCI ZÚČASTNIT A ODESLALI JSTE
JIŽ PŘIHLÁŠKU, VOLEJTE NA TEL. 532233804

PÍ.PAŘÍZKOVÉ/HOSPODÁŘKA MO POUZP/ V PONDĚLÍ, STŘEDU
NEBO PÁTEK VŽDY PO 9 HOD., ABY JSTE NEBLOKOVALI MÍSTO
DALŠÍM ZÁJEMCŮM!!!

DOPRAVA:

SPOJENÍ MHD K FN BRNO AREÁL BOHUNICE

AUTOBUSOVÁ LINKA Č. 60 - OD AUTOBUSOVÉHO

NÁDRAŽÍ/ZVONAŘKA/

- OD VLAKOVÉHO NÁDRAŽÍ /TESCO

UL.ÚZKÁ/

- JÍZDENKA MHD 13,-KČ

**ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA
NA SYMPOZIUM OŠ.PÉČE V CHIRURGII A
NEUROCHIRURGII**

27.4.2007

/VYPLŇTE ČITELNĚ - SPRÁVNOST ÚDAJŮ NA CERTIFIKÁTU/:

JMÉNO, PŘÍJMENÍ, TITUL:

.....

DATUM NAROZENÍ:

.....

ZAMĚSTNAVATEL:

.....

**TELEFONNÍ KONTAKT/VYROZUMĚNÍ V PŘÍPADĚ NEMOŽNOSTI
ZAŘAZENÍ/:**

.....

ČLEN POUZP: ANO NE /ZAKROUŽKIJTE/

OBĚD: ANO NE /ZAKROUŽKIJTE/

PODPIS:

.....

**ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA
NA SYMPOZIUM OŠ.PÉČE V CHIRURGII A
NEUROCHIRURGII**

27.4.2007

/VYPLŇTE ČITELNĚ - SPRÁVNOST ÚDAJŮ NA CERTIFIKÁTU/:

JMÉNO, PŘÍJMENÍ, TITUL:

.....

DATUM NAROZENÍ:

.....

ZAMĚSTNAVATEL:

.....

**TELEFONNÍ KONTAKT/VYROZUMĚNÍ V PŘÍPADĚ NEMOŽNOSTI
ZAŘAZENÍ/:**

.....

ČLEN POUZP: ANO NE /ZAKROUŽKIJTE/

OBĚD: ANO NE /ZAKROUŽKUJTE/

PODPIS:

.....
PROGRAM SYMPÓZIA:

8,00 – 9,30 REGISTRACE ÚČASTNÍKŮ

9,30 – 9,45 ZAHÁJENÍ SYMPÓZIA

NEUROCHIRURGIE

9,45 – 10,05 DOC. MUDR. MARTIN SMRČKA PH. D. MBA, FN
BRNO- BOHUNICE, NCHK
„CÉVNÍ PROBLEMATIKA“

10,05 – 10,20 VLADIMÍRA TLAČBABOVÁ, HANA SYPTÁKOVÁ,
FN BRNO-BOHUNICE, NCHK
„PÉČE O PACIENTA NA INTENZIVNÍ PÉČI NCH“

10,20 – 10,35 ZDEŇKA JOCHOVÁ, KATEŘINA VRANKOVÁ,
FN BRNO-BOHUNICE, NCHK
„PSYCHIKA PACIENTA A SESTRY NA JIP“

10,35 – 10,50 BC. HEDVIKA BORÝSKOVÁ, FN BRNO-BOHUNICE,
NCHK
„BAZÁLNÍ STIMULACE - KAZUISTIKA“

10,50– 11,10 MUDR. JOSEF MUSIL, FN BRNO-BOHUNICE, NCHK
„BOLESTI ZAD“

11,10– 11,25 LENKA NAVRÁTILOVÁ, LADISLAVA VYKYDALOVÁ,
FN BRNO-BOHUNICE, NCHK
„ZMĚNY V OŠETŘOVATELSKÉ PÉČI“

11,25 – 11,55 PŘESTÁVKA

11,55 – 12,15 MUDR. VÁCLAV VYBÍHAL, FN BRNO-BOHUNICE,
NCHK
„SYNDROM CANALIS CARPI“

12,15 – 12,30 MARCELA PAJTLOVÁ, FN BRNO-BOHUNICE, NCHK
„INFORMOVANOST Z POHLEDU PACIENTA“

12,30 – 12,45 BC. DAGMAR KUCHAROVÁ, MGR. LENKA
ŘÁDKOVÁ, FN BRNO-BOHUNICE, RHB
„FYZIOTERAPIE NA NEUROCHIRURGII“

CHIRURGIE

- 12,45 – 13,00
METODOU
IVANA HÁLKOVÁ, BC. DANA ROUBOVÁ, FN BRNO-BOHUNICE, CHK
„ZKUŠENOSTI S KONTINUÁLNÍ ELIMINAČNÍ NA CHIRURGICKÉ JIP“
- 13,00 – 13,15
NA
ZUZANA MIKLÍKOVÁ, DARINA HEKOVÁ, FN BRNO-BOHUNICE, CHK
„RFA PANKREATU – NAŠE SOUČASNÉ ZKUŠENOSTI INTENZIVNÍ PÉČI“
- 13,15- 13,30
BC. SIMONA BERÁNKOVÁ, ZUZANA JURZOVÁ, FN BRNO-BOHUNICE, CHK
„OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O PACIENTA S BANDÁŽÍ ŽALUDKU“
- 13,30 - 14,30
PŘESTÁVKA – OBĚD
- 14,30 – 14,45
CHK
PO
ZDENĚK GREGORVIČ, FN BRNO-BOHUNICE,
„OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE U PACIENTŮ INTERVENČNÍCH VÝKONECH“
- 14,45 – 15,00
CHK
MGR. RENATA ŽIVOROVÁ, FN BRNO-BOHUNICE,
„OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O PACIENTA S PÍŠTĚLÍ“
- 15,00 – 15,20
MONIKA ANTONOVÁ, FN BRNO-BOHUNICE, CHK
„OŠETŘOVÁNÍ STOMIÍ – JAK PŘEDCHÁZET KOMPLIKACÍM“
- 15,20 - 15,35
BRNO-
EVA VEJROSTOVÁ, LENKA FTAČNIKOVÁ, FN BOHUNICE, CHK
„OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE U PACIENTA S ČELISTNÍ ANOMÁLIÍ“
- 15,35 – 15,45
ZÁVĚR SYMPOZIA

PŘEDNÁŠEJÍCÍ ZÍSKAJÍ 15 KREDITNÍCH BODŮ
SPOLUAUTOR 10 KREDITNÍCH BODŮ
PASIVNÍ ÚČAST 3 KREDITNÍ BODY

SRDEČNĚ ZVOU POŘADATELÉ.